

Expositio

88 lo. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
m. d. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
c. d. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7

p. m. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
m. d. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
c. d. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7

p. m. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
m. d. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
c. d. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7

p. m. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
m. d. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
c. d. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7

p. m. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
m. d. d. v. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7
c. d. d. p. q. 13. d. m. q. p. p. q. a. p. d. 7

4

Tractatus de spūali- bus ascensionibus.

te soluat mīo. ib
ste met? fo. lxxvi.
virum. ib.
ionū. ibid.
uos cogere ad con
fo. lxxviii
bo īpediat mīo. ib
diat. ibidez
d. ibid.
uū possit nuber. ib
le nupht. sedon. ib
mīu īpediat. ib
ts. fo. lxxix
noscat. ibidē
ibidē
uū virimat. ibid
at ab eo se part. ib
z īpediat. et tol
re.
ibid.
n possit per aliud
ibidē
nō valeat. fo. xc l

sup septe sacra
ādo grilem libra
morate īvicoma
e faul xveau. Bn
nagesimo termo.

Incipit de
Gerardi iurp
sionibus. omni
proficere volent
sarius qz vtilie
sarius in vita r
ponentibus. C

Eius vir e
siones in cor
rum in loca

nonu sis cupidus qu
pulis Rationalis en
ni cutusdā animi. Ide
li appetis desiderio.
fuerit ordiae. si vici
firudinē desideras a
et mulerie egredi p
dere non est nisi per
corde proficere. C
in ascendis. qmum p
in corde debes dispos
ppia pture a scensur
rio altissimi. z in p
ascēdis laudabilis est
viri tanqz viriliter ag
recepturus proinde in
et gloriā sine fine. ma

Incipit deuotus tractatulus dñi
Gerardi iurpbanie de spūalib⁹ ascen
sionibus. omnibus in spiritali vita
proficere volentibus. nō minus neces
sarius q̄z utilis. **D**e quinqz neces
sarijs in vita religiosa proficere dis
ponentibus. **C**apitulum primum.

Beatus vir cuius est auxilium abs te. ascen
siones in corde disposuit in valle lachryma
rum in locū quem posuit. Noui hō q̄ ascen
sionū sis cupidus quōqz exaltatōem vehemēter ꝑcu
piscis Rationalis em̄ ac nobilis creatura es ⁊ mag
ni cuiusdā animi. ideoqz altitudine ⁊ ascensum natu
li apperis desiderio. Nec vituperandus appetitus sē
fuerit ordiat⁹. si vici⁹ ad originalis tue dignitat⁹ cel
situdinē desideras ascendere. si de valle lachrymarū
et miserie egredi ꝑcupiscis. Sz hic egredi ⁊ illic ascē
dere non est nisi per ascensiones ⁊ gradus ꝑtutus in
corde proficere. Quantū em̄ in corde profic⁹ tñ
et ascendis. q̄ntum ꝑo defici⁹ tñ ⁊ descendis. Igī
in corde debes disponere ascēiones nec tñ te ꝑfidas
ꝑpria ꝑtute ascendurum. sed habita iugiter in adiuro
rio altissimi. ⁊ in protectione dei celi ꝑmorare. Si sic
ascēdis laudabilis est ascensus Nā beatus es ⁊ non
viri tanq̄z viriliter agentis. non immerito tibi ꝑgruit
recepturus proinde in premiū eternaz beatitudinem
et gloriā sine fine manentē. Hec tibi q̄nqz dis

ponenti ascendere ordine quibus retrogrado in prophetis breuibus sibi sibi plenitudine sensus ponitur. Primus enim tibi ponitur quo debes ascendere in locum vices quem dominus posuit. quem non incongrue possumus intelligere statum naturalis tue rectitudinis in quo te idem dominus quondam posuit et creauit. ut vices in illum locum ascensiones in corde disponas. unde prius descensiones disposuisti. Secundo tibi ponitur locus a quo egredi debeas per ascensum. cum dicitur. in valle lachrymarum. Que quidem vallis agrie accipitur delectio et destitutio tue naturalis dignitatis. in qua velut in basso constitutus. rursum ad montem unde cecidisti debes ascendendo redire. Tercio tibi innuitur qualiter ad ascendendum te debeas preparare. Nam ascensiones in corde debes disponere. modum et exercitia quibus te vis in anteriora extendere priusquam ascendere incipias in corde diligentius tractando. ut ita in corde prius cogitando disponas quibus exercitiis melius recuperes amissam dignitatem. Vlex quod ascensus iste non est in currente vel ascendente. sed ex dono dei miseris. Ideo quarto tibi presulitur a domino adiutorium et auxilium postulandum. quod nulla est industria tua. nisi te in omnibus diuina gratia comiteretur. Sed ne ascensus huius difficultate territus vel laboribus victus iteque resistas. primum tibi promittitur. cum dicitur beatus vir. Si quidem si in cordis ascensionibus perficis beatus es. hic quidem in spe. postmodum pro in re. hic habes beatitudinem vite. que est in fructibus et iusticia. illic beatitudinem patrie habiturus. Sane ipsas fructus et iusticias cum habueris quod ammodo futuram beatitudinem habes in tua. ut ita dixerim. causa. Sicut etenim res na-

nalis vi quadam potest prima vel effectus et iusticiam futura debeat. Beatus ergo redere. Quondam cras in modis dignitatis plenius in valem quod rursum debes egredi. Si antequam incipias scalam erigere. et illic melius deuenire in pede vel in ascensu altitudinem proficere tendere ad dominum. Sicut clamare. Te semper beatitudinem in sequentibus dicitur. **C** De loco et modis dignitatis dominis que dicitur si tu posuit. atque cauit. si merita debes decessum de nouis tibi ascensum. ang. illic cor lachrymarum ad locum te ordinam. Dilectus

ruralis vi quadam pductiua vel seminali ratione in
se pñet vt sit effectus alicuius productiua Ita pñt
et iusticiam futura beatitudo. et eterna felicitas comis
ratur. Brevit ergo recollige vñ vel quo debeas ascen
dere. Quondā eras in alto monte naturalis tue et p
mordialis dignitatis pñtutus. sz inde voluntarie es
plapsus in vallem quandā bassam. Ab hac igit val
le rursus debes egredi. ascendere ad montē vñ cecis
disti. Sz anteq incipias ascendere. debes in corde
tuo scalam erigere. et modū quendam proficiēdi quo
illic melius deuenire valeas ordinare. Sed adhuc
in pede vel in ascensu scale positus in te deficiens et
alitudinē eius proficiens. debes sursum manus ex
tendere ad dominum qui est innixus supreme parti
scale et clamare. Traheme postre et ita beatus eris
et sempiterna beatitudine pfrueris. Sed his omnib
in sequentibus dicitur clarius singulatim.

C De loco et statu naturalis et pri
mordialis dignitatis. in quo deus ho
mines constituit in pñcipio. et de mul
tis donis que contulerat ei. Ca. ij.

Sicut si tibi dñs ascensiones in corde dis
posuit. atq ad spiritalia ascensum prouo
cauit. si mentale vis exercitium arripere añ
oia debes descensum tuū vel lapsum cognoscere vt in
de noueris tibi ascendendū. vbi te cernis misere pro
lapsum. atq illuc cognoscas te debere redire a valle
lachrymar ad locum in quo te dñs posuit. et ad que
re ordinant Diligenter igitur aduerte q dñs des

uis qui te ad suam imaginem creauit. quondā in tam
sublimi dignitate te posuit. rāz alto monte donorum
naturalium et gratiarum collocauit. vt nisi ad essentia
lem dei visionem pfereres vix altius ascendere poss
ses. ¶ In paradiso siquidem voluptatis fuisti possi
tus: foris et intus omnibus bonis repletus. foris fru
ens loco amenitatis et delictis voluptatis. Intus ho
plenus rerum noticiā et affectuum quēta et pacifica
concordia Dederat enī tibi dñs liberalissimus vires
intellectuales siue cognoscitiuas. intellectum rationē
et sensum. vt videlicet deum per intellectum cognosce
res et immaterialia intelligeres p rationem inferiorem
de inferioribus recte discerneres. omnia in laudem
dei referres Per sensum exteriorē rerū materialium
perticularia et pñtia. Per interiorē vero vt horū etiā
absentiū imagines et simulachra attraheres p adiu
torio rationis. Dedit etiā vires appetitiuas. volūtātē
scz vt deum sup omnia amares. cetera vero propter
ipm in ordine ad ipsum amando referres. Dedit vī
cōcupiscibilem. vt omne bonum appeteres et summū
bonū sup omnia desiderares In qua vī cōcupiscibili
varias posuit et delectabiles affectiōes. vīz affectiōes
amoris. vt ipse te amor per se moueret et inclinaret ad
bonum: affectiōē gaudiij vt in deo sūme delectareris
et iocundareris in intuitu beneficiorū dei et in cōside
ratiōe operū t mirabiliū ei⁹ rē. Dederat itē vim iras
cibilem qua firmiter deo adhereres. r si qd ab hoc te
posset separe repelleres indignāter In qua etiā affe
ctiones suas delectabiles posuit. spem audaciam. vt
esses virilis ad bonū aggrediendum r sperans adia
piscendū ¶ Ecce q̄ multa bona tibi tribuit. in quā

na mentis sublimitate
luminatus vt nō prius
p essentia nō vidit ipso
nomis excessu specula
affectiōem indidit
ca malū sicut odium
tem. ne q̄q̄ esset qd
iste vires potentie ve
lex carnis legi menti
corpus qd corū pū
illas vires optimo m
superioribz line pūa
maro obedirent. So
mentū Dens autē ip
titus sensitiu⁹ scz vi
lunari r appetitiuū
ita in interiori boie s
volebat ipa volūtātē
affectiōes inferiores
ad intellectus pūliū
signato sup se lumī
tura illustratione pl
dimittendū Et istū
dia pacifica ac conc
batur a sanctis iusti
becus tuus in quo te
sua tūe rectitudis in
in corde tuo disposi
que adbuerecōe co
vt statū dicit ab eo sic
tas et pōdes nō affe

ra montis sublimitate te collocauit Intellectus fuit il
luminatus vt n̄ p̄mus parēs q̄uis vt credim⁹ deū
p̄ essentia nō vidit ip̄o tñ puro mētis intuitu ⁊ p̄repla
tionis excessu speculabatur Nullam tibi passionē seu
affectionem indidit malā. id est quoz obiectū est cir
ca malū sicut odium tristitia. ⁊ hoc actualiter mouen
tem. ne q̄cq̄ esset qd te intus perturbaret Nec erāt tūc
iste vires potentie vel affectōes sibi inuicē p̄trarie vt
lex carnis legi mētis repugnaret. Nondum em̄ erat
corpus qd corrūpitur. iōq̄ nec aīam aggrauabat. sz
istas vires optimo mō in te ordinauerat. vt inferiores
superiorib⁹ sine p̄radictōe sine quouis appetitu con
trario obedirent. Sensus em̄ obediebat rationi. ratio
menti Deus aut̄ ip̄a soli deo fuisset subiecta. Appet
itus sensitiv⁹. sz vis p̄cupiscibilis ⁊ irascibilis vos
luntati ⁊ appetitui rōnali p̄missime obediebat. Et
ita in interiori hoīe summa erat p̄cordia. ⁊ q̄dcunq̄
volebat ip̄a volūtas in hoc parebant relique vires ⁊
affectōes inferiores Voluntas aut̄ oīa agere debuīt
ad intellectus p̄siliū vel dictamē rōnis Intellect⁹ em̄
signato sup̄ se lumine vultus d̄m. naturali sz ⁊ gra
tuita illustratione plene nouit qd fuerat agendū. vel
dimittendū Et istiusmodi virtutum ⁊ affectōnū p̄cor
dia pacifica ac concors obedientia dicebatur ⁊ noīa
batur a sanctis iusticia originalis Ecce homo hic ē
locus tuus in quo te posuit d̄ns deus tuus. Hic est
stat⁹ tue rectitudis in q̄ te creauit. ⁊ in quē ascēssiones
in corde tuo disposuit Vnde hūc statū rectitudinis
quē adhuc erectōe corp̄is figuras licz corde lōgissime
vt statū dicet ab eo sis pegrinat⁹ ⁊ dic cū lachris. stan
tes erāt pedes n̄ri affectuales in artib⁹ tuis ib̄m.

8
De valle lachrimarum ad quam
homo per lapsum primi hominis deci
dit. et de virium anime destitutione et
de ordinatione quam incurrit. Et hic
est primus lapsus a statu nostre recti
tudinis predicto. Ca. iij.

Uldisti homo de loco in quo te dñs posu
it et ad quem debeas ascendere. vide nunc
vallem lachrimarum ad quam plapsus cecidit
sti. Proch dolor tanta gloria et honore sublimat⁹ p⁹
thoplaustus primus parens noster cū esset in hono
re non intellexit. sed se a creatoris sui imperio auertit
transgrediens pceptū diuinū. Ideoq⁹ grauit⁹ cecidit
dit et nos oēs in eo. Nam oēs in eo fluimus vt quā
dam pductiua vel seminali rōne. Itaq⁹ cecidim⁹ om
nes. et vt Bernardus dicit. Cecidimus simul in lus
tum et sup aceruū lapidum. Et cū cōiūgnati fuimus
originali culpa. s; et colli si et contracti. et in oib⁹ virib⁹
et potentij⁹ aie optime. vt pmissus est. dispositis gra
uiter vulnerati. Amissa etenim iusticia originali ipso ca
su et iusto dei iudicio. ipse vires et affectiōes a suo sta
tu plapse diminute sunt pariter et deordinate. Non
aut oīno destructe. s; p⁹ario modo se habētes q⁹ p⁹
us habuerunt. sibinuicē motib⁹ suis et impulsib⁹ cō
trariātes et repugnātes. Siq⁹de vt q⁹die ne dicā pri
mū experiris. nisi totus insensibilis sis. ipa sensuali
tas vis scilicet pceptibilis et trāscibilis volūtat⁹ s;
rebelles et p⁹arie. sed et ipa voluntas q⁹ nō non p⁹ec

frequenter nū agit con
nunc iste vires et effect
fuerunt instituit. p⁹one
ad illicitum pceptū cen
ca facta erronea et ob
frequenter inuolūto et
cia est curua sepe den
ritualia et celestia vili
situra est et quodāmo
carnis. pceptū scien
tes. id est gulam luxur
deordinate est et p⁹ole
mundanā. Spes n
tis vel in proprijs m
iusto. Tristamur de a
ctu mundi. Et adu
fracti. Breuiter ex ar
affectiōes prone su
a conceptione sua.
p⁹isibilib⁹ pcepta co
rum inclinationē ad
p⁹eciosissima a culp
virium destitutio vel
ad eam nō habendā
aliqua bis q⁹ sunt in
statu rectitudis neq
reformati. s; ad nō
eas relinquit per sanc
hec est valis lachrim
cecidimus et vnde re
debat⁹ disponere

frequenter tū agit contra rationem. Unde frangit vt
nunc iste vires z effectus lōge aliter mouēt q̄ a deo
fuerunt institute. prone ad malum z proclines semp
ad illicitum ꝑcupiscendum. Siquidem ratio ip̄a ces
ca facta erronea z obtusa sepe falsa pro veris recipit
frequenter inutilibz z curiosis se inuoluit. Glōrias fa
cta est curua sepe deteriora eligit. carnalia diligit. spi
ritualia z celestia vilipēdit. His aut ꝑcupiscibilis de
stituta est z quodāmodo prolapsa in ꝑcupiscentiam
carnis. ꝑcupiscentiam oculorū. z carnales volupta
tes. id est gulam luxuriā z auariciam. Irascibilis ho
deordinata est z prolapsa in superbiam vite. z gloriā
mundanam. Spes non sperat de deo sed vel in diu
itijs vel in proprijs meritis. vel sperat plus vel min⁹
iusto. Tristamur de amissione diuitiarū. z de despe
ctu mundi Gaudemus de luxuria z gula. Irascimur
fratri. Breuiter ex amissione originalis iusticie om̄es
affectiones prone sunt in malū ab adolescentia. imo
a conceptione sua. Nam ip̄a anima ex carne concu
piscibiliter ꝑcepta contrahit fomitem z ꝑcupiscentia
rum inclinationē ad malū. Sane christus morte sua
preciosissima a culpa originali nos redemit. vt hmō
virium destitutio vel lex carnis iam non sit culpa. cū
ad eam nō habendā non obligamur ne sit damnatio
aliqua his q̄ sunt in christo ihesu. Sed in pristinum
statuz rectitudinis nequaquā nos restituit. nec vires aīe
reformaui. sz ad nostrum exercitium z meritum nob̄
eas reliquit per sancta exercitia reformandas. Ecce
hec est vallis lachrymarum. status miseriarū ad quez
cecidimus z vnde resurgendi ascensiones in corde
debemus disponere postmodum ascensuri.

i ad quam
ominis deci
stitutione ex
erit. Et hic
post recti/
iti.

ore dñs posu
lere. videntur
plapsus cecidit
e sublimat⁹ ꝑ
i esset in bonos
impero auerit
grauiter cecidit
imus vt quā
cecidim⁹ om̄
us simul in lu
inordinati fuimus
z in oībz vitijs
dispositis gra
originali ip̄o ca
tōes a suo sta
ordinate. Non
habetes q̄ ꝑ
z impulsibz cō
die ne dicā ꝑ
ipa sensualit
alis voluntatibz
q̄ uis non ꝑ

¶ Quid homo non solum progressus ē
a statu rectitudinis in lapsu primi ho-
minis. s; etiam illectus concupiscenti-
is longi⁹ abiit ad impuritatem cordis.
¶ Et quid sit impuritas cordis et hic ē
lapsus secundus. Ca. iiii.

8
Signa vera et magna nimis distantia inter
vallem lachrimarum ubi nunc es constitutus. et lo-
cum in quo te dominus olim posuerat. vicis sta-
tum tue rectitudinis. ideoque magnus ascensus neces-
sarius vel certe multe necessarie sunt ascensiones ma-
gnoque opus est labore si illic vis redire. Sed utinam
hic permansisses. utinam hic quiesceres. et non longius
discessisses. sed heu tu fili prodige quondam meretricum
id est concupiscentiarum abstractus illecebris iuisti ad pe-
res adhuc multo remotiores. imo ut ait sanctus evan-
gelium in longissimam regionem abiens post concupis-
centias tuas. et fornicationes cum meretricibus. id est cum concupis-
centiis. Nam quotiens concupiscimus. totiens ut ait
Iheronimus fornicamur. Itaque omnia bona et portiones
bonorum naturalium et gratuitorum que tibi pragerat assumpsi-
sti. Si quidem in casu primi hominis ut premissus est proni-
tatem concupiscentiarum ad infima peraximus ut nisi eis
perpetue resistamus. ipsarum impetu cogimur descendere
ad inferiora. Tu pro non solum eis non resististi. sed te
eis inclinans cum ipsis descendisti. et desiderijs et affec-
tionibus carnalibus. et rebus mundanis adhesisti. atque pro-
pe si qua in te remanserant ad bonum inclinatio vel bonum

non naturalium vel for-
rebus vultu desiderio et
ipsis naturalibus et pro-
quodammodo limositate
et in vultu qua quod
etiam quodammodo reu-
tas cordis. Sicut et
et efficiuntur impure
Nam autem immundi-
miseretur. Ita homo
omnibus rebus creatur-
trahitur hoc quod rebus
hoc quod homini ad heren-
affixa assueti et pro-
Et si quidem affectus et
mabit quondam limos-
homini carnalis efficiuntur
beferentibus mundi et
vanitas. et homo ef-
tura distinguit in re-
ce carnis quod sit imp-
legis et forsitan non
qua inordinata ad in-
ad gulam suam ad lu-
bonum laudem per eam in-
lanur. qua impuritatem
tua assuetudo et affec-
dicitur. ut quod fordebat
et hic est et ascendit
scendit et opus hoc
redire possit ad statu-

noꝝ naturaliu vel spiritualiu amisisti. Insuper hmoi
rebo vilibꝫ desiderio ⁊ affectu inherens qdammodo
ipsis pꝛaturalis ⁊ pꝛormis factus es. ⁊ ita ꝑꝛaxisti
quādam q̃si limositatem vel viscositatem in ꝑꝑiscen
tijs ⁊ viribꝫ qua q̃si glutinosa lubricitate inferiꝫ liga
tus qdammodo retineris. ⁊ hec dicitur ꝑꝑria impuri
tas cordis. Sicuti em̃ in rebo naturalibꝫ res dicitur
et efficiuntur impure eo qꝫ rebo vilioribꝫ se admiscunt
Nam auꝫ immundū efficitur. ⁊ argenti si plūbo ad
miscetur. Ita homo aīa tua rōnalis que est dignior
om̃ibꝫ tꝑalibꝫ creaturis impuritatem ⁊ immūditiaz cō
trahit ex hoc qꝫ rebo tꝑalibus subijcitur ꝑ amorē. ⁊ ex
hoc qꝫ hmoi adheret ꝑ affectionē ⁊ ꝑ desideria ipsis
affixa assueta ⁊ ꝑglutinata immūda sit ⁊ impura.
Et siqꝫdem affectu carnali rebo carnalibꝫ adheserit ac
trahit quandā limositatem que carnalitas dicit ⁊ vñ
hō carnalis efficitur Si ꝑo affectu mūdano ada
heserit rebo mūdi ⁊ vanitatibꝫ impuritas illa dicitur
vanitas. ⁊ homo efficitur secularis. ⁊ ita diuina scrip
tura distinguit inter hoīes carnales ⁊ seculares. Ec
ce cernis qd sit impuritas cordis d qua in scriptura
legis ⁊ forsitan nō intelligis. Certe ip̃a est illa affectō
qua inordinate ad infima inclinans ⁊ adherens. siue
ad gulam siue ad luxuriā. vanā glām vel supbiā vel
hoīm laudem ꝑ eam traheris. cordis impuritas apꝑel
latur. quā impuritatem in casu ꝑmi hoīs ꝑꝛaxisti. sꝫ ex
tua assuetudōe. affectōe ⁊ adhesionē multo āꝑliꝫ ad
didisti. vt q̃ sordēbat ꝑus sordescat iam āꝑlius. Ecce
hic est 2º ascensus tuus. in quē q̃nto longius dea
scendisti. eo opus habes pluribus ascensionibus vt
redire possis ad statum rectitudinis. vñ cecidisti.

C De tertio hoīs descensu per pctm
mortale quo longissime abiit in diffi
militudinis regionē **Ca. v.**

Ed nec adhuc filius pdigus cessat longi⁹ ire
atq; apli⁹ pīre. Nā q̄ plus it eo ampli⁹ perit q̄
a deo auersus recedit Quid plura Oib; psumptis
cū meretricib; venit in regionem dissimilitudinis. vbi se
subiecit vni ciuū regioīs illi⁹. 7 hic eū posuit vt por
cos eius pasceret. i. breuit p pctm mortale se diabolo
subdidit. 7 in oib; morib; pcupiscentia 7 desiderio
rū satisfecit Ecce hō qūo nunc deuenisti in regionem
dissimilitudinis. nō apparet vestigiū stutis. **C** De
sunt tres descensiones q̄b; a statu rectitudinis in res
gionē dissimilitudinis longissime descendisti

C De tribus examinationibus. 7 q̄
liter hō p memoriaz pctōz recuperat
sensum maxie vt sentiat vltimū des
censum scz p pctm mortale **Ca. vi.**

Qstq; descensus tuos vidisti. pgruū ēēt ascen
siones disponere sz qm pctm frequēter comitat
cecitas 7 insensibilitas vt q pctō pmit. nō tū sese sen
tiat peccatorē. sz sit stupidus 7 nascit ei frons merent
cis 7 duritia cordis. vt nec deū iam tūeat nec hoies
vereat Zgit añq; ascēdas studiose teipm debes dis
cutere 7 oib; modis quib; possis niti vt sensuz recu
peres quo descensum agnoscas 7 pctā tua deplores
Zgit 7 noueris q̄tuz p vltimū descensuz vīez p pec
catuz actuale mortale grauitur sis p lapsus. 7 de loco

in quo fueras cū h
tam. politus disce
re 7 districte exam
videre possis quo
semp. sepe tū teipm
exans quantū de
q; boueat 7 de
as diligēter rum
ole ptraeta q̄ ad
me qndā creatur
iecit Cogita an
liōe es Cogita q
paradiso. 7 totū
nuit Propter lux
et in diluuiū pen
ha bis similia rec
em deo pctm dis
satisfacere pio p
mittere impunit
vrex hoc ad huc
ma meditationē
ficia aliter iudic
Est em deus in
ha atq; indeclina
ria bonoz. **E**rtu
tua. nec relinquet
tur hoc modo in
euentis. dolore ol
at memoria 7 in m
reria graui mar
cata pmissi. Pen

in quo fueras cū haberes naturā integrā z nō vicia
tam. positis discessisti. debes teipm diligēter discute
re z districte examinare. vt tandem oculos aperias z
videre possis quo iaces. **D**istricte igit z si nō
semp. sepe tñ teipm iudica. formās in te pmo z ptra
ctans quantū deo vnūqzqz pctm displiceat. quantū
qz horreat z detestet. **E**t aut hoc melius sentire vale
as diligēter rumina. z donec ex affectu sentias stude
ose ptracta qz adeo displicuit deo supbia vt nobilissia
me qndā creature sue nō pceret. sed luciferū de celo p
iecit. **C**ogita an tibi parceret. qz forsītā melior aut nobi
lior es. **C**ogita qz **A**dā ppter inobedientiā expulit de
paradiso. z totū genus hūanū originali iusticia spoli
auit. **P**ropter luxuriā subuertit **S**odomā z **G**omorrā
et in diluuiō pene totū mundū submersit. **E**t plura tā
lia his similia recitat tibi diuina scriptura. **C**ogita qz
em deo pctm displicuit qz poti⁹ ipse voluit moriens
satisfacere pro pctō. **A**de qz ipm fm suam iusticiā dī
mittere impunitum. **S**i aut adeo duri cordis es.
vt ex hoc adhuc nō expauescas lapsum tuū. sic for
ma meditationē tuā studiose ptractans. qz diuina ius
ticia aliter iudicare nō potest qz opera tua merentur.
Est em deus intelligibilis qdam eqtas inconuertibī
lis atqz indeclinabilis. nō minus pena maloz qz glo
ria bonoz. **C**ertus igitur esto qz reddet tibi fm opera
tua. nec relinquet aliqd malū in te impunitum. **S**i igit
tur hoc modo int⁹ reuolueris. nō credo qn timore cō
cuteris. horrore obstupeſcis. **T**unc igitur tertio veni
at memoria z in medium producat omnia pctā tua p
terita grauia maximeqz maxima. **C**ogita qz multa pec
cata commisti. **P**ene em omni die. omni hora aū puer

per pctm
it in diffi
Ca. v.
at longe? ne
ph? petu q
m sumpris
udinis. vbi se
osuit vt por
ale se diabo
z desiderio
in regionem
z. **C**e
dins in res
isti
Dus. z q
cuperat
mū des
Ca. vi.
ū ēer ascen
ter commit
tū se se sen
ns merent
nec hoies
debes dis
entuz recu
a depletes
z vics p pec
s. z de loca

8
nonem tuā grauer deliquisti Quis numerabit quot
peccā pmissisti corde ore z ope Deinde percurrē singula
et vide q̄s graua sunt q̄b̄ deū oipotentē z terribilem
iudicē patrēq̄s dulcē z benignū qui p te tanta fecit z
sustinuit offendisti. z quodammodo itē crucifixisti.
Deinde reuolue q̄s sint quedam eoz turpia. maxi
me quantū ad carnalia. que tñ magis succinte debes
transcurrere. ne immūda subrepat delectatio immorā
ti. Quāuis etiā iam ad dñm sis uersus. nō tñ hanc
vilipendas memoriā peccōz. sed z tñc adde vt etiam
summa diligentia peractes peccā tua que post uersi
onē pmissisti Cogita singula vitia q̄b̄ adhuc sordes.
Cogita in singulari de supbia tua quāta est quantus
decupiscis honorē. laudes desideras. ad altū statum
aspiras. Cogita q̄ repide. q̄ instructuose tot annos
in diuino seruitio expēdisti. vix scis inuenire pfectum
et in his peccis que post uersionē pmissisti forsitā gra
uius punit te deus tanq̄ magis ingrātū Deinde cū
hec ita in cogitatu tuo examinaueris. diligēter pra
era q̄ modicā p his oib̄ fecisti satisfactiones. q̄ mo
dica fuit tua punitio. q̄ pua opa in nullo satisfactoria
sciēs certissime q̄ vl̄ hie vl̄ in futuro oīa reddes vsq̄
ad minimū quadrantē Sz in futuro s̄m Bernardus
centupluz reddes qd̄ hic simplō soluere posses Hec
igit̄ z his filia cū peccōz in cogitatione reuoluerit. z se
timore percussim. z dolore interno pfusum senserit. tñc
cor suū hūilne z dolore plenūz imēdiate dirigat ad
deū suū ordē faciēdo. z ipsius bonitatē z misericor
diā cū summo desiderio implorādo: mutationē vite z
emendationē morū pmittendo z pmissione dei adiū
torio adimplendo. Hanc tñ formulā meditandi aus

sanctē ita debes dirigere
non. sed inflammari
non vt promptus ad
tolerantiam efficiaris

De secundo
mo seipm disc
riori z exte
hoc vt sentiat
mā aie desinim

z aut pmi
z vitiū aie tu
mo etiā vt general
tus sentias. debes
vt z toto statu tuo fa
cām examinatione
bonitatem tuā inter
ant. q̄s longe q̄s p
hā deo dare fuerit
nem Cogita an n
tola z occupata v
recepta suis creden
bus z ita p̄nar. A
quid cū nihil sit. me
docti. Indiciblis
confusum C D
quales meditationes
plius diligit vel time
Deinde examini
de militaris. vide tur

simile ita debes dirigere. vt nō inclinas in desperatio-
nem. sed inflammeris ad satisfactiōez z emendatio-
nem vt promptus ad oēm laborem z oīm passionū
tolerantiā efficiaris

C De secunda examinatioe qua ho-
mo seipm discutit de toto statu suo in-
teriori z exteriori z per quā venit ad
hoc vt sentiat primū descensum z vi-
riū aīe destitutionē. **Ca. vij.**

E aut pīmū lapsus z descensum tuū p Adam
z viriū aīe tue destitutionē melius pgnoscas
Imo etiā vt generaliter oīa vicia z passiones euident-
ius sentias. debes nonnūq̃ tpe oportuno aliam de-
te z toto statu tuo facere diligentē discussiōē z studē-
osā examinationem **E**xamina igit pmo diligēter
hominem tuū interiorē **E**xide ad quid vires aīe mo-
uent. q̃ longe q̃ ppe fm id qd debēt. vel fm id qd ti-
bi a deo date fuerūt. vt prius audisti. **E**xamina rati-
onem **C**ogita an nō sit in multis erronea. An non cu-
riosa z occupata vanis relinques salubria. An non
decepta suis credens diffinitioib. nō p̃sentiens hūile
bus z ita p̃max **A**n nō supba credēs seipm esse alē
quid cū nihil sit. meliorib. se p̃ferens. nolens ab alijs
doceri. **I**ndicibilis z indocibilis. z incapax bonorū
consolozum **E** Deinde examina memoriā **E**xide
quales meditatioes frequētius habeas. Nam quod
plus diligis vel times inde frequētius cogitas.
E Deinde examina appetitus tuos. **C**ogita vñ
de tristis. vñde turbatis. vñ gaudes z letaris. quid

8
speras et quid odis. et tunc bene videbis quod longe sis
prolapsus. Vide quales bestie ascendere soleant vim
tuam concupiscibilem. verum gula. luxuria vel auaricia
Vide quales fere transeant per tuam irascibilitatem
an scilicet leo superbie. canis iracundie. basiliscus inuidie

Deinde examina exteriorum hominem. Nam morum inor
dinati hominis exterioris sunt indicia interioris desordis
nati. Vide si non sepe excedis verbis duris detractori
bus. iocosis. vaniloquis. vel multiloquis. Item vide prae
pue an cum omnibus caritatem teneas. an nonnunquam ledas
conscientias aliorum scandalo. incontinentia vel nouitatu
presumptione. Item an seruias zelo ad alios caritati
ue ad monendum vel etiam humiliter increpandum. Item
si opus tibi commissum studeas fideliter adimplere. Item
examina te de lectione. meditatione. oratione et sic de ali
is. quomodo in singulis huiusmodi te habeas vel eas
soleas ordinare.

C De tertia examinatione qua homo
quotidie discit se de excessibus quo
tidianis qua homo discit sentire impu
ritatem cordis et de reuelatione passi
onum. Ca. viij.

Tunc enim descensum tuum quo vixis propria
concupiscentia abstractus impuritate peccatis
isti sentire valeas. Tertia adhuc debes de
te facere examinationem. et hoc quotidie et maxime. ut
vult Bernardus post completorium. Tunc enim singulis
diebus debes diligenter respicere. et districte examina
re quotiens mala assuefactione tua traheris ad illicita

maxime quod
illo te die de
vana in oratione
ferenda. aut si
gentia non aff
si sine affectu
remparatio a
Zis tribus dis
et iudex iust
ris et ad resp
in nullo te pa
tum phies in
habuit. Zimo
Jo ut quod tu
relatu aliorum
vita ab alijs
der oculus qu
sine inclinatio
frequenter po
tationibus de r
alijs debes co
formis eorum
runt quos sis et
dis viciosum
uenisti. dum tamen
non peiora nru
Adhuc aut
etiam examin
discussiones di
natas concupis
eae propinatio

maxime quoties viscosa et glutinosa tua impuritas
illo te die deceat Verbi gratia. ad illicita cogitanda. ad
vana in oratione ruminanda. ad ociosa vel noxia verba pro
ferenda. aut si illo die meditationes sanctas ex negligetia
non assumpsisti. aut impuritate tua vice? fuit
sine affectu boni. Item si in olita assuefactione tractus
temptationibus aditum peribisti non respicisti nec resististi
His tribus distinctionibus si diligens trapezeta fueris
et iudex iustus teipsum iudicaueris scisso velo proprii amoris
et ad teipsum inclinationis ut in nullo tibi blandiaris
in nullo te palpes vel adulteris haud dubium quoniam mul
tum perficies in tui cognitione. Sed quod vnicuique teipsum odio
habuit Amor autem peruenit iudicium et zelus nescit sapere
Idcirco ut quod tu profers per sententiam firmam credas ex
relatu aliorum. stude sepius. frequenter curato tua tibi
vitia ab alijs intuari Nam sepe alienus nos melius? ut
det oculus quam proprius. eo vnicuique melius in quo liberus
sine inclinatione de nobis poterit iudicare. Quinimo
frequenter post premissas examinationes de tuis tempe
rationibus de tuis passionibus et vitiosis inclinationibus cum
alijs debes conferre. consulere et perquirere. ut melius in
formis eorum consilij. plus humiliter cum ipsi te nover
runt quoniam sis et amplius perungaris cum te ab ipsis au
dis viciosum qualem tu te per premissas examinationes in
uenisti. dum tamen tales sint qui ex hoc quod te talem audiunt
non peiorantur. sed magis tua humilitate edificantur.

Adhuc autem vnum est quod circa premissas scilicet secundam et
tertiam examinationes debes advertere. quod licet per homines
discusiones discas interna vitia cognoscere. inordinatas
concupiscentias et affectiones videre et vtriusque
eius deordinationis considerare. venientem quoniam in te homines
bb

debia longe
endere soleam
xuria vel auaricia
am irascibilitatem
basiliscus inuicem
m. Nam mor? mor
terioris deordin
s duris detractod
his. Item vide per
nonnunquam ledas
ine vel nouitatur
ad alios cantant
crepandum. Item
adimplere. Item
ratione et sic de ali
habeas ut eas

one qua ho
ffibus quor
sentire ipm
tione passio

quo vix appria
uitate exa
dhuc debes de
e et maxime. ut
unc em singulis
tricta examina
aberis ad illicita

affectiones sunt valide et radicate ⁊ qdammo in natura transformate nunq̃ plene ⁊ pfecte videre poteris donec manuz apponas ⁊ eas totis viribus studieris extirpare. vt ita earum fortitudinē et resistēcias experiaris

E QD homo debet exercitia sua prius in corde disponere ⁊ cum spirituali viro discutere anteq̃ ascendere. ⁊ q̃ sancta exercitia nō sunt leuiter mutanda. sed q̃ in ipsis est perseverandū donec ad finē pueniam⁹. Ca. ix.

Scensiones in corde disposuit. Priusq̃ ascendere. id est proficere incipias tu spūali profectui debes in corde tuo modū tibi pgruū disponere. quo possis ad finem tuū. q̃ est puritas cordis vel caritas puenire. Discute ⁊ sollicitē examina. qd tibi pgruit. qd tibi melius expedit. si nescis alios interroga. imo per alios dispone ascensuz. Ordina inq̃ finē aliquē in corde tuo. cuius gratia oīa opa tua ⁊ exercitia perficias. ordina deū gradus exercitia ⁊ modū aliquē qūo ad finē illum deuenies. atq̃ finem pter ⁊ mediā in corde fortiter fige. Et hoc vt videtur est ascensio nes in corde disponere. id est modū aliquē ⁊ exercitia per discretam ⁊ diligentē tui ⁊ alioꝝ discussionē arris pere. ⁊ cordi tuo fortiter ifigere ⁊ imprimere. ⁊ in d̃ tibi multiplex eueniet utilitas Et pmo qdem vt oīa ordinate agas. fm q̃ in corde tuo disposuisti. ⁊ non casu aliter sicut qdaz q̃ hodie se in isto cras in alio sunt ex

ercentes fluidi z vagabūdi oīa arripientes z in nullo
pficientes. oīa temprantes z in nullo se psummātes.
fortūte oīa put occurrūt agentes. cum de nullo se in
corde disposuerint. nec sint fixe de aliquo deherari.
tu autē non sic. s; oīa facies fm q in corde ascensōes
disposuisti. ad hoc oīa opa z exercitia dirigas vt illo
mō pficias. z ad exēplar qd in corde posuisti psum
mes. **O**īa māt dñs **D**oyli facito ad exēplar qd
tibi monstratū est in monte. Tu autē oīa stude pfices
re fm exēplar qd discretē disposuisti in corde. Si ar
tifer nō pūs in corde suo formā z dispositōez dom
quā edificaturus est disposuerit fabricans domū ty
pīcā. nūq; debite domū exterius. pduceret. vel in des
bita dispositōe fabricaret. Ita oportet vt z tu ascēsu
tus pūs tibi scalam in corde erigas ad cuius exem
plar oīa foris agas. Sic deus pma causa oīz. nō nisi
ad essentialē oīm rerū exemplar z ideas res ipas in
pgrua dispositōe z forma. pduxit in esse. Scdo ex
ista predispositōe in corde tuēz a deceptōib;. **N**ut
em nihil sibi determinatū exercitiū vel spiritualis mōi
přefigūt. tot recipiūt de suis exercitijs pñtia. q̄t vides
runt alioz facta. credentes oīm spūi. in nullo stabiles
in nullo fixi. s; in oīb; vagabūdi. **N**ō illas debes ascē
siones pūs diligenti examinātione in corde dispones
re. vt fm eas vsq; in finē possis vitam tuam regulare
alioz vitam z exercitia laudans. non enī assumens vt
vult abbas nestor. Item debes exercitia tua in cor
de discreta moderatōe disponere. vt cū quadam alter
natione z refocillatōe te teneas stabilē. z nō i qdā vno
ope iportuni⁹ icubātē. alia penit⁹ nō curādo vel vt
inualida reliqndo. rediū aut infirmitas z si qd bñmōie

scalam in nu
ere videre pote
viriū studi
et resistētia

ia sua pri
spirituā
endere. z q
iter multā
randū do
a. iv.

priusq; ascē
uāli profectus
sponere. quo
is vel caritas
qd tibi pgruit.
interroga. imo
q; finē aliqū
z exercitia per
modū aliqū
piter z media
r est ascensio
z exercitia
scussione arri
mere. z tñd tibi
em vt oīa oīd
fisti. z non casu
in alio sumpta

8
viteat. Nam qđ caret alterna reſe durable non eſt.
Ita ergo nūc lege vt poſt ſis validior ad orōnē. nūc
meditare. nūc opare vt ſibi mutuo reſeruiāt ⁊ hec oīa
te ſtante teneant ſine reditō de vno ad aliud tranſeun-
tem. Itaq; aut aſcenſionū in corde diſpoſitio ſit diu-
niſ ſcriptur; pforis ⁊ ſpūali viri diſcuſſiōe appbata
¶ Qđ aliter debet homo in corde diſ-
ponere ſ fine. aliter de hiſ que ſunt ad
finem. Capi. v.

Liſ aut in corde debes diſponere de fine tuo
aliter de hiſ que ſunt ad finē. Finem em̄ tuum
vieꝝ cordis puritatē ⁊ caritatē. ita in corde tuo debes
figere ⁊ immobiliter impmere. vt nullo caſu. nullo cō-
ſilio. nullius imperio ab eo diſcedas. nec ab actu vir-
tutis interiori vel charitate ſ; oīa opa. oīa exercitia.
ad finem debes dirigere. ⁊ ad ipm ſp̄ oculū reflecte-
re. Sicut em̄ naute q̄ portum p oculis nō habent. q̄
nauigant. vage hinc inde. nunc ad orientē. nūc ad oc-
cidentē ſm ventorū impuſſus nauigant. ⁊ nesciunt ſi
recedūt vel p̄p̄quant. ita eſt q̄ bona opa facit ⁊ ne-
ſcit finem puritatis. ſ; p̄mittit vitia in ſe dñari. nescit
q̄ntum in ſa ſpūali vita p̄ficiat vel deficit. Ea p̄o
que ſunt ad finem ita debemus in corde diſponere ⁊
ordinare purius melius poſſunt nos ad finē charitatis
vel puritatis ducere. Cum p̄o nos in tali fine purita-
tis vel charitatis impediūt libere relinq̄re. Nō em̄ ita
debemus inſiſtere lectioni vel meditationi. vt cū cha-
ritas exigerit. non niſi cū murmure ⁊ triſticia eā reiū-
q̄mus. incurrentes ſic triſticia vel alterius vicij impu-
ritatem p̄pter quam extirpandā. ſacra lectio vel medi-

ratio fuerat
ex toto debet
exigere vel obedi-
re. Que em̄ p̄
contra charita-

¶ De re-
tres deſcen-
centibus

Vine
beas.

us q̄ m̄bo de
loco in quo re-
bus aſcenſion-
aut aſcenſio ip-
ge em̄ egreſſu
rituali exerciti-

Secūda al-
de corde imp-
hmo aſcenſi-
p̄ra ⁊ deſcen-
in corde q̄ vi-
limatas ab
ipalius ordi-

¶ De p-
catū mor-
aſcenſion-

Vine
cor tu

ratio fuerat amplianda. Nec in talibus exercitijs. ita
ex toto debemus esse fixi sicut in fine. s; qñ charitas
exigit vel obediētia hūiliter ad tps non ad sp deseres
re. Que em. fm Barnardū. p caritate sunt instituta.
contra charitatem non debent militare.

**C De tribus ascensionibus contra
tres descensus premisso iterum redi
centibus ad locū rectitudinis. Ca. vi.**

Unc de ascensionib; qbz ascendere z redire de
beas. restat subsequenter dicere. Audisti aut pri
us q trib; descensionib; qñ trib; longissimis dietis a
loco in quo te dñs posuit recessisti. ita nihilomin⁹ tri
bus ascensionib; illuc necesse est te redire. Prima
aut ascensio ipa est qua ascendis itez ad cor tuū. 2°
ge em egressus es a corde tuo per pctā. nec potes spi
rituali exercitio in corde pficere nisi redeas ad cor.

Scda ascensio cū iaz ad cor redieris. ascendas
de corde impuro per pcupiscentias ad cor puruz. z
hmoi ascensio est puritas cordis z charitas z trāsit
ptra 2^m descensum. Tertia ascensio eqdem ipa ē
in corde. q vitz ascendis ptra tuordinatas affectōes
innatas ab Adam. vel iam iolitas a teipso. z hec pñ
cipalius ordinari potest ptra primum descensum.

**C De prima ascensione contra pec
catū mortale. z de tribus gradib; 2°
ascensionis. z de p̄tritione. Ca. vii.**

Unc igitur surge z sursum ascende i cipe ad
cor tuum p̄gere. Sicut aut pctū mortale. ita

8
placi descensu ꝑpleuisti. Nā auersus es a creatore tuo
ꝑ supbiā in q̄ est formalis rō pcti. ꝓuersus es ad crea-
turam ꝑ delectatōem ac deī ꝑ opatōes ꝓra legem
diuinā dei tui trāsgressus es ꝓceptū. Ita tribus gradib-
us oportet te ꝓrario ascendere. Primo vt auertas
cor tuū a creaturꝫ ꝫ a pctis. ꝫ habeas quandam cor-
dis firmā auersioēꝫ. ꝫ firmū q̄ddam ꝓpositū deo tuo
seruendi. ꝫ nūq̄ te creaturꝫ ꝫ illicitam delectatōem
subijciēdi. etiā si mille morib- mori te oporteret. Hoc
autē in genere debes ꝓponere. nō autē sup hoc in sin-
gulari te examinare. dolebisq̄ multū q̄ tm̄ a deo tuo
recessisti. q̄ tm̄ eū offendisti. ꝫ q̄dammo itez crucifigi
sti. Ecce talis auersio ipa est vna ascensio. cuius nō
est ꝓritio qua cor tuū q̄dammo a sua duricia frangē-
tur. Sicut em̄ in naturalib- res dure dicūt ꝓreri. cuz
in ꝓres minutas frangūtur vel minuūtur. ita metuas
phorice cor dicitur ꝓreri. q̄n ipm̄ a sua duricia emollit-
tur qđ ꝓus auersum a deo durū ꝫ obstinatum fuit in
pctis. nō cedens diuine morōi. non admittens instina-
entū ꝓūsseri. sꝫ obdurās aurē ne audiret. Vel cor du-
rum fm̄ Bernardū. j. de ꝓsideratōe. dicit. qđ nec cōs-
ꝓūctione scinditur. nec pietate mollietur. nec mouetur
ꝓeib- ꝫ. Conteritur autem q̄n iam liquefit ꝓpunctū
one ꝫ emollietur pietate.

**De cōfessione q̄ est scđs grad⁹ hu-
ius ascensionis. Ca. viij.**

Uia vero in peccatis tuis deum ꝫ superbiam
ꝓreimplisti. nō necesse est vt te homini dei vica-
rio clauēs habenti hūiliter subdas vice dei. ꝫ ei tāq̄
cbristo dño iudici tuo assistens hūiliter ꝫ ꝓrari ꝫ deo

holose pctā tuā
culans. ꝫ ꝫ
ꝓolatioe ꝫ
iudici tuo assis-
gna crimia ꝫ
ꝫ reprobari
bant arguere
non ē tuam ꝫ
mordet tuā ꝫ
ꝫ fieri. ex
ꝫ postea habet
ad ꝫ fessione
faciūt. pctā tu
ꝫ ꝫ sine d
teris. sꝫ si ver
ale erit tibi. in
cerre scire del
verecundā. ꝫ
ri ꝫ tale
ꝫ ꝫ scire
teris fiducia
oia exerceat
singulis con-
iugueris nol
diuersis vt
mutata non f
omnibus sem
peris. Scire
bona opera tu
ꝫ ꝫ assump
fle. ꝫ ꝫ

lorose petā tua p̄fitearis. Hūiliter vicz te in omibz ac
culans: et p̄pria petā agnosces. in moribz. in gestz. in
prolatōe p̄boz. in responsiōibz. singulisq; alijs tanq̄
iudici tuo assistens te habeas. Caue ne vt q̄dam ma
gna crimia p̄fitens inde q̄ras laudari vñ a deo mere
ris reprobari. Sicut nonnulli q̄ in scholis acute sole
bant arguere p̄fitem̄ rē. Noli etiā petā tua vel inten
tionē tuam excusare. s; dic simpliciter et hūiliter qd̄ re
mordet tuā p̄scientiam. Debes etiā p̄trite et dolorose
p̄fiteri. exercens te aq̄ p̄fessionē ad p̄punctōem mō q̄
postea habebitur. vt ita p̄tritus et dolorosus venias
ad p̄fessionē. Et si hoc bñ feceris nequaq; sicut qdā
faciūt. petā tua sicut fabulam p̄feres vel ita simplici
p̄feres sine dolore quasi de alia seculari materia loq̄
teris. s; si vere sp̄m p̄punctōis p̄cepisti. interdū diffi
cile erit tibi. imo p̄o lachrimas cohibere neq̄bis. Et
certe scire debes qm̄ intentōem p̄tritionis et hūilem
verecundiā. petā tibi in p̄fessione remittūt. Si etiā fie
ri potest talem tibi debes p̄fessorē eligere. q̄ discretē et
prudēt sciat absoluerē vel ligare. cui aīam tuam po
teris fiducialiter p̄mittere. cui statū tuū vitam tuā et
oīa exercitia tua secure poteris exponere. ab eodē sup̄
singulis consilia recepturus. Cūq; talem cōfessorē
inuenieris noli eū leuiter variare. Diuersi em̄ medici
diuersis vtuntur medicinis. Medicina autem sepe
mutata non sanat sed turbat egrotum. In his tamē
omnibus semper saluo iure et obedientiā ecclesie et su
perioris. Scire etiā q̄ debes multo pl⁹ s; satisfactoria
bona opera tua a sacerdote tibi iniuncta q̄ sponte a
te ipso assumpta. precipue propter vim clauis eccles
ie. et p̄pter humilem obedientiā cōfitearis. Ideo cum

a creatore tuo
us es ad crea
es p̄tra legem
ta tribz gradi
do vt auertas
quandam cor
diti deo tuo
delectatione
orret. Hoc
p̄ hoc in sin
m̄ a deo tuo
itē crucifix
o. cuius no
p̄ricia frangē
ū p̄tri. cui
ita merbas
orticia emollē
atum fuit in
ittens infima
Tel cor du
t. qd̄ nec cō
nec mouetur
fit p̄punctū
trad⁹ hie
f.
superblam
ini dei vica
dei. et ei tāq;
et p̄trite et do

vulnera tua sacerdoti tuo exposueris. et ipse sicut merito debet lenioribus vii voluerit medicamentis. ista oportune nonnullis importune ut tibi non parcat. sed quod sibi pro tuo statu et emendatione expedire videbuntur audaciter intungat. et promptum exhibe ad tolerandum. Et hic est secundus gradus prime ascensionis qui dicitur oris confessio.

¶ De satisfactioe que est tertius gradus prime ascensionis Ca. viii.

Erris autem huius prime ascensionis gradus est ut sicut exhibuisti membra tua arma ligat, peccato per varia peccata et mala opera. ita nunc facias ea arma iusticie in satisfactionem. ut scilicet per varia perariis cures. faciens peraria illis criminibus que promissisti. et maxime illis vitijs et passionibus quibus frequenter impugnaris. in ieiunijs. in vigilijs. laboribus. alijsque deuotionis exercitijs. et hoc ut dictum est maxime ad intunctionem tui confessoris. quod sic sunt tibi magis meritoria.

Et hic est ultimus gradus prime ascensionis. et dicitur satisfactio. His tribus gradibus prima ascensio finitur. et his tribus partibus penitentie redis ad cor. et deo pariter reconciliaris.

¶ Incipit secunda ascensio contra secundum descensum qua reditur ad cordis puritatem. et quod impuritas cordis in tribus consistit contra que tria tribus ascensionis gradibus proficiscitur in ista secunda ascensione. Ca. xv.

Lab
tus va
care. s. magis
pures sufficit
ad eius famul
tem. In igno
nondum facien
aliquanto t
do corde p
pus in corde
nes cordis i
dis puenire.
nires crimina
er cordis et
pia dicitur
ras post p
ciam purgat
munde feces
mune et lunc
actione in ol
foe illis egro
ro ad cordis
scendum p
esse est res a
impuritas co
Primo in
res ubi infim
na gl'e vanc. h
amada. E
amas amada
bi et impuri

Ecce homo sanus factus es. et deo reconcilia-
tus. vade et procede ulterius et amplius noli pec-
care. sed magis stude de salute in salutem proficere. nec
putes sufficere quod per penitentiam sis deo reconciliatus. ve-
ad eius familiaritatem accipiaris et perfectam charita-
tem. An ignoras quod absque non reconciliatus patri suo.
nondum faciem eius videre meruit nisi in domo propria
aliquanto tempore remaneret. Ita et tu si vis faciem dei in
de corde conspiciere. noli hoc subito presumere. sed stude
prius in corde tuo paulatim ascendere. et per ascensio-
nes cordis te longo tempore exercere. et ad puritatem cor-
dis pervenire. pertransiens et repurgans septupliciter. exinan-
tans exinanitens usque ad fundamentum in eo. usque dum
eex cordis et immunditia sit exinanita. Si quidem ut su-
pra diximus cum homo redit ad cor quod fuit egressus fo-
ras post concupiscentias. licet reconciliatus sit et per gra-
tiam purgatus a culpa. manet tamen adhuc reliquum et im-
mundum feces peccatorum in anima. id est affectus noxii et im-
mundi et limose viscositates per peccatum acquisite. per assue-
tationem inolite quas oportet expurgare et successive
fode illis egredi et ascendere Et hoc est de corde impu-
ro ad cordis puritatem proficere et ascendere per 2^{am} des-
censum prius assignatum. Sed et per hanc deitescunt ne-
cesse est tres ascensiones in corde disponere. Si quidem
impuritas cordis tui et affectuum in tribus consistat videlicet
Primo in hoc quod nimis inordinata affectus inhe-
ret rebus infimis. vel inclinatis inordinata ad eas. pu-
ta glorie vane. honori. laudi. gule. luxurie et carnis non
amanda. Secundo consistit impuritas in hoc quod non
amas amanda. sed effectus et appetitus ita sunt immu-
di et impuri et malis humoribus infecti ut spiritualia et es

ipse sicut mer-
etur. ista oportet
car. sed quod sit p-
batur audac-
dum. Et hic est
oris pressio.
erti? gra-
viti.

nis gradus est
na iugiter pec-
nunc facias ea
aria gratias
e commisi. et
niti impu-
isq; deus
ad intuentis
meritoria.
ensionis. et di-
a ascensio finit
ad cor. et deo

ra secundum
edis puri-
in tribus
us ascen-
re in ista

8
lectia nil eis sapiant. sed quodamō nausaez habeant
sup̄ celesti māna. nihil mouent sup̄ memoria regni ce-
loꝝ ⁊ filij. Et hec i puritas p̄t dici odiū nō odiendo
rū. i. nō a p̄petentiū appetenda. **T**ertia cordis i pu-
ritas est qdā cordis infirmitas vel inbilitas qua hō
etiā iā purgatus affectōibz ⁊ aliq̄ntulū etiaz repatus
spe. attr̄i inidone⁹ seu minus sufficiēs reddit vt deo
p̄ feruidā p̄fecti amoris affectionē inhereat vigore ca-
ritatis deficiente **C**ontra istas cordis tūi purita-
tes opz te tribz ascēsiōibz successiue ascēdere. i. tribz
p̄tutū gradibz p̄ficere. Hā p̄tra p̄mā i puritatē ascēdis
mus p̄ timorē d̄m q̄ quasi violenter cor p̄cutit ⁊ rum-
pit a noxijs inferiorz affectionibz ⁊ inbēsiōibus
Contra scōdam i puritatē p̄ficim⁹ p̄ spem. qz spes
cor n̄m leuat ⁊ de celestibz ei gustuz recuperat. dando
affectū celestia adipiscendi **C**ontra tertiā i purita-
tem. caritate ascendim⁹ qua deo vnimur ⁊ ei adhere-
mus Sz de his plenius p̄ singula est dicendum

De primo gradu hui⁹ ascēsiōis q̄
est in timore. quō vici⁹ cor nostrū per
timorē abstrahitur a noua affectione
⁊ inbēsiōe **Ca. xvi.**

Uti ḡit cor tuū adeo p̄cupiscētiāz illecebris
incūbit. ip̄is ita affixū ⁊ imp̄sūm vt vir possit
quelli. surgēs inde mel noxie delectatōis. ⁊ lac nociue
refectōis. opz vt amaritudine quadaꝫ hec res pergas
sicut solent femine puulos ablactantes vbera sua res
sp̄rgere rebz q̄busdā amaris. vt gustata amaritudie

auerit se ab
Ita opz vt co
Glori gra p̄
viri toto de
mūdi difficile
despici. vili p̄
resgat oēs h
nibz. p̄ponēs
dana delecta
penā p̄ quali
dica sis recep
tū? iudez. si
tūi amarican
violēter a suis
liq̄uaz noli
cre qdādam l
ter maloz hu
gas seu laue
spues ⁊ abo
p̄unxisti. Gl
ctio a p̄cellat
modum de se
Qd cōp
varie ⁊ d
ditatōe p̄

Qm p̄
viri ci
etia q̄m dā
recedat ⁊ iud

auerant se ab vberū dulcedine. tandē vberū obliuiscant
Ita opz vt cor tuū timor dñi rebo amarissimis impleat
Verbi grā Plen⁹ es mūdi ꝑcupiscentijs. carnalibz
vitijs toto desiderio anhelas ad altū statū. ad glām
mūdi difficile ē tibi carere cibis delicatis. graue ē tibi
despici. vilipēdi etc. ¶ Veniat timor dñi in cor tuū
respiciat oēs hmōi rez dulcedines qbusdā amaritudi
nibz. ꝑponēs tibi z terrēs te z ostēdēs. q̄ cito oīs mū
dana delectatio trāsit. quāqz magnā z inexplicabilez
penā ꝑ qualibet inordinata delectatiōe. quālibet mo
dica sis receptur⁹. quāqz seuerē z terribilitē adueniet
iust⁹ iudex. sup his te puniunt⁹. his z filiibz opz cor
tuū amaricari ac timore ꝑcuti z terrore ꝑturbari z ita
violēter a suis delectatiōibz donec eaz obliuiscant auel
li Itaqz noli negligere ex hmōi z filiibz meditatiōibz fa
cere qdādam lixiuū. qd licet sit amaz. est tū mirabilis
ter maloz humoz. i. ꝑcupiscentiaz purgatiuū. q̄ dū a
gas seu laues cōm delectatiōem mūdi. z facile eam re
spues z abominaberis. territus amaritudine qua eā
puniisti ¶ Et aut hoc genus lixiuij qd ex timore ꝑꝑu
ctio a ꝑpellat. quoties placuerit conficere possis. ecce
modum describimus conficiendi

Quod cōꝑunctio q̄ ex timore nascitur
varie z diuersimode in exercitio z me
ditatiōe ꝑt assumi **Ca. xviij**

Oꝑunctio ex timore multipliciter nascitur
Primo cū q̄s ꝑctā sua ꝑterita ad mēoriā redu
cit. z q̄m deū offēderit quātāqz penā meruerit. anxie
recoꝛdat z inde tremēs ac tūmēs amarissime lachꝛimar

seaz habent
moria regni ce
ū nō odiendo
tia cordis ipu
ilitas qua hō
eriaz repans
reddidit vt deo
reat vigore ca
dis ruiꝑurita
scēdere. i. mō
ritatē ascēdit
ꝑcutit z rum
sonibus
pem. qz spes
pagat. dando
eritā iꝑurita
z ei adhere
cendum

scēsiōis q̄
strū per
ffectione

az illecebrīs
vt vir possit
z lac nociue
re respēgias
vbera sua rei
a amaritudie

8
Scdo cū quis defectus p̃prios. passiones aīe ⁊ des-
deria noxia adhuc in se. ⁊ si nō regnātia. agitantia tñ
et vexantia diligenter discunt. ⁊ q̃ tā parū in eis ex-
pugnādis p̃ficūt etulās ⁊ dolēs recordat. ¶ Tercio
cū q̃s pctōz meminerit q̃ post p̃uersionē suā p̃petra-
uit. q̃ ⁊ si nō sunt criminalia. nō tñ p̃ ea dubitet deus
offendi quotidie. ⁊ ideo lugendo ⁊ timendo deplorat
Et de his tribz dictū est supra de tribz discussionibz
vel examinatioibz ¶ Quarto cū hō p̃siderat q̃ iudi-
cia dei sunt inscrutabilia. ⁊ nescit hō an sit dignus o-
dio vel amore. ⁊ licz sciat se penitusse. nescit tñ an so-
lo timore p̃cussus. an ex grā infusa p̃puctus ⁊ p̃tri-
tus. ⁊ ita totus horrore p̃cutit nesciēs ⁊ incertus qd
de eo fiet in futuro. an sit dānandus vel saluandus.
¶ Quinto cū hō breuitatē vite sue diligēter attēdit.
et se adhuc tā parum p̃fecisse intelligit. ⁊ inde timore
succendit ⁊ intus p̃punctione irroratur ¶ Sexto cuz
districti examinis ⁊ futuri iudicij meminit. quo iudez
vnicuiqz iuxta opa sua redditurus adueniet. vñ pec-
cata sua agnoscens expauescit ¶ Septimo cū hō
magnitudinē ⁊ multitudinē penarū infernalium p̃ra-
ctat. ⁊ cū se his dignū esse cognouerit vel cogitauerit
multum incipit lugere ⁊ timere

¶ De utilitate cōpunctionis ⁊ q̃no cor purificat

Ca. xviii.

Ec si in corde tuo studiose ruminaueris ⁊ ex
istis vel ex aliquibz frequēter cor tuū repleue-
ris. oīa dulcia fient amara. tūc transit mūdus a corde
tuo ⁊ p̃cupiscētia eius. s̃z ⁊ p̃cupiscētia carnis ⁊ p̃cu-
piscētia oculorū inde euāescit. nullāqz foris sentio

amaritudinē
Et ita cor tuū
onē ⁊ adheſi-
nor vel fauor
minari. Dep-
onis p̃ficere.
sic ponam?

¶ Gener
meditat

Edm
q̃ pol
regionē trāſi-
quecūqz alia
relicturus. Et
tue p̃pina
dū affectū p̃
meditatioe tu
qd sine dubi-
affectat? q̃
et internus
dolebis q̃ re-
uulſiſti. q̃ de
na videbis q̃
los singulas
ones q̃ mo-
ent nō tñ a
uens nō fuſſit
et forma in re
exire q̃ libent
eum labore ⁊

amaritudine hmoi amaritudine intertus adimpletus
Et ita cor tuu incipiet oem dulcedine mudi z affectis
one z adhesionē respuere. siue sit glia mudi z vel ho
nor vel fauor popularis. gula z luxuria penite? abho
minari. Vt vt in pmpu habes hoc genus ppuet
onis pficere. ecce sicut modū descripsimus pficiendi
sic ponam? z arte materiā vñ pficiē colligendi.

Generalis mod? ad formandum meditationes de morte Ca. xix.

Editare igit? hō. z ab oculis tuis nūq? recedat
q? post modicū sis ab hac vita in aliā ignotam
regionē trāsiturus. z oēs res mudi glām z honore z
quecūq? alia in qb? in hoc mundo delectaris hic sis
relicurus. Omni em hora oi die fini z vltime hore
tue ppinquas. Scrutare igit? z qtu? potes in te inter
dū affectū trāssforma hoīs morientis. z forma in te z
meditatōe tua qsi statim moriturus esses. z tā sit pñs
qđ sine dubitatōe adhuc tibi pñs erit. Vnde igit? sic
affectat? qtu? tibi dolor inest. qtu? pñs remorsus
et internus clamor de malis delectatōib? tuis. qtu?
dolebis q? te nō emendasti. z a delectatōib? te nō as
uulisti. q? dei pcepta transgressus es. Nam in illa ho
ra videbis qđ meruisti z qđ pmissisti. Adhuc aū oeu
los singulas delectationes vide singula vitia z passi
ones qb? modo dulciter delectaris. Cogita q? amara
erit tibi tūc a delectatōib? separi. z qtu? dolebis q? vt
uens nō fuisti concupiscētis mortuus. Deū cogita
et forma in te talē affectū. vt si aia tua statim deberet
exire q? libenter oem delectatōez relinqris. q? gratāter
oem labore z pñiam arripes. z si vitā posses obti

nes alet? des
agitantia m
ari in eis ex
f. Temo
sua ppena
dubiter deus
ndo deplorat
discussioib?
iderat q? iudi
sit dignus o
eseit in an so
ictus z pñs
incertus qđ
saluandus.
gēter atēdit.
indertimote
Sexto cur
it. quo iudex
eniet. vñ pec
eptimo cū hō
malum pna
el cogitauerit
is z qñs
xviij.
maueris z ex
tuū repleue
dus a corde
carnis z pñs
sois semper

8
nere. Cogita deſſi in illa hora q̄ breue videſt tibi de
r̄ps vite tue ⁊ delectatōnū tuaz. Tunc videbis totū
r̄ps tuū tranſiſſe. q̄ſi ſomniū vel ſicut vmbriam. mar
me cum ppendis inſtare eternitatē que nū q̄ finietur

Deiñ cogita q̄ntus tibi erit dolor. q̄ pro tam mi
nima delectatōe breuiſſimi r̄pis amiſiſti delicias letis
ciam ⁊ gl̄am ſempiternā. Cogita etiam q̄ oēs iſte de
lectationes nihil tibi tūc amplius p̄ferent q̄ q̄ ama
ram mortē facient amariorē. Tanto em̄ difficili⁹ hīc
ſepaberis. q̄nto plurib⁹ reb⁹ inordinatis ꝑcupiſcent
r̄ijs fueris alligatus. Un̄ ſapiens. O mors q̄ ama
ra eſt memori a tua homini ſano ⁊ pacē haberi in ſub
ſtancia ſua. Cum aut̄ talem affectum in te formatum
et cordi tuo impreſſum ſenſeris. tunc procede vltimis
us cogitans q̄ illa hora certiffime veniet ⁊ eſt tibi in
evitabilis. Omnes em̄ homines moriūtur ⁊ mille ge
neratōes a ꝑncipio ſeculi preterierunt. ita ⁊ tu ſeque
ris Deiñ cogita q̄ illam horam determinate preſente
non poteris. ſz improuiſe veniet forte hoc anno. forte
hoc menſe. forte hac ſeptimana. qz ſicut ſur ita ve
niet in nocte q̄n̄ nihil de hoc cogitab. ſz m̄tra te actus
rū cogitabas. ¶ Nonnūq̄ etiā vt eo plus timor cō
cupiſcentias tuas exeruciet ⁊ expurget. reuolue ordi
nē quo ad mortē deuenies. Siqdē mortē vt cōiter
p̄cedit infirmitas grauiffima. Cogita quanta hec erit
infirmitas q̄ grauis debilitas q̄n̄ cor tuū pre nimio
doloze rūpet. Cogita quō tūc erit cor tuū deſſum
ac ſi totū mundū ſup ſe ꝑineret. tū ꝑpter infirmitatis
magnitudinē. tū ꝑpter naturalis inclinationis eē ſuum
appetētis mirabile horroze. tū ꝑpter timorē de ꝑctis ⁊
de futuro iudicio. ⁊ ſic tandē ſeq̄tur mors. Item ali

quando ꝑp
mortentis. ⁊ d
q̄bo ad mortē
mēbra rigesci
demonies ad
rari ad eleam
et q̄liter imū
in ea opa ſu
Deinde cog
tribunal tud
et hoc tūc v
ſunus ad ſep
tanq̄ q̄ſtu
parat ⁊ trad
ꝑſiderabis q̄
eti. tranſit ſic
noctis vni⁹
aſſumere ius
cogitando q̄
lectatōib⁹ ꝑ
ſingulis.

¶ Gener
mo iudic
incutere t

¶ Eide
um vt
ēia dulcia
ra q̄ ſiet admi
fulgura tem

quando pone oculus tuis imaginem alicuius hoſis
morientis. ⁊ diligēter respice formā modū ⁊ ordinem
q̄bꝫ ad mortē deuenit. Nigrescit totum corpus. oīa
mēbra rigescūt. oculi versant ꝛc. Deinde cogita q̄lic
demonēs aduenient expectātes sicut rugientes p̄pa-
rati ad escam si quid de suo in aīa potuerint inuenire
et q̄liter imūdi spūs aīe egredienti obuiabūt q̄retes
in ea opa sua vt secū eam trahāt ad infernū. p̄funda.
Deinde cogita qualis aīa de corpe egressa statim aī
tribunal iudicis statuit iam tūc siniam receptura que
ex hoc tūc vsqꝫ in secula non mutabit. Deinde seq̄re
funus ad sepulturā. ⁊ vide q̄uo caro misera p̄t quā
tanto p̄ q̄sūt delectatōes. terre tradit ⁊ vermibꝫ esca-
parat ⁊ tradit p̄petue obliuioni. Ex istis ⁊ siliis hīc
p̄siderabis q̄ gaudiū ⁊ delectatio mūdū sit instar p̄is
eti. transit sicut ymbra. ⁊ q̄ hō sit hic velut hospes
noctis vni⁹. Ecōtrario nō nūq̄ debes tibi affectum
assumere iusti viri morientis ⁊ ad mortē hū dispositū
cogitando q̄ letus talis erit q̄ pus penituit ⁊ se a de-
lectatōibꝫ purgauit ⁊ nihil hīc vitiose dilexit. ⁊ sic de
singulis.

C Generales meditationes de extre-
mo iudicio quibus homo poterit sibi
incutere timorem. Ca. xx.

Exinde oculū mentalē verte ad extremū iudiciū
um vt ex ei⁹ memoria amarissima amarescāe
oīa dulcia. Cogita igit q̄tus timor q̄nt⁹ clamor. q̄nt⁹
et q̄ fieri admiratio. cū tuba archangelica sonuerit cū
fulgura terribiliter splendent. tonitrua mugient. cū

ad terrendū peccatores sol obscurabit. ⁊ luna nō da-
bit lumē suū. Cogita qđ cordis tunc habebit pecca-
tor. Cogita qualiter tūc vniuersi mortui resurgent tra-
erantes vnusq̄scq̄ secū qđ boni egit vel mali. Et bo-
ni qđem cū ineffabili leticia expectabūt iudicē Intus
sī autē indicibili terrore timebūt de aduētū ⁊ facie ius-
dicis dicentes. **D**onates cadite sup nos ⁊ opite nos
a facie iudicis tps em̄ abiit ⁊ recessit. nō est quo eāt
et emāt oleū meritorū. Egrede deinde ⁊ speculando
occurre. ⁊ vide iudicē venientē cū p̄ate magna. cum
seniorib; ppli. comitantib; angelis vniuersis ⁊ sc̄is
Deide reuolue amay illud diuortū. cū sepan̄ oues
ab hedīs. Et nūc qđez sunt duo in domo vna in mo-
la vna. s; tūc vnus assumetur ⁊ vnus relinq̄tur nū-
q̄ amodo p̄ligendi. transforma in te affectū eorū qđ
a sinistris sunt qđ dicetur. Ite maledicti in ignē. ⁊ c.
qđo lamētabūtur dicentes Ecce hī sunt qđ aliquan-
do habuimus in derisum. q̄ntus eis dolor. q̄ntus lu-
ctus Deīn assume affectū eorū qđ a dexteris sunt. q̄n-
to repleti sunt gaudio qđ pro taz modicis laboribus
eterna p̄mia meruerūt. Cogita qđ districe fiet ibi exa-
minatio opeꝝ. locutōnū. ⁊ meditātōnū ⁊ malay affec-
tōnū. oīa ibi nuda erūt aperta. etiam que hīc fuerūt
palliatā. Nam hierusalē scrutabitur in lucernis ⁊ in-
uententur nonnulli babiloni; qđ ciues putabantur fore
hierusalem. Testis erit ibi diabolus qđ ostendet nob̄
peccatū qđ omisimus. tps q̄n. ⁊ locum vbi peccau-
mus. ⁊ dicet. Edissime iudex iudica hūc esse meū ob-
culpam qđ tuus esse noluit p̄pter supbiā. Accusabit
p̄pria p̄scientia. s; ⁊ sancti āgeli accusabūt. Ibi chr̄s-
tus insignia passionis sue ostendet. ⁊ malis bñficiis

incarnatio-
ti fuerunt.
nam a qua
re nullus su-
Cogita
p̄neat. sem-
dulcedinis.
Venite bñ-
tuo iudicio.
Cua-
nam
rit ⁊ p̄p-
Eim-
car-
gantur. qua-
mens nostr-
citur ad nos
penas pote-
hoc in scri-
os horribi-
tonēq; tene-
tum. for̄nac-
ciuitate mag-
et ardētem.
mantibus v-
ereculatus p̄
moderatio.
Cogita dñi
noster hic cal-
derabile culm-

Incarnatiois improprietate eo qd ea p̄p̄erūt z ingras
ti fuerunt. Deinde profert iudex sententiam diffinitio
nam. a qua nullus appellare potest. nullus p̄radices
re. nullus subterfugere. nullus se defendere valebit.
Cogita qd amaritudinis. qd doloris. qd horrozis
p̄rineat. sententia illa. Ite maledicti **C**ogita quid
dulcedinis. qd admiratiois z gaudij habeat vox illa.
Venite b̄ndicti. Interdū etiam cogita de particulari
tuo iudicio. z forma meditaciones ex p̄missis suo mō
CQualiter homo per memoriam pe
narum infernalium timorem acqui
rit z p̄punctionem **Capi. xxi.**

Et inde verte oculus ad regionē damnatorū. z
carcerem miserorū diligenter scrutans. q̄ ibi a
gantur. qualis sit illa mansio z q̄s locus. Quia autē
mens nostra ceca melius per visibilia z sensibilia du
citur ad noticiā inuisibilem. tō vt meli⁹ sentias illas
penas potes tibi assumere similitudines a sanctis sup
hoc in scripturis positas. Aspice igitur infernū cha
os horribilissimū locūz subterraneū z profundissimū
totūq; tenebrosū. puteū p̄fundissimū z rotālē igni
tum. fornacem totā incensam z terribiliter flammātes
ciuitatē magnā. tenebrosam obscurā. rotam incensam.
et ardentem. plenam infiniti populi multitudinē clas
santibus vniuersis et miserabiles sonitus dantib.
et eiulatus p̄ dolore z ardore z ex inuidia se mutuo
mordentib. tanq; si canes rabidi simul essent p̄uicti.
Cogita deū penarū acerbitatē Ibi ē calor nimis cui
noster hic calor in nullo est p̄pabilis Ibi frigus inro
lerabile cui nullū frigus mūdi in aliqua p̄patione po
66

8
rest equari. Et ita cogita de singulaz penaz intentio
nibz et cruciatibz Cogita de penaz multiplicitate.
Ibi ignis inextinguibilis abundans ardore. carēs ty
luce Ibi intolerabile frigus. feroz pessim⁹. tenebre pal
pabiles. vermes immortales. Ibi est pena in oī sen
su. in oī membro. Ihsus videbit laruales demonum.
facies mirabiliter suo terribili affectu affligentes Au
ditus nil aliud audit q̄ stertus planctus et vlular⁹. et
vocē illam. heu heu. ve ve vt qd fuimus nati. vt qd
a deo creati. vt qd non pimus. maledictus de⁹ et ma
ledicta trinitas q̄ nos creauit ad hanc penalitatē. Ec
ce hoc est carnē qd ibi cantant p̄tinens lamērationes
et ve. **C**ogita de illa miserrima societate demonio
rum. et crudelitate tortoz. qm̄ sunt sine misericordia.
in torquendo nō fatigantur ad misericordiā nō pmo
uentur. s; penā oibz modis quibz poterunt augebūt.
CIp̄si insultant dicentes Vbi nūc glā vbi volup
tas. vbi honor. vbi altus status. vbi diuicie immēse.
vbi potentia. vbi dignitas. vbi p̄latura. vbi dominū
Quid nūc profunt oīa que fuerunt. tā breuia tā cito
transēūtia. Cogita q̄ quis ibi plus in illis membzis
punitur p̄ que ā plus deliq̄t. siue in lingua siue in cor
de. Et q̄ntū pl⁹ q̄s se extulit et in delictis fuit tāto ple
cretur ibi pena grauior Cogita etiā de penis interio
ribz. et maxime de p̄uatione visionis diuine que exces
dit oēm penā aliaz. Cogita q̄ sunt eternaliter anathe
matizati et eieci ab illa sup̄na et glōsa ciuitate hieru
salem nūq̄ illuc redituri. Cogita de hīme p̄scientie q̄
nūq̄ morietur. q̄ non cessat. clamat et affligit q̄ p̄p̄
etaz modicū gaudiū adinstar pūcti ad illas penas de
scenderunt. Itē cogita de passionibz aīe ire et inuidie

q̄ affligit
in ip̄is
nitatem q̄
rum nullu
militum an
finit. Hic
et p̄p̄
as a rebz
in his ex
ac alijs fr
q̄b postea
vltimis a
nes carna
spūales ac
Ergo a tū
ritū salutis
so debem
gare. vt ad
piens. In
ueniant
ritate cord
corda eorū
euelit et ex
vitiōis in
dus sc̄be al
dis fides ve
CDe
om̄s q̄ fi
et spūali
Bō a sc̄da

Ab affliguntur Nam iracundia inuidia &c. maxime
in ip[s]is regnant. Item diligenter ruminata penar[um] eter-
nitatem que omnibus penis grauius affligit. penar[um]
nullus est finis. nulla ibi redemptio. Post mille
millium annorum non appropinquat finis. quia nullus est
finis. His & similib[us] meditatiōib[us] timorē d[omi]ni percipies
et p[er]punctionē salutarem percipies. vt sic affectiones tu-
as a rebus infimis auellas. Oportet autē te longo t[em]p[or]e
in his exercitijs immorari. & cū h[um]an[is] meditatiōib[us].
ac alijs fructuos[is] op[er]ib[us] maxime in remedijs victor[um] de
q[ui]bus postea dicitur ip[s]as affectiones expurgare. alias
ulterius ascendere non possumus. Nam quāntū affectio-
nes carnales & terrenas abiecerimus tanto amplius
sp[irit]uales adijciemus. si pax pax. si multum multum.
Ergo a timore d[omi]ni fin[em] p[ro]phetam debem[us] prurire sp[irit]u
salutis Est enī inītiū sapientie timor d[omi]ni. & in ip[s]o
so debemus nos studiosē exercere. & cor nostrū pur-
gare. vt ad caritatem possumus peruenire. Unde sa-
piens. Inītiandi sunt a timore vt ad charitatem per-
ueniant Vides ergo q[uod] congrue diuina scriptura pu-
ritatē cordis fidei ascribit iuxta illud. Fide purificās
corda eorū. eo q[uod] timor qui est primus effectus fidei
euellit et extrahit cor ab immundis effectiōib[us]. et
vitijs inquinamentis. ¶ Est igitur primus gra-
dus scēdē ascensionis. qua tenditur ad puritatem cor-
dis fides vel timor qui est eius effectus.

¶ De secundo gradu secunde ascen-
sionis q[ui] sit p[er] spem & desiderium celestium
& sp[irit]ualium rerū q[ui]bus purgatur & sanat[ur]
hō a scēda impuritate cordis Ca. xxij.

8
Sicut fides timore futuri iudicii ac suppliciorum
metu facit vitiorum praeiudicia declinare. proutiens quod
dammodo medullitus omnia interiora et extrinsecus ab inferis
omnium vitiosa affectione et inhesionem. Ita proutiens spes
mentem nostram de hominis affectionibus auulsam. sed non ele
uatam imo timoris pondere depressam de presentibus euocat
et ad superiora eleuat. et vniuersas corporis voluptates
vel mundi vanitates celestium premiorum expectatione proutiens
nit. incipiens suspirare sursum et mente aspirare ad il
lud sublimis gaudium quod spes interiorius repraesentauit. Igitur
si cor tuum iam ab infimis abstractum timore senseris
nisi. noli iam stare noli te esse in toto putare. Si stare
cepisti iam descendisti. Si quidem cor tuum vacuum ab af
fectionibus esse non potest. Si igitur sit nobis vacuatur
impleatur celestibus et sanctis affectionibus. alioquin rursum
descendit. Unde etiam cum te in timore purgas
expedit ut interdum in spe respiras. Sed multo aliter
ad spem ascendit quod diutius iam in timoris perfectu cor
purgauit. Igitur contra secundam cordis impuritatem quod in
eo consistit quod affectus tuus adeo est proutiens in inferis
factus. ut non sapiant ei celestia ascenditur per spem
Nam spes saporem eternorum ingerit et affectum ad superio
ra restituit. Sicut igitur superius dictum fuit quod homo
per adhesionem. proutiens siue affectionem inferiorum fit
impurus. ita per adhesionem et affectionem superiorum fit
purus et acquiritur quedam puritas cordis. id est affectus
ad celestia et spiritualia. et hoc fit per spem. Igitur o homo
imaginare super te locum quandam totum purum et mundum
Infra te vero locum quandam. totum iniquum. totum turbu
lentum et in continuo motu existentem et totum turbidum et

impurum
descendit
per proutiens
rus proutiens
Quanto proutiens
timor affectus
nem. tanto
siderans el
purior per
C De
in ea ex
Ep
acri
mus malor
gatiuum. Q
motibus ren
cendere q
recipere alia
punctum
dere in ha
ficiat autem
nis alijs m
timoris bo
na opa et d
scientis fue
venias. Qu
rualum cele
non possunt
miranda p
admiranda

Impurum. te vero in medio p'sistentē. Quanto igitur
descendis ad locū infra. tanto magis efficeris in cer^o
per p'cupiscentias. instabilis p' varia desideria. impu
rus p' immūdas affectōes z p'mixtionē immūdorum
Quanto s'ō supra ascendis p' iugem meditatioem cō
tinuā affectiōe desiderii z spem z celestii admirtio
nem. tanto magis eris herus z stabilis. vnam illā de
siderans esse scz in atrijs hierusalem. tanto etiam eris
purior per melior z admirtionem.

**C De cōpunctōe p' amorem q̄liter se
in ea exercebit. Capi. xxiiij.**

Uperius cū p' timorem tremefactus cepisti co
actus ascendere. medicinā quandā tibi dedit
mus maloz humoz q' ab ascēsu impediēbarz puri
gatiuam. Sed qz adhuc infirmitas tibi ex hmoi huius
moribz remansit z infectio gustus vt min⁹ possis as
cendere qz minus spūalia sapis iō ad sanitatē tuam
recipe aliam medicinā de spe venie generatā vitz cō
punctōem ex amore. Nam si p' spem desideras ascē
dere in hac p'punctōe maxime te debes exercere. Con
fiscit aut hmoi p'punctio p'cipue dñobz mōis. licz mul
tis alijs modis posset p'fici. ¶ P'io cū tam timore z
timoris horrore exercitatus diu ascendisti. multa bo
na opa z deuota exercitia p'fecisti. z a noxijs p'cupi
scentijs fueris depuatus. z a deo ascēdisti vr ad spē
venias. Cūqz in spe steteris tunc a longe vidēs hie
rusalem celestem ciuitatē visionis pacis qd in timore
non potuisti. Incipis sepe ad eam respicere z ei⁹ ad
mirandā pulchritudinē p'siderare. cuius illectus pul
chritudine incipis suspirare. gemere z plorare. q' ad

8
huc sis tam remotus cupisq; dissolut z esse cū xpō
clamans. Quis liberabit me de corpe mortis huius
Fra p̄siderans te adhuc ab illa sup̄na hierusalēlogi
us p̄grinari incipis dulciter flere ac sepius deplora
re q; nō poteris illac puenire. ¶ Scdō nascitur hec
p̄punctio cū studiose in corde tuo ruminas z enume
ras bñficia dī q; tibi tā mltā z tā magno affectu dedite
Incipis p̄siderare tuā ingratitudinē. z q̄dam inter
no desiderio incipis dilari z extendi in amorem dei
tui q; tibi tanta p̄tulit bñficia. Et hec est p̄punctio pi
etatis nascens de fonte caritatis que valet mirabilē
p̄tra scdām impuritātē cordis. Ut autē de p̄missis du
ob; modis habeas vñ te possis ad hāc p̄punctionē
facilius inflāmare. seq̄tur modus q; possis formare et
erigere meditātes tuas de celesti beatitudine.

¶ Generalis mod⁹ formādi medita
tōes de regno celoz ad habēdā cōpūc
tōez z desider⁹ ad ip̄z obtinē. c. xxiij

¶ Q̄teris autē de celesti illa patria similitudines
sensibiles assumere a sanctis p̄ nostra capaci
tate adinventas. Est igitur ciuitas illa gl̄osissima am
plitudine z capacitate p̄maxima. ex auro mūdiffimo
gēmisq; p̄ciosissimis mirabiliter p̄structa singule ei⁹
porte sunt ex singulis margaritis. Est item campus
speciosissimus oim floz pulchritudine decoratus.

¶ Ibi sp̄ est estas amenissima. Ibi odor suauitas fra
grātissima z oīz delectabiliū copia. Cogita z tons vl
rib; te ip̄m totum ad cogitādum recollige. vt videas
q̄ntum sit gaudiū deū sp̄ per essentiam inueni. sumo

inā z indū
spicere. m
dimis. oīsc
ne oīa vid
bonitate oī
eris z bea
C. Logica
ei⁹ gl̄osissi
dens cū m
gnū est q
gloriosum
nerat eul
dū intere
nam celi
lecticia z ep
cū patriar
sorib; C
pus beati
bilitate su
Logica d
ata. que si
nalem. rep
supfluent
ta ex his d
dona z inen
timeas eff
vini. Sic h
lupatē mū
amiciā am
Et breuē oī
q; quicquid

inā z indiuiduam trinitatem mūdo cordis oculo in
spicere. in qua relucet ois puichritudinis. ois dulce
dinis. oisq̃ bonitatis exemplar essentialē. in q̃ visio
ne oia videbis. oia que velis scies. ex ea visione om̃i
bonitate oi gaudio z leticia repleberis. In ea beatus
eris z beatissima beatitudine q̃ deus est perfrueris.

Cogita q̃ntum sit gaudiū dño iesu sp̃ assistere z
ei' gl'osissimaz humanitatē sp̃ aspicere. cū Petrus vi
dens eū trāsfignatū oprabat sic sp̃ pmanere. q̃ ma
gnū est gaudiū videre illuz in regnol suo sublimem z
gloriosum q̃ pro nobis in hoc exilio q̃ndam paup̃ ve
nerat exul pariter et peregrinus. Cogita q̃ntū sit gau
diū interesse societati celestis curie. quāta leticia regi
nam celi matrē dei cū ceteris x̃ginib' intueri. quanta
leticia z exultatio interesse agminib' angeloz. letari
cū patriarchis z pphetis. apostolis. martirib' z p̃fess
sorib'. **C**ogita de dotib' co'zpis tui q̃b' ipm cor
pus beatificabitur. vitz de eius immortalitate. impassi
bilitate summa agilitate z gl'osissima speciositate.

Cogita de dotib' aie q̃b' ipa aia implebitur iam be
ata. que sunt plenitudo scientie quantū ad vim ratio
nalem. repletio iusticie quantū ad vim p̃cupiscibilem
supfluentia leticie quantū ad vim irascibilem. **C**ogita
ex his dotibus principalib' q̃ multa alia magna
dona z ineffabilia psequer' vitz securitatē vt iā non
timeas ejci non timeas a carne. sathana vel mūdo
vinci. Itē libertatē ad faciēdū q̃d cūq̃ voluer' itē vo
lupratē mūdissimā z locūdissimā in corpe z in aia. itē
amicitiā amorē. honorē p̃cordiā z p̃fctissimā caritatē
Et breuit' oia colligendo habebis quicquid voluer' s̃
et quicquid nōlueris non habebis.

8
**Qualiter homo ex memoria bñfi-
ciorum dei inflammetur ad deuotōne
et accēdatur ad cōpunctōez Ca. xxv**

Erum vt amorē habeas fiduciam sperādi. z
futuram glām optinēdi debes nōnūq̃ signa
dilectionis que tibi dñs tuus exhibuit studiōse reuol-
uere. z eius bñficia diligentius p̃siderare. z tali p̃side-
ratōe accendi quasi q̃busdā stimulis ad reamandum
Cogita igitur p̃mū q̃ sit magnū signum dilectionis
dei tui q̃ te q̃ totiens eū offendisti. toties ad eū terga
vertisti. totiens ab eo recessisti. totiens grauissime pec-
casti. q̃rens reuerti volebas ipse te suscepit. dolentē
pectā indulsit. emendantē z corrigentē audiuit. Vni-
uersa bñficia naturalia q̃ tibi p̃tulit si potes. Creauit
te. z esse dedit tibi ex nihilo. s̃z esse pulchrū z specios-
sum sensibile z viuū q̃nq̃ sensibz decoratū. Dedit
tibi p̃ ceteris creaturis inferioribz intellectū. q̃ ceteris
animantibz p̃mineres z deū tuum cognoscere possēs
et p̃ritatem ip̃az intelligere z huic intellectui tuo lumē
vultus sui infudit z magnā claritatē luminis natura-
lis dedit. Dedit tibi memoriā qua simulū rez simu-
lachra reponeres. donec alicuius tibi placeret remi-
nisci. Similiter dedit intellectum possibile vbi intell-
gibiliū species itez occurrentas collocares. Fecit aī
mam tuam tante dignitatis tantēq̃ nobilitatis. vt ni-
hil eam replere. nihil ve posset ip̃i illabi. nisi sancta et
gloriosissima trinitas vnus deus ad cuius imaginē
et similitudinē te creauit. Quid plura. Dedit solē vt
luceret tibi p̃ diē. lunā vt tibi lumīaret p̃ noctē. oēmz

inferiorē crea-
mētū ordi-
collatis de-
ad multitudine
da. q̃d in m-
tem q̃ re vel-
q̃n re emēda-
nō dedit. n-
vices q̃ dedit
nariorē flā-
inde in alta-
bi sp̃m tēte-
moris. in an-
amorē deu-
q̃ multa p̃-
dam locutu-
bat in p̃ph-
missionis
aīū hēc oī-
rū regnū z
mitione cele-
in finis pu-
sum debent
moderatōes
tenere hūc n-
do. vt dilige-
factoris tui
mus vt pote-
vt apparet
sūo. vñ p̃ m-
dūū tibi int-

memoria hñfi
ad deuotionē
Ses Ca. xpo
dum sperādi. z
es nōnūq; signa
uit studiose reuol
erare. z tali fide
ad reamandum
num dilectionis
as ad eū rega
grauissime pec
cepit. dolens
audire. Minus
potes. Creauit
ebriū z specios
ecoratiū. Dedit
ellectū. q̄ ceteris
gnoscere posses
lectū tuo lumē
uminis natura
imulū rez simū
placere remis
bile vbi intelli
ceares. fecit aī
obilitatis. vt nī
bi. nisi sancta et
cuius imāgines
. Dedit solē vt
g noctē. omz

inferiorē creaturā ad tuū fecit obsequiū. z ad tuū mē
nisteriū ordinauit. Deinde cogita de donis grē tibi
collatis Dedit enī tibi p̄ritiōē z dolores de peccatis. z
ad iniusticia reuocauit. z iusticiā infudit qđ est solius
dei. qđ tñ multis negauit Dedit z inspirauit volūta
tem q̄ te velles emendare. tps z locū ordinauit vbi z
qñ te emēdare posses. z hec oīa multis te melioribus
nō dedit Cogita de donis supercellētie q̄ tibi p̄tulit
vīcz qđ dedit tibi dilectissimū suū filiū Primo in incar
natiōe Nā p̄pter te natus est. p̄pter te crucifixus ē de
inde in altaris sacramēto in cibū z in potū Hñc tñ
bi sp̄m̄ctm̄ in signaculū acceptatiōis. in p̄uilegiū a
mōris. in anulū deip̄nsatiōis Et autē te amplius ad
amorē. deuotionē z p̄pūciōē pietatis eleues. cogita
qđ multa p̄p̄ salutē tuā dñs ille magnus p̄egit Sic
den locutus est cū patribz. apparuit in figuris. loq̄
bas in p̄phetis. eduxit de egipto. induxit in terrā pro
missionis z īfinita miracula z mirabilia fecit Et qđ
autē hec oīa fecit nisi desiderio z amore tui. vt tu celo
rū regnū z eternā bñtudinē posses p̄mereri. vt in cog
nitōe celestīū intellectū tuū illuminaret z affectū ab
inimīs purgaret Hec oīa spem tuā z affectū sur
sum debent erigere in amorē dei tui. Et at he z siles
meditatōes de bñficijs dei ampli⁹ te moneāt debes
tenere hūc modū. z talem affectū formare in meditā
do. vt diligenter inq̄ras magnitudinē z potentā bñs
factoris tui q̄ tibi hec oīa p̄tulit. Nam est potentissi
mus vt potes vidēre in rez creatōe. Est sapiētissim⁹
vt apparet in eaz gubernatiōe z puidētissima dīspō
sitiōe. vñ p̄ magno debes habere si qđ quāntū libet mo
diū tibi imbuerit. Scđo debes aduertere z cogita

8
re quanta sollicitudine ⁊ quāto desiderio. hec tibi bñ
ficia tribuit. Ab eterno hec tibi dare disposuit ab eter
no p̄disposuit. Ab eterno de te actualissime sine cessa
tione cogitauit. ⁊ tibi bñfacere ab eterno p̄ordinauit.
Sic fuit sp̄ ⁊ est circa te sollicitus sicut erga integrā
urbem vel totum orbē. sic intendit tibi sollicitus p̄ te
acsi vacaret a ceteris. Tercio oīa beneficia diuina ge
neraliter humano generi collata ita tibi debes assumere
re ⁊ attrahere acsi tibi soli forent collata. vt cogites. **I**
Ecce propter me totū mūdum creauit. ⁊ oīa in eo p̄p
ter me crucifixus est ⁊c. Et istud nō modicū ad amor
rem. caritatē ⁊ gratitudinē te accendet. ⁊ tantis bene
ficijs amplius obnoxiiū te reddet. S; teipm debes at
tendere ⁊ mirare q̄ tam vili tam indigno. tam tepido
et tam ingrato tanta beneficia. tanto tribuit affectus
et amore

Incipit de tertio gradu huius ascē
sus qui est in charitate ⁊ puritate cor
dis. ⁊ in quo consistit iste ascensus. et
qliter hō p̄t scire qñ venit ad istū gra
dū puritatis ⁊ caritatis. Ca. xxvi.

A premisis ascensionib; ⁊ ascensionū gradib;
bus versatur oīs labor incipientiū. ⁊ p̄ficienti
um. ⁊ hucusq; magnis laborib; ⁊ multis doloribus
vigilijs ieiunijs lectionib; meditationibus opere ma
nuum alijsq; deuotis exercitijs ⁊ operib; pietatis la
borāt vt hic veniant. Nec pōt hic ascendere tepidus
aut negligens vel remissus. non mollis aut piger. Si
quidem non est parui laboris in prima ascensione p̄e

nam vitam
fructus p̄ni
tem longis
cere. ino dū
noīa de fere
onem p̄rae
re. luxuria
bellare. ⁊ si
spectant ad
toplus lab
de totam a
p̄ner ad
re. Ecce qu
censione af
tem p̄fiden
endi. Sed
puritati ⁊
gradus eu
gor diut
⁊ spei ase
ones nox
re. humilit
nō in nati
in quib; p̄
tis p̄fiste
tum. ⁊ sp̄m
stures op
ex spe rem
indus dele
sp̄am mal
desiderio

vitam vitam dimittere. plangere et penitere. et dignos
fructus percipere. Sed multo maioris laboris vel sal
tem longioris est inueterata consuetudinem porre vin
cere. inordinata affectionem et inclinationem ad infe
riora deserere immunditiam et impuritatem et affecti
onem iracundiam expurgare. appetitum gulae extingue
re. luxuriam depellere. iram suffocare. superbiam des
bellare. et sic de alijs affectionibus vitiosis. que omnia
spectant ad purgationem timoris. Sed adhuc multo
superius laboriosum vel saltem altior gradus est deinde
de tota animam et affectiones quantum ad hunc gradum
peruenire ad celestia erigere. et per spem in celestibus habita
re. Ecce quanta et quam magna sit inter ascensionem et as
censionem ascensio. inter timorem et spem quantum ad presen
tem considerationem distantia ascensus et labor. Puen
endi. Sed qui hucusque bene profecerit iam vicinius
puritati et caritati propinquat. licet adhuc per aliquos
gradus eum ascendere oporteat. Oportet enim quod lon
gor diuturno tempore in istis duobus gradibus timoris
et spei ascendendo et descendendo se exerceat. affecti
ones noxias superbiam iram gulam etc. conesse debella
re. humilitatem. castitatem ceterasque virtutes quodam
modo in naturam transformando. ¶ Sunt autem duo
in quibus perfectio istius tertii gradus puritatis et carita
tis consistit. ¶ Primum quod homo iam induit affectum spiritus
sancti. et ipsum quodammodo in naturam transformauit. ita quod
virtutes operatur non iam ex timore pene coactus. non
ex spe remunerationis attractus. sed solo bonitatis affectu
indito delectatus. et eodem affectu puritatis et caritatis
ipsam malitiam et immunditiam perhorrescit amore vici et
desiderio spiritus sancti habitato. et in interiori delecta

desiderio. hec tibi h
re dispo sunt ab eter
tua lissime sine cessa
eterno pondantur
sicut erga integrā
tibi sollicitus per
beneficia diuina ge
a tibi debes assu
llara. vi cogites.
aut. et oia in eo pp
medici ad am
der. et tantis bene
et teipm debes at
igno. tam repido
no imbuit affectu
huius ascē
puritate cor
ascensus. et
ad istū gra
Ca. xxvi.
censionū gradū
cennū. et picient
ultis doloribus
nibus opere ma
enib pietatis la
cendere repidus
is aut piger. Et
ma affectione pri

etatione virtutū. nec opat iam ipsas virtutes reluctan-
do oblectatōibz imo ipaz virtutū affectū medullit^r res-
tinēs q̄cquid illi virtutū affectui contrariū fuerit nō solū
nō corde recipit. verū etiā summo detestatur horrore.
Iste est q̄ opatur bonū ppter bonū. boni delectat^r af-
fectu. Nā q̄ supata impugnatōe victorū pacis iā secu-
ritate pfruit. et trāsit in ipsius virtutis affectū. iugez sta-
tum illis boni cuius iā tot^r est retentabit. qz dāno in-
time puritatis nihil credit ee dānosius. Nec em̄ car^r
ac p̄ciosius q̄cqz p̄nti iudicat puritati. cui pena gra-
uis est vel virtutū p̄nitiosa trāsgressio. Huic nec reues-
rētia hūane p̄nitie q̄cqz abijciēt honestatē. nec minuit
solitudo. sz vbiqz secū sempz circūferēs arbitrium.
nō solū actū sz etiā cogitationū suaz p̄sciam. nullaz
mentis recipit i puritate. Scdm̄ est q̄ sicut affect^r
virtutū est in eo habituat^r mō p̄dicto. ita affectus sic
deo p̄ ardentē amorē vnitus. et ad diuine voluntatis
bñplacitū semp ex fervore parus et in diuina specu-
latōe erectus. Siq̄dem ei adheret p̄ feruidū amorē et
ad ei^r intuitū oē phorret virtutū et p̄ctm̄. eius amorē et
intuitū zelo semp est accēsus. veritatē vbiqz zelat. fer-
uēt sapie studijs huic amica sanctitas vite et morum
disciplina. cui^r mores erubescūt iactantiā. abhorret
detractiōē. inuidiā nescūt. supbiā detestant^r. oēm hu-
manā glīam nō solū fugiūt. sz et fastidiūt et p̄tēpnunt
oēm in se carnis et cordis impuritātē vehementissime
abominant^r et p̄sequūtur. omē deniqz tanqz naturale
et qd malū ē respuūt. et qd bonū est āplectunt. Sic ē
mons pinguis in quē q̄ ascēderit. egrediēs et egrediēs
pascua inueniet. Inegrediēs intus in vi p̄cupiscibilē
inueniet gaudiū in spiritulscō. longanimitatē. benigni-

inuatam
nā et p̄
se ascēd
culū in e
tudine ei
ra istū st
fuisse p̄
status p
sue p̄fec
qui p̄ ca
res. q̄
hennine
cospan
te seque
eritū
C
contr
Rom
fectū
d
te adhe
rēdo iam
bō est id
emdi p
nōs grad
dū q̄
vi sic
Dū ita

inertem. modestiā rē. In irascibili fortitudine. In
tā & pſuerantiā. patientiā rē. In intellectu sepe ultra
se ascendit ad intuitū diuine speculatiōis. licet p spe
culū in enigmate foris egreditur & cognitione & pulch
tudine creaturaz in amorē accendit creatoris Cōpa
ra istū statū ad illū de quo supius fuit dictū Adam
fuisse pſtitutū. & vide quantū iste ab illo distat Hic ē
status pfectōis. hic est mons puritatis & pfect⁹ ascē
sus pfectōis vere caritatis. Qui p̄t ascēdere ascēdat
qui p̄t cape capiat. s; decedant segnes labore fugien
tes. Quis hic status pfectionis nisi dei speciali grā a
nemine acq̄rit. q̄rā tñ dormiētib; negligentib; & non
coopantib; nō dā. q̄ milicie species amor est discedi
te segnes. successiue tñ possunt reperire & diutius ex
ercitijs a propinquare

C De tribus gradibus ascendendi
contra tertiam impuritatem quibus
homo successiue disponitur ut deo per
fectius possit inherere. Ca. xxvij.

Ed qz supius dictū fuit. qz tertia i puritas cor
dis pſistit in quadā inhabilitate & in idoneita
te adherendi deo & p̄gnoscenti eum Unde etiā affe
ctib; iam purgatis & ip̄e recepta forsitan. nō tñ semp
hō est idoneus & habilis deo adherēdi. & in ip̄o q̄s
eendi p affectū. cū tñ hoc vnū esse diximus in quo al
tior gradus puritatis & caritatis pſistit Ideo dicen
dū qūo hō successiue ascendendo fiat ad hoc idone⁹
ut sic fiat plenius purus q̄ tertiā expurgat i puritatem
Uti iterū opz te nouas ascēsiōes in corde dispones

8
re quibz discas z affuescas iugiter deo p caritatē ad
herere Pro qbz ascensionibz disponēdis scire debes.
q xps Jhs deus z hō. dei z hoim mediator. ipse est
via p quā ad diuinitatē noticiā simul z amorē debes
ascendere fm Augustinū. vij. p̄fessio. Ad hoc em̄ p̄t
pue xps carnē assumpsit vt q deū spūalit̄ intelligere
nō potuimus p xpm hūm carō factū ascēderem⁹ ad
noticiā z amorē spūalem In xpi ḡ vite z morte cō
stitue tibi triplicē ascensionem p deuota exercitia
Prima ascensio sit vt affectu quodā dulci z desides
rio cordiali. licet quodāmo carnali adhereas xpo. co
mūteris xpm iugiter circa xpi vitā z mortē affectatus
et eius p̄ntia z recordatione in tuis exercitijs delecta
tus In hac p̄ma ascēsiōne vel p̄mo affectu potes di
uersimode variare tuū exercitiū. sic xpm in vita mul
ti diuersimode affectati z varijs intentiōibz seq̄bant
Apostoli em̄ p̄mo seq̄bant eū sola eius p̄ntia corpa
li delectati. eius colloquio recreati et⁹ dulcedine z af
fabilitate allecti Et tu etiā p̄mo hoc mō sequere xpm
esto in eius comitatu. ¶ Cogita q̄ fuerit et⁹ p̄ntia
dulcis Cogita corpis elegantia z speciositate Nam
speciosus forma p̄filij hoim Attēde suauis et⁹ ser
mones z dulcissimā doctrinā. z attēde modū q̄ xps
se in oibz habuit q̄z dulci z benigne verba illa mellē
flua ptulit Attēde modū quo interius se habuit qz
ab intra m̄tis benignus z suauis Attēde incēsum
maturū. aspectū venustū Cogita in xpo p̄fundissimā
sapiam in corde. venustissimā eloquētiā in ore. op̄is
mam mox dispositōez in exteriori p̄positiōe Hoc mō
ap̄li sequebant ¶ Alij qdam seq̄bant vt eoz xps sa
naret infirmitates. Sequere z tu eū interdū hoc mō

et humiliter p̄t
me mūdare. ve
bam sequeban
potentiā eius i
mutat. demon
bis discere eū
p̄mo eis indic
in oibz etiā ad
similibz modis
p̄mo ascensu
re spūituali fa
et gestus Jhe
ensum ad xpi
prodest. Quic
ritas. q̄ xpi m
ralem viderun
tus huius p̄
cantica. ente t
omnia. mund
gradu p̄seuer
et totum sibi
lecebie vendi
le exercitio deb
manitatis chy
tus ad dulced
¶ Scōs a
etiam aliquar
circa xpi huma
dicte in homin
nudum nōqz n

et humiliter prostratus adora eum dicens Domine si vis potes
me mundare. vel Iesu fili dauid miserere mei. Qui
dam sequebantur eum propter miracula eius. Et tu mirare
potentiam eius in miraculis. Naturam mutat. elementa com-
mutat. demones fugat. omnemque infirmitatem sanat. Ex
his discere eum esse deum qui nature suos effectus in
primo eis indidit naturales salua sibi semper obedientiam
in omnibus etiam ad effectus supernaturales producidos. Et
similibus modis potes variare exercitium et affectum in
primo ascensu. Sed scias quod licet hec exercitatio in
re spirituali satis utilis sit. scilicet occupare se circa mores
et gestus Iesu christi domini nostri. tamen quantum ad as-
censum ad christi amorem non sufficit. imo de per se parum
prodest. Quid profuit inde Pylaro. herode vel pha-
riseis. quod christi mores. vel gestus aut presentiam corpo-
ralem viderunt qui eum imitari noluerunt. Igitur tenni-
mus huius prime ascensionis secundum Bernardum super
cantica. erit tibi. ut sicut Apostoli hoc affectu tractant
omnia mundi diuitias et cetera. relinquunt. ita et tu in isto
gradu perseuerabis ut cor tuum illa suauitas occupet
et totum sibi ab amore vniuerse carnis ac carnalis il-
lecebre vendiceret. id est breuiter homo cor suum in ta-
li exercitio debet extendere in affectum et amorem hu-
manitatis christi. ut omnis affectus suus et appetitus
ad dulcedinem humanitatis christi transferatur.
C Secunda ascensus per vitam et passionem christi
est iam aliquantulum altius ascendere et non solum
circa christi humanitatem se exercere. sed ut Bernardus
dicit. in homine christo deum inuenire licet. non deum
nudum neque nudum hominem. sed christum deum pariter

ter et hominem comprehendere. christumque ut deum pariter et ho-
minem diligere. diligere et adorare. Multum quidem fructus
in exercitio perfert circa vitam et passionem christi dominum si quoti-
dens legis vel cogitas christum hoc vel illud fecisse vel su-
stinuisse. tale tibi preceptum de christo ihesu poteris formare
ut tibi lucide deum et hominem representeret. id est unam personam
significet quae simul est deus et homo. ut quicquid legis vel cogi-
tas christum fecisse. siue in mortuis suscitandis. siue in mi-
raculis faciendis hominem fecisse christum non dubites. quicquid
christum legis sustinuisse. siue in manu prostratione et pe-
dum declaratione. deum credas indubitater sustinuisse. et
hoc propter personae unitatem in qua diuinitas et humanitas
conhibet verus christianus. sed quanto lucidius percipit deus
tus. tanto in christi vita. passione et miraculis pinguior
erit affectus. Si christum hominem cogitas inde tibi dulcis
affectio et magna fiducia. quia homo mirissimus. benignissimus.
nobilissimus. suauissimus totus decorus grati-
osus et formosus. Unde tibi fiducia accedendi. adorandi
et facilius preceptus. Nam facilius est nobis humani-
tatis noticia reputa menti impressa. quam dei a mente remo-
tissima. Sed si christum deum cogitas. inde tibi omnia scriptura fa-
cta miracula gestus magis appareat metuenda terreda
horreda et admiranda. Et sic si verumque in christo intel-
ligis et percipis. magna tibi nascetur deuotio amor et fidu-
cia. Et rursum timor et reuerentia. Tertius asce-
sus est tam per humanitatem christi ad spiritualem affectum affur-
gere. et tam ipsum deum per speculum in enigmate mentalibus
oculis intueri. et sic ex humanitate ad noticiam et amorem
diuinitatis peruenire. Et hic marie abijcit tercia men-
tis impunitas per adhesionem dei. Et per huiusmodi mentis inueni-

tum et adhesionem et transformationem incipit quod
dammodo homo unus spiritus cum deo fieri. et extra seipsum
transgredi. et ipsam firmitatem intueri. et ad unionem et adhe-
sionem habilitari. ¶ **U**nus Augustinus septimo confessionum.
Iam inquit admonitus redire ad meipsum intraui ad in-
tima mea duce te et potui. quoniam factus es adiutor meus
et vidi qualicumque oculo anime mee. super eundem oculum anime
mee super mentem meam lucem dominum incommutabilem. non habere
vulgarem et conspiciam omnem carnem. nec quasi ex eodem gene-
re grandior erat tanquam si ista multo multoque clariore cla-
resceret totumque occuparet magnitudine. non hoc illa
erat sed aliud. aliud valde ab istis Qui novit firmitatem
novit eam. ¶ **E**terna firmitas et vera caritas et cara eter-
nitas. tu es deus meus tibi suspiro die ac nocte. **E**cce
hic est ultimus ascensus in hac peregrinatione donec
ascendamus ad dei essentialis visionem Sed caueat
hic bestia ne tetigerit montem hunc. caueat impurus
adhuc ne appropet Nam bestia que tetigerit montem ipsa
lapidabitur. Et etiam circa has ascensiones modum
habeas te exercitandi. etiam hic sicut et in precedentibus
generalem modum meditandi de vita et passione ihesu
su christi curauimus annotare.

**De figuris et prophetis et scripturis
circa incarnationem christi. Ca. xxviii**

Circa opus nostre redemptionis statum mate-
ria totius diuine scripture. et omnia in scriptura
ad ipsum referuntur Ipsi futurum testamentum verum pro-
nunciat ipsum factum et impletum. nouum clarius demon-
strat. Cogita igitur quod multa in figuris gestis oracu-
lis a prophetis et regibus prophetas sacerdotes. ipsum

opus p̄cesserunt. ⁊ ex hoc intellige magnitudinē huius
opus qđ erigit gratitudinē Cogita tuā ingratitudinem ⁊ in affectionū respectu desiderij antiquorū. Per
tracta antiquorum desiderium Virare tuam ⁊ multorum
circa hoc opus tepiditatem

De anūtiatōe dñica. Ca. xxix

Utm p̄missas figuras implendi venisset im̄
plenitudo ep̄is. ⁊ x̄po desiderij pat̄z implere
placuisse. missus est angelus gabriel qđ x̄gini nuncta
ret dñz incarnandū Hic exulta iam patrū desideria
⁊ p̄cedentia oracula impleri Attende angeli reueren
tiam ad Mariam. Virare dei hūilitatē. Conside
ra x̄ginis exaltatōem. Nota Marie hūilitatem casti
tatem aliasq; p̄tutes Hora eiusdē iam leticiam exul
tatōem ⁊ tocundam deuotionem. Nec obliuiscere mi
nistrij quod exhibuit Elizabeth.

Vita christi sub compendio vsq; ad cenam. Capi. xxx.

Ehinc dei filius cuius magnitudinis nō est
finis. factus est p̄uus infantulus. Cogita qđ
deus paruulus vagit ⁊ lachrymat⁹ est in pre
sep̄io Attende hic paup̄tatē Hora hūilitatē. Angelo
rum mirare p̄cursum Pastoz intucere excubias An
geloz ⁊ pastoz ausculta colloqū. Glide Joseph stu
pentem. Aspice Mariā iubilantē. Hora faciē ⁊ dis
positōem pulcherrimi pueri. Sz ⁊ attende puuli ma
gnitudinē interiorē. Virare sapientiā ⁊ reuerent os
culare p̄sepe pueri Octauo die circūciditur ⁊ Iesus
vocatur. Attende qđ sine pctō assumpsit pcti remedi
um. Compatere qđ t̄a tener puer leditur ⁊ fundit pro

magnitudine huius
gloria tua ingratu
derij a quoque. Per
drare tuam z mul

Ca. xxix
plendi venisset im
leni parz implere
tel qd huius nuncia
m patri desideria
e angeli reuerent
tatem. Conside
hūilitatem castis
m leuiciam exuls
e obliuiscere mī

pendio vsqz

y.
gnitudinis nō est
ulus. Cogita q
umma est in pie
tate. Angelo
e exultas. An
de Joseph stu
Nota facie z dis
tende puuli ma
tā z reuerent o
ciditur z Jesus
pfit pccū remedi
tur z fundit pro

te sanguinem Considera quō lachrimatur exten⁹. In
terius homi ppariebatur. Cogita de dulci noie Ihe
sus Sume exemplū teipm circuncidendi Apparens
deinde stella fulgida magos duxit ad xpm. Cogita
magoz deuotōem z sequere eos. z deuotissime offer
cū eis xpo qcquid habes. i. aiām tuā Considera quā
tam vilitatē z paupratem magi inuenerunt nec xps
aliter se disposuit ppter magoz aduentū Nota hic tri
plex testimoniū de xpo nato. stelle. magoz. z iudeoz
phibentium testimoniū de christo vt ne vacilles in fi
de Maria deinde xpm obtulit z oblatōe paupum re
demit quasi p̄mogenitū. Cogita Marie. Anne. Si
meonis. z Joseph pcessionē. z deuotus occurre vel
aspice z attende dulce colloquū z magnā deuotōez
Attende xpi simul z Marie matris hūilitatē. Chris
tus adhuc paruulus fugatur ab herode. Attēde cri
sti patientiam z disce pati. Sequere pegrinantes. attē
de colloquentes. in oibz disce paupratē z hūilitatē
A duodecimo autē āno vsqz ad tricesimū ip̄erex glo
rie in p̄p̄o absconditus latitabat. nō docebat nec mi
rabilia faciebat. s. dū tam diu tacuit. tacendo maxie
docuit. z nihil faciendo maximū qd egit. docēs te nō
cito ad docendū surgere. nisi sedendo p̄us z hūilian
do. Tricesimo p̄o anno a Iohanne baptizatur. Co
gita Iohannis reuerentiā. qualiter ad christi tactum
tremuit. Cogita xpi hūilitatē qd se Iohanni subiecit.
et oēm iusticiam. id est p̄fectaz hūilitatē implet. No
ta qualiter hic se tota trinitas p̄sonaz ostēdit. qualif
pater xpm ad predicandū misit dicens. Ip̄sum audi
te zc. Dehinc quadragita diebz z quadragita noctibz
bus in beremo ieiunās postea sempratur a sathana.

Logica xpi in heremo puerfatione. qd ibi fecit de de
uota eius oratioe ⁊ ptemplatioe. ¶ Hora ibi eius hūi
litate. qz fuit cū bestijs fm Barcū. Logica miran
dam christi passione a demone portatur ⁊ sustinet.

¶ Logica qz sapienter sathane restitit ⁊ tibi exēpli
pultit resistendi. Mirare eius dignitate qz angeli mi
nistabant ei. Ex tunc quosdā abiectos eligens pesca
tores cū eisdem predicationis gladio cepit totū mūdū
debellare. Hora eius pūnem vitā cū apostolis. Ho
ra eius dulce puerfationem. Considera secretū eoz col
loquū in domo in via. Vide quō ipse inter eos est si
cut qz ministrat cū eis pmedit vna mēsa ⁊ scutella. nō
haber pūilegiū. ⁊c. Ex tunc deinceps visus est super
terram. ⁊ cū hoibz puerfatus. Siqdem inter homies
ambulans ⁊ vbiqz pbum dei seminans multa miras
cula que nisi a deo fieri non potuerunt fecit. cecis vis
sum. surdis auditū restituit. demones fugauit. lepro
sos mūdauit. breuiter oēs sanauit. ⁊ tot miracula fe
cit que vix scribi possunt. Orantibz petā indulgit.
Vbiqz predicabat. Parabolas mysticas pponēbat.
in quaz vna pastore se dixit ad oīē pditam reducē
dam aduenisse. Hora hic ⁊ attende quō frequē se
quebatur xpm multitudo maxima nonnūqz quatuor
milia vel qnqz milia etiam vsqz ad heremū. Sequare
et tu ⁊ esto circa Ihesum vt pba eius audias. facies
christi ⁊ apostolorz inspicias ⁊ colloqa ⁊ miracula vī
deas. Volens aut hostiam offerre ppter quam vene
rat vt se agnū vez paschalem ostenderet. qnta die añ
pascha allatū a discipul a sellū celi terreꝝ dñs ascē
dit. magnos triūpho ⁊ laudū pconijs pueri bebre
oz clamantibz osanna in excelsis hierusalē sanctā in

gredien
feder. qu
Cerne
ret la ch

CS

si

CSic
gnā mu
quā in
pascha
bilia fec
et ppen
sim mira
moratio
quit. qu
nus ei c
posuit e
pfecte
re nō p
vt se p
cū accip
et langu
CSū
uerentia
igit quō
mis. ped
se vix a
ret sue b
hac loci
humilit

greditur Hora afinationis regis christi humilitate quo
feder. quo est ornatus. quale habuit regina familiam
Cerne Iesum hierusalem cum appropinquaret et videret
lachrymantem et desentem. magis autem aiaz peccatrice

C De cena domini. **Ca. xxxj.**

Um autem iam ipse patiens eius instaret. ipse qui
suos semper dilexerat usque in finem dilexit eos

C Siquidem transiturus ex hoc mundo cenam fecit ma-
gnam mirabile plenam mysterijs et gravidam sacramentis ad
quam invitavit apostolos Desiderio inquit desideravi hoc
pascha manducare vobiscum In qua cena multa mira-
bilis fecit. imo mirabilium omnium suorum quodam memoriale
et prebium instituit. dans escam timentibus se in memoriam
am mirabilium suorum Hoc inquit facite in mea memo-
ratione Hiero. Hanc ultimam nobis memoriam reli-
quit. quemadmodum si quis peregre proficiscens aliquid pig-
nus ei quem diligit relinquat. ut quotiescunque videre
possit eius beneficia et amicitias commemorari quem si ille
perfecte dilexit sine ingenti desiderio vel fletu illud vide-
re non potest. Ideoque saluator hoc tradidit sacramentum
ut ipse commemoremur. quia pro nobis mortuus est Hoc igitur
cum accipimus a sacerdotibus commemoremur quia corpus
et sanguis christi est ut non simus ingrati tantis beneficijs
C Sunt autem in hac cena multa tibi. omni deuotione et re-
uerentia reuoluenda omni pietate colenda Meditare
igitur quomodo in hac cena ipse dominus magnus et laudabilis ni-
mis. pedes discipulorum et sui traditoris lauit. inclinans
se usque ad terram et precingens se linteo ut nos instrue-
ret sue humilitatis exemplo. Cogita modum quomodo christus in
hac lotionem se habuit exterius et interius. quia exterius
humiliter et diligentissime lauit Interius summa bus

8
militate et deuotione opus suū pfecte. Resplce pñss
mū magistrū et dñm sedentē ad mensam vnā et come
dentē ex scutella vnā cū discipulis Cogita qđ abun
dante xps in hac cena refecit discipulorū corda in
fundēs doctrinaz fluente Deniq; sermonē ipis fecit
singulis xbis ignitis qđ amoris facib; scintillantem
quē Iohes euāgelista ceteris acutius vidēs et aliū
volans solus copiose descripsit Cogita qliter agnū
typicū comedit et tibi quō verū agnū et eucharistie sa
cramentū māducare debeas figurauit Sed sup hec
oīa mētalib; oculis et deuotissimis desiderijs semp re
cogitare. et ad cor tuū reducere debes ipm excellenti
simū sacramentorū qđ ibi instituit. mirare xpi largissi
mam munificentā et hui⁹ sacramenti pfundissimam
dignitatē ¶ Et dū hui⁹ dignissimi sacramēti facis
memoriā. in mentem tibi veniant oīa q̄ xps p te gessit
in carne Hoc em̄ est qđ ait Hec quotiescūq; feceritis
in mei memoriā facite. eorū scz que p te gessi in car
ne. qđ ppter te hō sum factus. ppter te amarissime et mul
ta passus. ppter te tandē crucifixus ¶ Uerū qz tibi
p tot arduas et difficiles ascensiones gradiēti adhuc
multa restat via et magnus ascēsus. hic cibus ē sum
me necārtius in hac via qua gradiaris. ¶ Uñ et nos
men sumpsit. vt viaticū appellet Bernard⁹. Corp⁹
xpi egrotis est medicina. pegrinantib; diēta. debiles
pfortat. valentes delectat languorem sanat. sanitatē
seruat. fit hō māsuetior ad correptionē. patientior ad
laborē. ardentior ad amorē. sagacior ad cautelam. ad
obediēdū pmprior. ad grā et actionē deuotior Iō necē
ē tibi vt frequē te ad sacrā h⁹ sacramēti ppareas cōio
uē Nā sic; h cibus bñ et digne suscept⁹ magnā et multā

pter al
pam et
em frequ
cipient
ipm dñm
hui⁹ sa
corpali
¶ Co
ho est
ueria. et
aut p
an reue
reipm
supius
tionē u
de. ore.
deinde
pctā tu
notabili
re ad a
ad sum
habeas
desideri
adducer
dissimā
item tra
intelliga
er ad uen
mis em̄
Petrus
audiente

¶ fert ale gram. ita male dispositis maiorē infert eula
pam z mortē nō sui culpa sed vitio recipientis. Sūe
em̄ frequēter effectus sacramentoz fm̄ dispositiōez ac
cipientiū vt ad bonū vel ad malū cooꝑent. Et autes
ipm̄ digne possis suscipe in tribz te debes exercere ad
hui⁹ sacramenti dignā susceptionē req̄sitis. que sunt
corp̄alis mūditiā. puritas p̄scie. z deuotio actualis.
Corp̄alis mūditiā interdū est de p̄prio. interdū
p̄o est neccario req̄sita fm̄ q̄ corp̄alis imūditiā est di
uersa. z fm̄ q̄ hz variā causā z originē. Puritas
autē p̄scie ip̄a est tibi p̄cipue z añ oīa neccāria Ideoq̄
añ reuerendi hui⁹ sacramēti sumptionē maxie debes
reipm̄ fm̄ p̄mā z scd̄am examinātōnem discutere mō
sup̄ius posito. z sic ad p̄ritiōnē exercere z ad p̄pū
ctiōnē insām̄are. vt scz doleas de pct̄is p̄missis. cor
de. ore. z ope. z insup de his que facere p̄misisti. Ac
deinde eo mō quo dictū est accede p̄fessorē z cōfiteri
pct̄ā tuā p̄cipue grauiora. sz z poteris p̄fiteri pct̄ā tuā
norabilia coia z ignorata. Tercio debes te exercere
ad actualē deuotiōnē q̄ videt in duobz p̄sistere vt
ad sumptionē hui⁹ sacramēti. s. timorē z reuerētiā
habeas. atq̄ insup actuali amore vniōis ad xpm̄ z
desiderio mouearis. Iḡit tibi timorē iducat reuerentiā
adducens internis obtutibz huius sacramenti p̄fūm
dissimā dignitatē z dignissimā z metuendā p̄funditā
tem Itaq̄ vt reuerentiā huius sacramēti z dignitatē
intelligas z nō insensibilis sine timore accedas. diligē
ter aduertere q̄s est quē sumis. quis sis qui sumis Si
m̄is em̄ eū quē Iohes baptista t̄gere tremescit. quē
Petrus ap̄loz p̄nceps a se expulit p̄ formidie ei non
audiens p̄pinquare dicēs Exi a me dñe qz hō pecca

et. Resplece p̄fūm
nam vñā z come
Logita q̄ abun
cipuloz corda in
sermone ip̄is fecit
acho scintillam
us vides z altius
ogita q̄lter agnuz
ū z eucharistie sa
uit Sed sup̄ hec
elideris semp re
ipm̄ excellētiss
irare xpi largiss
i p̄fundissimā
sacramēti facis
q̄ xps p̄ re gessit
onēlūq̄ fecerit
e p̄ re gessit in car
amarissime z mul
CUenit q̄ nō
gradiēti adhue
hic cibus ē sum
is. **C**Uenit nos
ernard⁹. **C**op⁹
diera. debiles
n sanar. sanitatē
ne. patientior ad
ad cautelam. ad
deuotior Iō necē
nēt p̄pares coio
maḡnā z multā

8
tor sum. Ipſum quē ſumpturus accedis adorant diſſa-
tiones. tremūt poteſtates Ipſe iſte quē ſumis erit iu-
dex tuus ⁊ eius tribunali iudicandus aſtabis Ipſe ē
in cuius manus aīa tua hinc egreſſa deueniet ab eo
pur meruit receptura Uide igit quanta reuerētia deſi-
beas accedere Attende q̄ nihil tm̄ deū offendit q̄m
temeritas p̄ſumptuoſa ⁊ irreuerētia inuerecūda Co-
gita deū tu quis es Cerre hō tepid⁹. negligēs. vitio-
ſus Reduc ad memoriā q̄lis ſis ex trib⁹ examiatōib⁹
p̄miſſis Cogita deinde q̄ p̄uis mille annis te pre-
paraueris. nullatenus ſufficeres ad condignā ſacra-
menti hui⁹ ſumptionē. etiā ſi oīm ſcōp̄ meritis gau-
deres. ⁊ angeloz ⁊ hoīm puritate ſoreres Quo igit
audes accedere ſine timore. ſine reuerētia. qui vix ad
modicum tps te in corde diſponis p̄parare Time ne
dicat Ecce tradentis manus. mecum eſt in menſa. ſi
vix fm̄ Bernardū ſuſceptū xp̄m tradis virijs ſup-
bie. inuidie ⁊ ſic de ſingulis Time indigne ſuſcipere
ne iudiciū tibi māduces ⁊ bibas Nō tñ ſit hic timor
tantis vt deſideriū penitus excludat ⁊ deuotionem
tollat Nam panis iſte. fm̄ Auguſtinū. querit eſuriez
hoīs interioris ¶ Nō necē eſt te etiā habere deſide-
riū ⁊ amorē Dulcis aut̄ modis poteris deſiderium
tuū inflāmare erga hui⁹ reuerendi ſacramēti ſumpti-
onem Nōnunq̄m debet affectū tuum inflāmare amor
vniōis xp̄i. vt xp̄m ad te ſepius venientē mentis af-
fectu ⁊ intimo poſſis cordis tui deſiderio amplectari
Nōnunq̄m hō trahere d̄z affectū tuū ſanitaris interne
deſiderium. vt cū te vides p̄cupiſcentijs ⁊ paſſionib⁹
pleniū ⁊ teipm̄ in te deficientē ⁊ pficere nō valentē cā
q̄ medicū p̄ſſimū ad te introducas dñm Jeſum. cu

lus nomen dicitur Ihesus. i. saluator. Nonnunquam dicitur accedere desiderium tuum per scientiam delictorum. Cum enim sentis te gravibus peccatis deum offendisse. atque legem christi hoc sacramentum in remissione peccatorum instituisse. non est mirum si ad ipsius inflammaris susceptionem Item debet trahere affectum tuum amor et passio proximorum. ut scilicet per hanc hostiam possis succurrere viuis et defunctis. et sic de multis similibus. **C** Pro maiori autem desiderio tuo inflammando et exercitando potes diligenter ex vita christi reuoluere. quomodo ipse dolores et infirmitates omnium desiderantium. adorantium et in se credentium tulit. et infirmitates omnium ipse portauit. Si quidem mulier accedens retro et humiliter scilicet et cum fiducia tangens eius simbram est sanata. Peccatrix pedes eius osculans est mundata. Cananea dum importune sequitur exaudita est. Leprosi accedentes curati sunt. Demoniaci. palitici et cuncta naturae monstra cum accedunt et credunt salutem consequuntur. Nam Christus de illo exibat et sanabat omnes. Publicani et peccatores accedentes veniam promerentur. nec eorum putumum desperit. Igitur cum feceris quod in te est. cum reuerentia et timore cum desiderio pater et amore accede. sperans de infinita dei misericordia. Cum etiam ad huius sacramenti susceptionem disposueris te. debes te in memoria passionis domini diligentius exercere. Inter predictos autem duos affectus. timoris scilicet et amoris fluctuat mens et exercitium deuotorum. et aliquid quidem magis ad eius susceptionem ardenti desiderio anhelant et frequenter accedunt. Alij timore et reuerentia huius sacramenti territi attendentes sacramenti dignitate et propriam vilitatem piculumque indigne sumentium magis se retrahunt et pre formidine ab eius susceptione se cupiunt elongare.

8
ri. Verum uterq; effectus est recomendandus. Inter
dū ex desiderio accedere. interdū ex reuerentia dimit
tere laudabile est p loco z tpe opportunis. Et sū Au
gustinū vniuscuiusq; psciētie relinqdū est qd faciē
dum videtur. Unum tñ omib; indubitanter securus
est. vt scz nec ex reuerentia desiderū z spem excludas
mus. nec rursum ex desiderio z spe relinquamus re
uerentiā z timorem. sz inter utrūq; affectū mediū flus
tuemus aliqñ plus de vno habentes. aliqñ plus de
alio. At em brūs Gregorius Nihil em nobis securis
us q̄ sub spe semp timere Affectus tñ amoris abso
lute loqndo excellit. Sz quod absolute est melius in
casu fit. z est multo piculosius magisq; timendum.

**De passione dominica z de tribus
in quibus homo debet se exercere cir
ca passionem christi Ca. xxxij**

Adam ad montem mirrhe Et tu hō deuote st
montē mirrhe. id est amaritudinē penitentiē p
carnis mortificatiōem vis arripe. atq; p timorē z spē
ad montem z ascēsiōem puritatis vis ascendere. nihil
tibi vtilius q̄ vt nōnunq; mirrhaz p̄mā de morte sal
uatoris tui studeas colligere. Nñ em tibi mirrha ama
ra timoris p̄seruans a putrefactiōe vitiōse delectatio
nis dū vides dñm tuū ascendisse montē mirrhe. id ē
montē caluarie vel magnitudinē pene ppter peccata
tua sustinuisse. Nñ tibi nōnunq; econtra spes z deu
otio z ynguēta p̄ciosissima timoris amoris gratitudi
nis p̄passionis z h̄mōi emanabunt. Igñ vt te labor
non terreat. amaritudo non deiciat. spes trahat. des
uotio alliciat. gratitudo amoris z p̄punctio cogāt ascē

deuotio
q non in
dum pal
tre deuote
ter collige
passione
ter ad litem
cūdo deb
qua ad tu
ra passio
ipm ire z
perunger
re ad oim
ne ad litem
ngere. scil
simpliciter
penalitate
p̄passio
melius c
meditati
us dicunt
dius por
et homine
legis chri
spondisse
forma vt n
tu. sic ch
is multo q
no affectu
quantoma
p̄p̄f̄m dū

dere montē puritatis. p̄ius vade speculando ad xp̄m
 q̄ non incongrue p̄r dicit mons mirrhe p̄pter amaritu
 dinem passionis acerrime. Debes autē p̄mo ad ipsum
 ire. deuote passionē suam velut mirrhā p̄mam viuact
 ter colligēdo ⁊ cordi tuo imp̄mēdo. Et hoc fit dū xp̄i
 passionē circūspecte morose ⁊ deuote ruminas dilige
 ter ad litteram seu p̄m sensum yhoꝝ speculando. Se
 cūdo debes ad xp̄i passiōez tāq̄ mirrhā ire ⁊ inde ali
 qua ad tuā vtilitatē trahere. siue medicinā p̄tra vulne
 ra passionū. siue exēpla p̄tutum. Tercio debes ad
 ip̄m ire ⁊ ex illa mirrha p̄ma mentē tuā ad deuotiōem
 perungere ⁊ amorē inflāmare ⁊ teip̄m promptū effice
 re ad oīm tolerantia tribulatōnū. Ut autē xp̄i passio
 nē ad litteram deuote relegere valeas ⁊ circūspecte di
 rigere. scire debes q̄ talis meditatio passionis domice
 simpliciter ad lrām. id est simpliciter facta ⁊ gesta et
 penalitares xp̄i in passione p̄siderare maxime inducit
 p̄ passionē ⁊ deuotiōem ad xp̄m ex p̄passiōe. Ut autē
 melius compassionem et deuotionem ex huiusmodi
 meditatione elicias debes summo opere hoc quod p̄l
 us dictum est attendere ut semper christum quo lucti
 dius poteris vnam personam concipias quem deū
 et hominem esse ⁊ fuisse non dubites. Cum igit
 legis christum talem penam sustinuisse. vel sic ⁊ sic re
 spondisse vel tacuisse. cogita semper ⁊ in cōceptu sic
 forma ut nomē Ihesus tibi deū ⁊ hominēz represen
 tet. ⁊ sic christum deuotius ⁊ maiori reuerentia aspīs
 eis multoq̄ amplius compatieris. Si enim hūas
 no affectu bruto animali compatieris intense aflicto
 quantomagis p̄patereris xp̄o si eū nō solū ut hoīez
 p̄p̄ssimū dulcissimū mirrissimū nobilissimū amācissimū gratissimū

dandus ⁊ in
 uerentia diu
 nis. Et p̄m
 dū est qd fac
 ierant securus
 spem excludat
 linquamus res
 fecit medij flu
 s. aliquid plus de
 nobis securis
 amoris abso
 e est melius in
 timendum.

⁊ de trib
 exercere cir

xxxij
 u hō deuote se
 nē penitentie p
 p̄ timorē ⁊ spē
 ascēdere. nihil
 tā de morte sal
 bi mirrha ama
 rose delectatio
 nē mirrhe. id ē
 p̄pter peccata
 a spes ⁊ deu
 or. gratitudo
 q̄ ut te labor
 es trahat. de
 tio cogit alio

8
sum et decorum in Deceptu assumeres. vix etiam ut de
oipotentem metuendum. reuerendum. adorandum creatorē
et iudicē tuū mentis tue oculis repñtares. **C** Secūdo
ut christo amplius ppatiaris et penalitares eius me
dullitus aiam tuā gladio doloris trāsuerberet. debes
xpm in quibus pena pstitutum nō solū respicere quasi ex
terius summo dolore afflictum. s; etia; summopere cū
diligentissime interius cernere omni dolore repletus. et
absinthio vniuerse amaritudinis inebriatū. Primo
igitur qñiens legis aliquā penalitatem vel aliqd oppro
briū xpo illatū. nō p illud ita accipias xps passum et
sustinuisse sicut si alius aliqs homo p eandē penā su
stinuisset. s; indicibiliter aliter et amplius vltra oēm
hoiē. cuius causas debes in corde diligenter collige
re. qm sunt multū ad ppassiōem motiue et inductis
ue. Igitur notū est tm̄ precise vnūquēq; aliqua pe
na sensibili torqueri et affligi qñtoplus aliqs sensuuz
illam penā tanq; sibi incōuenientē sentit. S; et iterū
non est dubiū sensus alicuius hoīs tanto plus et citi
us penā sentire et ex eadem torq̄ri. qñto sensus illius
hoīs fuerint viuaciores. Christus autē natura viuas
cissimus et pplexionis dignitate nobilissimus exstitit.
ideo maximā sustinuit penalitatem vltra quēuis alium
hoiē. **C** Vide ergo si est aliqs dolor similis sicut
dolor eius. Cogita ergo si tibi vel alteri tenero homi
intollerabilis esset pena. caput sp̄nis pforari. torum
corpus acerrime flagellari et qñto magis Ihu chris
to hoi et deo fuit illa pena grauissima in natura sua
nobili et delicata. Secūdo christus patiebatur tm̄ quā
tum voluit. Nā fm̄ euangelistam Ihesus turbauit se
ipsum non passio s; ipse seipsum. Ite oblatas est q̄a

voluit. S;
satisfactio
nus būani
ram inficer
sumpsit pa
p oib; hoī
q; christus
mas. **C**
lor similis
mo dicunt
acerbissim
mini q̄a s
torea. retri
passioez a
merito dice
qd pro te f
rependere
perea. **C**
est tranlea
gedus. vt
oīm memb
Caput sp̄
as p singu
passio fuit
dalo sp̄nat
legisti. et h
vi melius a
babe p regu
aliquam pen
vel maxime
seruus pon

voluit Sz qz christus passionem suam assumpsit p
satisfactōe originalis criminis qd tñ fuit. vt totū ge
nus hūanū iusticia originali spoliaret. z ipsam natus
ram inficeret. z eterna beatitudine spoliaret Et itē as
sumpsit passionē z mortē vt ipse esset hostia sufficiēs
p oibz hoibz z qā dei pfecta sunt opa. videtur oīno
qz christus assumpsit mortē amarissimā. **Uñ** Hiere
mias **O** vos oēs q transitis p viam videte si est do
lor similis sicut dolor meus. ac si diceret nequa q. im
mo dicunt doctores. q dolor eius z passio fuit adeo
acerbissimus z afflictu? q excederet dolores oīz ho
minū qz ab initio seculi passi sunt vt passuri **P**re
terea tertio non modicū anxiet christi dolorē. q hanc
passioē a tali pplo sustinuit. cui tot bñficia pultit cui
merito dicere potuit Popule meus qz ego deus tu?
qd pro te facere potui z non feci. tu pō qd mihi per?
rependere posses qz q acerrimā mortē iustixisti **Uñ**
p̄terea p̄patiens huic populo orabat. Si possibile
est transeat a me calix iste. id est ab hoc populo inflis
gēdus. vt qdā scī voluerūt. Sz z passio cristi fuit in
oīni membro. in oīni sensu. Manus gratiose pforate
Caput spinatū. totum corpus flagellatū zc. sicut po
tes p singula currens studiosius pscrutari Item ei?
passio fuit opprobriosisima derisione pfusione scan
dalo sputatōe capitis velatōe plenissima vt nūqz sile
legisti. z hoc ex maxīma inuidia phariseoz **I**tem
vt melius amaritudinē passionis christi sentias. hoc
habe p regula. vt q̄tiens euangelista ponit absolute
aliquam penā christo inflictā adde tu in corde valde
vel maxime vt seuerissime zc. vt pbi grā Percussit eū
seruus pontificis cogita tu valde grauiter sicut dubi

um non est. quous certum gradū peussionis vel afflic-
tionis scire nō poteris. **Querit** nūc etiam ⁊ dila-
genter in corde colloca causas afflictionū ⁊ dolorū in-
ternoꝝ xpi que forsitan sensibile penā pcellerāt. **Hec**
aut̃ interior afflictio surgebat pmo ex fervido xpi zelo
p hūano genere saluādo. Pro q̃ tñ ad maiorez ptem
passionē suā videbat infructuosam ⁊ inutilez. licet p
oīmbz esset sufficiens ⁊ supbaudans. nō aut̃ efficiēs
ppter malitiā multoꝝ. Item habuit maximā ppassio-
nē cum sua matre bñdicta oībz amaritudinibz reple-
ta. Item grauabatur interior pena xpi ex miseratione
iudeoꝝ. Item ex dolore discipuloꝝ ⁊ pctō pēpue. **Qu-**
de Item ex nostra cecitate ⁊ ingratitude. p q̃ ⁊ fles-
uit sup hierusalē dicens. Si cognouisses ⁊ tu zc. **Ec-**
ce nūc pio oculo respice xpm in passione sua pstitū.
Rege eius passionē. ⁊ respice eū non solum exterius
afflictū. s; interius exteriūsq; totū dolorosum. totum
afflictū. ⁊ amarissimis doloribz repletū. **Et** valde mī-
randū est. si ita respicis deū ⁊ hoīem afflictū ⁊ tantis
tribulatōibz circumdatum. ⁊ nō moueris affectuosa cō-
passione. **De** sedō aut̃ quō tibi valiter passionem
xpi assumere debes ad fructū ⁊ utilitatem. ad imitatio-
nem scz fructum vel fugam vicioꝝ. debes summo co-
namine ad hoc affectū ⁊ intellectum tuū dirigere. vt
in oīmbz gestis p̃bis ⁊ responsiōibz xpi que in histo-
ria legis passionis dñce sentire possis. quō christus
se habuit interius ⁊ exterius. quō Iudei Pylatus ⁊
Herodes Maria mater dñi Maria magdalena p
loco ⁊ tempore se habuerunt interius ⁊ exterius. **Et**
sic inuenies in christo passo oīm fructum copiaz. ⁊ cō-
tra oīa vitia summa medicamina Verbi gratia. cū

legis. **Stet**
Logia p̃
u exteri
sis ⁊ sic
responsio
ter. q̃ leu
buit interi
core. absq
eem cold
iudei exte
motibus.
nantes. **R**
non esset
et sic de
iudei inter
debant su
tra eum
cogita de
ria magd
quia dolo
maxime d
peccauit
ta modum
vies ma
si ista bene
inuenies in
patiendi m
C Tertio
possis men
pe inuenge

legis Stetit Ihesus coram Pontio Pilato preside
Cogita pmo modū stationis quō christus se habuit
exterius q̄a inclinato capite. oculis in terraz demissis
et sic de alijs moribz hūilibz Similiter cogita de
responsione eius et de modo pferendi s̄ba q̄ humiliter.
q̄ leuiter et pie prulit Cogita de modo. quō se habuit
interius in his omibz. et inuenies eum absq̄ rancore.
absq̄ inuidia. absq̄ impatientia humilem et mētem
corde. Sic cogita de modo quō se habuerunt
iudei exterius. q̄a horribiliter et peruerse magnis clauis
moribus. et durissimis vocibus eum accusantes. claman-
tes Reus est mortis Crucifige crucifige eum Si non
esset hic malefactor non tradidissimus eum tibi
et sic de singulis Cogita de modo quomodo se
iudei interius habuerunt et inuenies q̄ ex inuidia strid-
ebant super eum dentibus suis. et mouebantur contra
eum ex magna inuidia et iracundia ¶ Sic etiaz
cogita de beatissima virgine et matre Maria et Ma-
ria magdalena quō se habuerūt in moribz exterioribz.
quia dolorose. non tamen inordinate et incompofite.
maxime dei genitrix Maria. que nec vnq̄ venialiter
peccauit per aliquam deordinationem. Cogita
ta modum quomodo se interius habuerunt. et inue-
nies maximum dolorem et summam tristitiam. Et
si ista bene tractaueris ac diligenter consideraues.
inuenies in christo omnium virtutum summam et cō-
patiendi materiam et debita medicamina virtutum.
¶ Tercio quomodo ex mirtha passionis dominice
possis mentem tuam tanq̄ pingui deuotione ex adu-
pe inungere et ad caritatem perfectā affectum tuum

8
inflammare. debes cogitare. q tu hō es causa tāti do-
loris. tante amaritudinis Itaqz vt supradictū est at-
trahere tibi hoc bñficiū quasi p te passus sit solū xps.
Et inde gratitudo orit tibi Nam passus est ppter tuā
illuminatōem. redēptionē iustificatōem. z glorificatio-
nē Propter tuā illuminatōem. vt seqreris exēplū eius
et intellectus tuus illuminaret in cōgnitione veritatis
Igit oia q legis xpm fecisse. attrahere tibi qsi ppter te so-
lū facta. z cogita semp qsi xpus dicat tibi. hoc feci vt
sequaris me Propter tuā redēptionē. qz ppter peccm
originale eras ppetue dānatus Cogita g qd graue ē
peccm tuū ppter qd expiandū tū exigit medicamentū
tū pccū. z inde tibi nascit timor z horror peccadi. z
sic de alijs ppter tuā iustificatōem Inde gratitudo orit
tur q tū voluit pati vt tu dign' posses haberi iusti-
ficatōe dei Propter tuā glorificatōē z inde maxime
tibi exurget amor q ille q te nō indignit nec bonorū
tuorū eger ppter tuā glām tanta voluit sustinere. Sz
qz hō hūc montē mirhe. i. magnitudinē amaritudinis
nō potes simul in corde colligere. vel appbendere. sz
necē ē vt successiue p exercitiū recolligas z p̄tinue in
corde reponas Ideo p faciliōri tuo exercitiū passio-
nē xpi sub breuibz p̄iculis hic ex euangelio collectis
anneximus. p lucro meditationū z āminiculo exerci-
tiorum.

**Passio xpi Breuiter tacta z particu-
lis diuisa ¶ Particula j. Ca. xxxiij.**

Sicut celebrata illa solēni z regali cena xps de-
us z hō surrexit atqz cum discipulis cepit ad
mortē inimicis obuiā pperare. Etenū cundo dulci col

loguto discip-
nit dicit. qd
gregis p̄m
it Dec ad f
bens. an oia
nā xpi d eū si
cū reuerētia
ad tuā vultu
ra qd dulcit
ci colloquia
dolorosus z
cogita terro-
rem. z p̄ rei-
mas Et dec
fm mīa p̄us
relicis alijs
et p̄alioz
vltz ad m
orare. vbi
factus est
tis sanguin
vnqz boie
dīm suū p
rabiliter per
unico in tem
culū suscepit
trahit Tūc
ad domū
seruo nō p
lūgentius ex
bzole trahit

loquuto discipulos de sua passione instruxit et simul
ait dicens. qđ p̄cussio pastore dispergenda essent oues
gregis Petrus p̄muniuit. et qđ eū negaturus esset p̄dixit
Et hec ad Israelem sensum et deuotā meditationē tras
bens. añ oīa eū reuerētia et pia dulcedine recole p̄so
nā xp̄i deū simul et hoīem. et ita qđ d̄r et loq̄r diligenter
cū reuerētia et admiratōe et pietate auscultat. Deinde
ad tuā utilitatē et mox informatiōē diligētē cōside
ra qđ dulciter p̄ba ptulit. qđ benigne se habuit. qđ dul
ci colloquia admonuit. Cōsidera etiā qđ fuit ab intra
dolorosus et de morte imminēte p̄ristatus r̄c. Deinde
cogita tertiū qđ p̄ tua redēptionē iā incipit ire ad mor
tem. et p̄reimolari et p̄pūgere ad deuotionē et lachry
mas Et hec et his siliis p̄racta vbiq̄q; tibi cōuenie
sim tria p̄us dicta. ne sit opus amō iterare. Deinde
relictis alijs discipulis et assumptis dūtaxat trib; p̄a
cipaliorib; ad ip̄os colloq̄ndo ait. Tristis est aīa mea
vsq; ad mortē S; et illis relictis solus iuit in montē
orare. vbi post terciā orōem tantus ei et tā immensus
factus est horror et timor vt p̄re magnitudine horro
ris sanguinē sudaret iu terrā defluentem. qđ de nullo
vnq; hoīe q̄ntumlibet afflictio legīt Et ecce angelus
dñi suū p̄fortat Procedēs aut̄ p̄mp̄issime licet mi
rabiliter penā horreret inimicis suis obuiat. et verbo
unico in terrā p̄sternit Et iuda patiētissimus dñs of
culū suscepit Deinde crudelit̄ a iudeis capīt. vincit et
trahit Tūc oēs discipuli relicto eo fugerūt Ipse autē
ad domū Anne primo ducit vbi graui in maxillā a
seruo neq; p̄euit C Et si volueris poteris te hic di
ligentius exercere. Cōsiderando qđ sit iste qđ ita oppro
briose trahit et ducit. et cogita x̄pus qđ hō benignus

causa nūc do
radicū est ar
sit soli x̄ps.
est p̄pter tuā
et glorificatio
exēplū eius
ione veritas
oi qđ p̄t te so
bi. hoc feci ve
p̄pter peccatū
qđ graue ē
edificamentū
et peccatū. et
gratitudo or
haberi iustit
inde maxime
nec honorū
sustinere. S;
ē amaritudis
p̄bendere. S;
as et p̄tine
ritio passio
gelio collectis
iniculo exercit

et particula
xxviii.
līcena x̄ps de
ulīs cepit ad
udo dulci col

Tante autē Ihesu hūilitate corā Pylato p̄side
magnus tumultus ⁊ clamor validus inualuit
clamantib⁹ ip̄is iudeis Crucifige crucifige Nos legē
habemus. ⁊ p̄m legē nostrā debet mori ⁊c. Tunc Py-
latus xpm fecit durissime p̄ totū corpus flagellari. ⁊
in figura regis tanq̄s illicite se regē nominasset multis
pliciter illudit. ac clamide induit Caput spinis coro-
nat. arūidine grauit̄ verberat Ut rex genib⁹ flexis ir-
risorie adorat. Hic homo diligenter attende modum
quo xps se habuit. q̄uo Pilatus sedens in throno. tā
q̄ dñs foret xpi dñi ⁊ iudex eius. Nescis inq̄t q̄ pos-
sistatē habeo dimitte dñi te. Attende modū q̄uo iudei
se habuerūt. vide causam cur christus hec omnia su-
stinuit. nisi propter te redimendum Intran ⁊ multis
plicat clamores iudei Si hunc dimittis nō es amicus
cesaris Crucifige crucifige. Tūc Pylatus timo-
re cesaris victus tradidit cristum crucifigendū Exi-
ens autē. vt crucifigatur ipse suū portat patibulum
Sequentib⁹ se mulierib⁹ ait Nolite flere super me ⁊c.
Considera autem hic q̄tus ⁊ q̄ gloriosus rex celi ⁊
terre ⁊ dominus sabaoth sit iste qui sic illuditur regis
scemate. vt sic ad ipsum possis egredi p̄ admirationis
aspectum Est enim immensus potestate speciositate
felicitate. eternitate. Admirare igitur maiestatem an-
nihilari speciositatem decolorari. felicitatē tormentat
eternitatem mori

¶ Particula quarta.

¶ Capitulum. xxxvi.

Uer⁹ in montē caluarie. icipiūt se lictores dis-
ponere ad crucifigendū. exuere xpm vestib⁹. ⁊

8
sic de singulis Cogita tu diligentissime modū cruci-
fixionis. qz aut crucē pmo erexerunt ⁊ christus crus-
cem deinde ascēdit. Et tūc quō pender pmo brachio
vno fixo ⁊ altero non. ⁊ cogita xpi patientiā ⁊ modū
q se habuit. aut certe crucē ponentes pmo affixerunt
⁊ deinde erexerunt. ⁊ tūc p̄sidera xps iacentē sup cru-
cem manus p̄prias extendentē ⁊ ita erigitur. Respi-
ce deinde christū in cruce lachrimantē Sicut in cruce
Orat pro crucifixoribz Blasphematur a p̄tereuntibz
bus a phariseis ⁊ latrone. Titulus p̄ssimus ⁊ inde-
lebilis scribitur Iesus nazarenus rex iudeoz. Stat
p̄go b̄ndicta mater christi gloriosa sub cruce christi
doloribz plena q̄ vtrqz tanto ampliorē habuit dolorē
quanto feruentiorē amorem. Tandē christus matrē
suam Johanni p̄misit. fiunt deinde tenebre p̄ totum
mūdum. Clamans p̄inde heli heli. quanta sua foret
pena ⁊ q̄ hūanitas a diuinitate q̄dammodo fuit desera-
ta designauit Et hoc p̄pterea q̄ nulla fuit redundan-
tia viriū supior q̄bz fruebatur ad vires inferiores q̄
bus patiebatur Igitur accepto aceto cū tā nil resta-
ret agendū vel implendū. clamās voce magna sp̄um
emisit. inuēs q̄ q̄diu voluit vires sibi retinuit ⁊ q̄ nul-
lus aiām suā a se tolleret nisi eam ip̄e poneret Unde
precipue Centurio ex hac voce motus dicebat. Vle-
re filius dei erat iste Et hic p̄sidera quali forma chris-
tus passus est vt cū studeas imitari. Passus est em̄
sicut verus agnus liberalissime respectu p̄ximi. seueri-
ssime respectu sui. obediētissime respectu patr̄. p̄u-
dentissime respectu aduersarij Stude igitur ad habē-
dum habitū fm̄ effigiem imitatoris xpi scz benignita-
tis. seueritatis. humilitatis. ⁊ perspicuitatis.

¶ Part
Sic
minu
vni? militu
crāmēa eccl
pulchra mo
cū xpo relin
xps ⁊ ex oibz
passionē xpi
sus est em̄ p
Sic ⁊ tu xpi
passionē ple
Quali
bus pass
per timo
ciat. per
lectetur
Ih
dolo
rem in cur
Si vis sciri
cū illustrat
passionē ⁊ n
tis illū mō
dū erat occi
ritas referat
sunt signac
mōz. si vis

C Particula. v. Ca. xxxvij.

Si latronū z crura pfringunt. ipsi autē os nō
minuit vt pphetica integra seruet Latus eius
vni⁹ militūz aperuit. vñ sanguis z aqua exiuit z sa-
crāmēta ecclesie psecrauit. Velum templi scindit Se
pulchra mortuoz aperuit vt inde in die resurrectionis
cū xpō resurgerent. Hec pñsidera quāta p te passus ē
xpō z ex oibz pñdictis montem mīrthe ascende. i. totā
passionē xpī z amaritudinē. acerbitatē reuolue Passi-
sus est em xpō iniuriā conuitia. ludibria. supplicia
Sic z tu xpī passionē imitādo amplectere p eo oēm
passionē plenā iurijs. pñictijs z ludibrijs supplicijs

Qualiter deuotus in suis ascensionē
bus passionē christi debet dirigere. vt
per timorem ascendat. per spez proficiat.
per charitatem deo inherereat. z in
tellectus illuminetur Ca. xxxviii

¶ Ito plenius vis scire. quō passio xpī generat
dolorē. z ita pficit in pma ascensioē. quō timo-
rem incutit. z ita suuat in pmo gradu sedē ascensionis
Si vis scire quō spē eleuat z caritatem auget. intelle-
ctū illustrat z affectū informat. debes diligēter in xpī
passione z morte inuestigare z inq̄rere septem verita-
tis illūinatōes. quaz cognitio añ xpī passionē ad mo-
dū erat occulta. sed in passione velum est scissuz z ve-
ritas referata vt de his dicit possit illud Apoc. Ap̄ta
sunt signacula eius septē Si igit vis te exercere ad ti-
morē. si vis erigere ad spē. respice p̄mū signaculū in

8
xpi passione referatū. Est autē signaculū hoc De^o ad
mirabilis. de quo in passione ostensum est q ipse sit
summa sapia. qui tam prudēter dyabolū decepit. nō
autē p infinitā potentā suā violenter oppressit. ¶ Se
cūdo ostensum ē in passione. q ipse sit summa iusticia
in qntū q suū redemptōis pētiū. ¶ Tercio ostensum
est q ihsa sit summa misericordia in eo q p nobis tra
didit filiū suū vnigenitū. Si g vis te exercere ad tū
morē. qd magis timendū q̄ q deus est summa iusticia
qui elegit subire mortē potius q̄ iusticia sua relin
queret pētm originale multum. Si itē in xpi passio
ne vis te exercere ad timorē. spem ⁊ caritatem. diligen
ter lege ap̄rum signaculū. Sm q est spūs intelligibilis
qui manifestatus est p xpi passionem eē maxie benigni
tatis. Et hoc qntū ad angelos q dñm suum pmise
runt crucifigi. Sedō manifestatū est q sit exīme dig
nitatis. ⁊ hoc qntū ad hoies p q̄bo xps fuit crucifig^{us}.
Tercio manifestatū est q sit maxie crudelitatis ⁊ hoc
q̄ntū ad demones q eū crucifixerūt. Si igit vis timo
rem incutere. cogita q aduersarij tui tam st̄ crudeles
q nec xpo dño pepererūt. s̄ tēptauerunt ⁊ crucifigi fe
cerūt. Vtq nō pcent tibi. hic tēptando ⁊ in futuro st̄
pmerueris puniendo. Si vis spem erigere. cogita q
illi spūs angelici tante sint benignitatis. libenter orō
nes tuas ad celū deferēt. ⁊ p te dño supplicabūt. Si
vis ad amorē inflāmari cogita q xps tantū te reputa
uit tm̄q amauit. vt pro tēredimēdo voluit crucifigi.
Si incipias ascendere a cūpiscētijs. ⁊ delectare p te
sens seculi neq̄. lege ap̄tū signaculū tertū qd ē mū
dus iste sensibilis. Nā ipse in morte xpi pbat eē locus
tenebrarū. in quo regnat cecitas. q̄ lucē verā nō cogi

noit In
reputa
ita hmo
di Si ko
mentis m
ap̄tū signa
tus est effe
paup̄rate
lectione. m
am operi
more p̄fic
beris. leg
id est reac
deestabili
ficio. tam g
item si vis
parum. sur
ap̄rum. i. p
aperitur. ⁊
sticie ⁊ opu
factus est
cendere ad
lege ap̄rum
dabilis. ⁊
speciosa ⁊
dere vitam
in cūmelligi
p̄tus infern

C
C

nouit In quo regnat sterilitas. qz xpm instructio sum
 reputauit Impletas qz innocentē xpm dēnauit. Et
 ita hmoi specularē mēs tua auellitur ab amore mun
 di Si fo vis plenius cor tuū forſitan infixū oblecta
 mentis mūdi abſtrahere. exerce te in paſſiōe xpi. lege
 apū ſignaculū quartū qd eſt infernus. q manifestat
 tus eſt eſſe p xpi morteꝝ plenus oī egeſtate vilitate et
 paup̄tate Qm ſi hec xps paſſus eſt ppter peccati de
 lectionē. multo magis dānari hec patient ppter iuſtici
 am operū retributionē. Item ſi vis p punctionē ex tē
 more pſicere de pctis tuis. vt p eam a pcupiſcētis lē
 bereris. lege ſignaculū qntum in paſſione reſeratum.
 id eſt reatū culpabilē. q ex hoc mirabiliter pbat deo
 deteſtabilis q ad ſui remiſſionē indigeat tam magno
 ſcio. tam grandī pīculo. tam difficili medicamento.
 Item ſi vis cor tuū ab amore mūdi aliquantulū ſe
 paratum. ſurſum p ſpemerigere. lege ſignaculū ſextum
 apū. i. paradīſum deſiderabilem. quī ex paſſione
 aperitur. z monſtratus eſt eſſe locus plenus glorie le
 ticie z opulencie. in eo q xps ppter eiꝝ reſtitutionem
 factus eſt vilis pauper z miſer. ¶ Item ſi vis te ac
 cendere ad cordis puritatem z ad exercitia virtutū
 lege apū. ſignaculum ſeptimū quod eſt p̄rus lau
 dabilis. z inuenies in morte xpi q ſit virtus p̄cioſa
 ſpecioſa z fructuoſa Precioſa. qz xps ante voluit p
 dere vitam tpalem qz p̄rariari virtuti Specioſa qz
 in p̄rumelijs relucebat Fructuoſa. qz vn⁹ p̄cis act⁹
 p̄rus infernū ſpoliauit. celū ap̄uit. p̄ditiū reſtaurauit.

¶ De reſurrectione dominica Capitulum. xxxix.

8
Eritia autē dle xpius victor mortis resurrexisti z
nos resurrecturos mōstrauit Si tgit xpo passio
fuit ppassus. nūc resurgenti pgaude Cogita deuot
te qualiter aia xpi ad infernum descēdit. qd ibi egit. z
de gaudio sanctorū patrū z tristitia demoniorū Cogit
ta de timore custodiū Cogita de custodia angelorū
circa sepulchrū quoz nunc refert vnus solus sedere.
nūc stare. nūc sup lapidē. nūc in sepulchro. nūc duo
et bi diuersimode. p qd oñdī multitudine angeloz cir
ca sepulchrū z varia visitatio mulierū Cogita quō
amor z desiderū Magdalenam z alias feminas fre
quenter cogebat currere z sepulchrū dñi visitare Co
gita de varijs xpi apparitionibz. Cogita de dulcibz
eius colloquijs cū discipulis Cogita cur xps in gal
ilea voluit apparere nisi vt tu debeas de vitijs trāsmi
grare. Unde pascha dicitur transitus Sz z in galilea. t.
transmigratione z mutatione corporū nostrorū. i. in re
gno celoz. xpm videbim⁹ post generalē resurrectionē

C De glōsa ascēsiōe xpi. Ca. xl.

Est quadraginta dies resurrectionis ascēdēs
xps in altū captiua duxit captiuitatē sanctorū
patrū Meditare de glōsa pēssiōe ascēdentū cū xpo
Nā sci sequebant angeli venientes obuiabāt. z tunc
inter se q̄stiones illas formabant. de quibz Esaiās
Quis est iste q̄ ascēdit zc. Cogita de tristitia ap̄lorū
et gaudio Cogita de angelis redētibz z ap̄los p̄lo
lantibz Disce z tu ascēdere ad xpm. sz p ascensionē
prius dictas vt relinquas hic vitū. qz nullū vitium
ascendit cū saluatore vt dicit Augustinus.

C De missiōe sancti spūs. Ca. xli.

spūs sanctus
mul. z cu
res talū r
sancti spūs
C Du
de prer
confir
mus. sz ne
circa ien
culū eius
derū inue
eti angeli
nec est ibi
indē cū p
sem inuen
p̄cipit scē
tur In ter
illoz grad
possumus
oēs p̄cipit
ficere inuen
re in Aug
oēs affectō
ra Corpore
mūt terrena

Et inde de celo dñs in linguis igneis misit
sp̄m sc̄m Unde q̄uo deinceps fuerunt a ppli
p̄fortati z in caritate fundati. Deditare cur
sp̄s sanctus in igne. cur in linguis. z cur in vtrisq; s̄u
mul. z cur in alijs creaturis a pparuit. z stude p̄p̄rieta
res taliū rez in te habere. Cogita effectus z dona
sancti sp̄s. z multa similia circa sp̄s sc̄i missionem.
¶ Quod perfecte in hac vita nullum
de premisis tribus gradib⁹ possum⁹
consummare Capi. xlii.

Stris trib⁹ gradib⁹ ad puritatem cordis z ca
ritatē ascendimus. In p̄mo siq̄dem deum q̄ri
mus. s̄z non inuenimus p̄ feruidā vicē caritatē In 2°
circueuntes plateas celestis hierusalem z in taberna
culo eius offerentes hostiā vociferatōis magni desir
derij inueniunt nos vigiles q̄ custodiūt ciuitatē. san
cti angeli sc̄z q̄s p̄ sp̄m z desiderij p̄tēplamur. S̄z
nec est ibi d̄scendū s̄z adhuc ascendendū. Paululus
inq̄t cū p̄transissem eos. id est ad ternū gradū ascēdis
sem inueni quem diligit aīa mea Itaq; in p̄mo mūdi
p̄cupiscētia deseritur In sc̄do mens sup̄ius subleua
tur In tertio d̄scit in deo q̄eta Nec tñ putes q̄ aliq̄e
istoz gradū vsq; ad summū vel p̄fectū in hac vita
possumus ascendere Nec em̄ in hac vita possumus
oēs p̄cupiscēcias expurgare. cū neq; ip̄e Paulus p̄
ficere inuenit. id est p̄fectiōem que est in non p̄cupisce
re s̄m Augustinū S̄z nec q̄diu viuimus possumus
oēs affectōes sursum leuare. q̄n aliq̄d remaneat in ter
ra Corpus q̄d corrumpitur aggrauat aīam. z depr
mit terrena inhabitatio sensum multa cogitantē. S̄z

ff

multominus possumus tā parī et idonei fieri ut possi-
mus iugiter deo adherere. Quā q̄dū sumus in cor-
pore pegrinamur a deo. S; isti sunt gradus et profe-
ctus q̄b; nostra fragilitas ascensiones debet dispo-
nere et successiue q̄ntum poterit pficere ascendendo.

C De tribus quibus sustentatur et
promouetur spiritalis ascensio. scz le-
ctione meditatio et oratio. Ca. plij

Erum qz non est hūane fragilitatis cordis q̄
insistere ascensionibus et spūalib; affectionib;
et exercitijs et difficile est ascendēti nūq̄ descendere.
nisi habeat in quo fatigatus refectat. nisi cibū secum
habeat quo sustentetur in via. Itō sicut supius trib;
descensib; triplicē possum? discussionē p ipoz descē-
sum pleniori habenda noticia. Ita iam erecta scala
ascensionū tria assignemus sustentamenta in q̄b; q̄se-
cere valeas fatigatus. q̄b; possis te reficere deficientē
in via. Sūt aut tria ista. lectio. meditatio. oratio. His
trib; innutritur et pficitur omne spūale exercitiū. Nec
sunt q̄dammo cibi in via. Quā sicut deus dedit corpi
panē vinum et c. ad sustentationem suam. ita pmissa tria
tulit deus aie in hac pigrinatione p sua refectioē ut
dicit Aug? . Lectio aut magis p̄inet ad p̄mū ascen-
sionis gradū q̄ in timore pficit. Nā lectio fm Hugo.
ad incipientes p̄inet. q̄ vtrq; in p̄mo gradu a timore
p̄cipiūt et perturiunt spiritum salutis. Meditatio ma-
gis spectat ad secundū gradum. id est proficientes q̄
iam lectionib; instructi sciunt secum in corde suo des-
ambulare. Oratio vero q̄uis ad omnes spectet ascē-
sus. precipue tamen et proprie ipsis congruit qui in

tertio ad
em orati
qda et p
in ascen
tante. si d

C De
stent
fecerit
gend

a
tus lect
ad asce
quid le
ficiat v
oniden
timore
dam ai
occupa
stint in
mor in
gras spi
toni? de
p̄boz s;
na mens
na tenda
sit fructu
legis. qm

tertio ascensionis gradu incipiunt deo adherere. Est
enim oratio hominis deo adherentis affectio. et familiaris
quodam et pia allocutio. Sed videamus quomodo ista tria nos
in ascensionibus promouent et adiuuant et sustentant.
si debite dirigantur et discrete assumantur.

Qualiter sacra lectio adiuuat et sustentat ascendentes et qualiter sit ad perfectum spiritalem ordinanda et dirigenda. Capi. xliiij.

Sicut timore percussus et propunctione depressus
affectu quoque et desiderio ascendendi inflammatus
lectionem tibi arripe ad tuum perfectum. ita vices ut te spiritus
ad ascendendum admoneat. ad perficiendum hortetur. ut quod
quid legis ad ascensum puritatis et caritatis tibi perficiat
vel viam ascensus per sancta opera et exercitia ostendendo
vel affectum tuum ad ascendendum inflammando. timorem
incuriendo vel per spem subleuando. Itaque ut quidam
ait christiano philosopho. lectio admonitio debet esse non
occupatio. Hoc autem facile fiet si secundum doctrinam Augustini
initium cum volueris legere sit timor domini. si vices timor
intentione et affectum tuum regulat ut non nisi perfectus
gras spiritualis ad cordis puritatem. et sicut ille sanctus Antonius
de hoc refert Gregorius in 4. dialogo. non gras scilicet
horum sed fletum propunctionis in gras. quatenus per hoc excitata
mens tua inardescat et ima deferens ad celestia bona
tendat. Sane ut tibi lectio pro spirituali ascensu
sit fructuosa. multa sunt tibi attendenda videlicet quid
legis. quando legis. quomodo legis. et ad quid legis. Quid legis

Non em̄ leges oīa q̄uis etiam vtilia eque proficiūt
ascendenti. Cū illaz scripturaz lectionibz magis de
bes incubere q̄ tuum affectū magis inflāmant ad sp̄i
ritualem p̄fectū z ascensum q̄ in rebz difficilibz et
curiosis illuminant intellectū z acuiunt curiositatē sic
sunt materie disputabiles. Lectio etiam difficultum
scripturaz non reficit aīm interiōrē. s; nonnūq̄ fran
git eius intentiōem. Illos autē libros p̄cipue debes les
gere q̄ vel instruit te de moribz. de extirpatōe z natu
ra vitiōz. de exercitijs p̄rui z sp̄iali p̄fectu. vel il
los q̄ in te augent deuotiōem z inflāmant affectus ad
xpm̄ z ad celestia. Et si interdū alios legeris q̄uis ex
causa statim debes redire ad materias deuotiōis. Qua
le em̄ habes p̄riuū studiū in scripturis talez tibi for
mas affectū. tale sentiris. z talia sepe meditaris. Ses
cundo debes attendere qm̄ legis. lectio em̄ vt sit frus
ctuosa non debet esse abrupta z casu fortuito. s; r̄pe
et hoc fixo. Homo p̄cipue debet diligenter aīm ex
sacra lectōe reficere vt habeat vt in suis exercitijs. cū
melius non occurrit memoria occupetur. Itaq; lectio
non nos retineat in se occupatos s; vltērius dirigat
ad deuotas meditaciōes z sp̄iales orōnes. z ille sua
dulcedine z affectōe dirigat vltērius in opus z ser
uiant delectabiliter opantes. Tercio debes attendere
quō legis. Sunt em̄ q̄ libzū ex toto añ p̄currunt anres
q̄ incipiant. Alij nūc vnū folium studēt in p̄ncipio
statim deīn aliud foliū in medio vel in fine. z sic casu
aliter p̄currunt. Fastidientis autē stomachi. vt qdā ait
est multa degustare que vbi varia sunt z diuersa in
q̄nant non alunt. Tu p̄o integz libzū tibi elige q̄ p̄o
sito p̄ueniat. mores informet. deuotiōem augeat. quez

timore dī
nem p̄gna
re. Quarto
Et certe p̄
is debet eff
as s; mult
p̄o suo m
nem ad pu
qd̄ tuo p̄p
ad p̄ficien
uit rumina
vt s; nūc
vanes. z
Stude g; i
quā inueni
Time in op
in oībz fin
tuis opat
dirigas ac
par. vt de
gas ad or

(Se

ea aliq̄ cer
ascen dens
rumina p̄ec
timore incur
ones tue nū
uis medita

timore dñi. vt dictū est. pcedente a pñcipio vsq; ad fi
nem pgrua deuorōe z debita reuerentia debes stude
re Quarto debes aduertere ad qd vel ppter qd legis
Et certe pñcipalis intentio tua. sicut in oib; exercitijs
is debet esse puritas cordis nō vanitas. nō tñ vt sci
as sz multo minus vt sciarz. sz vt tibi pficias z alijs
pro suo modulo Debes igitur vt immediatius lectō
nem ad puritatē referas sp aliqd de lectōne extrahere
qd tuo pposito pueniat. qd memoriā occupet. qd te
ad pficiendū admoneat. vt sis aīal mundū qd psue
uit ruminare Sz z alios fruct⁹ potes in lectōe q̄rere
vt scz nūc legēdo. nūc orando. nūc opando exercitia
varies. z rediū mentis deuotes z ita te teneas stabile
Stude g in oib; q psueuer⁹ exercere delectatōem ali
quā inuenire. Delectatio em seruat opantem in ope
Time in oib; rediū mentis Et hic debet tibi esse vn⁹
in oib; finis vt te serues psuerantem delectabiliter in
tuis opatōib; z exercitijs. Itē vt lectionē immediate
dirigas ad puritatem. sepius lectōem oratio interrū
pat. vt de lectione formes affectum z de affectu sur
gas ad orationem Nec de lectione sufficiunt.

C De modo meditādi. Ca. xlv.

Edictatio hō dicitur. cū ea que legisti vel
audisti studiosa ruminatione in corde tuo
diligenter ptractas z p ea affectū tuū cir
ea aliqd certū inflāmas vel illuminas intellectū Itaq;
ascendens z iam in spe proficiens frequenter in corde
rumina precipue que te ad pfectū iuuant puritatis q̄
timorē incutiunt vel augeant amorē. Et aut meditatio
nes tue tibi sint fructuose. z vt faciliter assueas ho
uis meditatioib;. duo debes diligenter p̄siderare Pri

8
mum est vt aīmo tuo de quibusdam vellis materijs
putideas q̄b̄ intentus pficiat z fructuose occupetur.
Si quidē vt aut̄ sancti aīa tua est sicut mola quicqd
ei imponitur molit. si nil imponit se p̄sumit z vanis z
ociosis implicatur. Si aut̄ nil certi vel determinati
ad qd̄ vtilioribz nō occurrentibz recurras. tibi preli-
gas. necesse est te q̄b̄libet rebz occurrentibz aditum
in te prebere facile em̄ cor tuū q̄b̄libet occurrentibz
bus adheret si non intense alicui sit affixū. Sed z si
non habeas aliqd̄ ad qd̄ recurris. sepe p̄ponis deuo-
te meditari z an̄q̄ occurrat vñ mediteris perit p̄posi-
tum. voluntas negligitur. z rursum incidis ociosa.
Que aut̄ materie tibi sint vtiliores ad meditandū. z
pficiunt tibi ad ascensum sup̄ius audiūsti Sūt em̄
memoria peccatorū tuorū. memoria mortis. extremi ius-
dicij. penarū infernalium. memoria celestis gl̄ie. bñfi-
ciorū dei z passionis dñice. z si qua h̄mōi Has etiā
meditatōes fm̄ t̄p̄a poteris variare. illas assumendo
que t̄p̄i p̄gruūt z pro t̄p̄e deuotiōi magis deseruiunt.
vt t̄p̄e quo pagitur vel recolitur in eccl̄ia memoria do-
minice passionis. tu te ecclesie p̄forma meditatōes tu-
bi formās amaritudinū z passionū christi Sic faci-
to in alijs festiuitatibz p̄cipius ecclesie vt circa mare-
riam festi versetur tuū exercitiū iuxta p̄siliū beati bar-
nardi Scdm̄ est q̄ licet homo om̄i t̄p̄e om̄i hora pro
sua fragilitate niti debet vt aīam suā repleat sanctis
meditationibz z sp̄ualibz ac deuotis affectionibz. p̄sili-
lio tñ beati Hiero. debz sibi ip̄i homo aliquas horas
deputare q̄b̄ singularius aīaz exerceat scopēdo quos-
dāmodo sp̄m̄ z in calefaciendo ad sp̄uale desiderii.
Ad hoc aut̄ fm̄ Hic. maxime pueniens est hora ma-

ritina. Hic
sp̄uale exer-
tus mī da
cipue nū
ter hō p̄ ro
le se de ma
mūe stud
uonū erre
nibz se ex
legendas
an̄q̄ vad
nocturne
diligenti
orans dñi
crutus est
bis que la
nocturnū
deuoras
ris sit lec
de veteri
dictus
tis p̄p̄o
bit in oibz
repturus
di. tempor
tus Augu
is tempor
mum b̄um
luta pertu
CDe

entina. Hac em̃ hora homo magis est sobrius. ⁊ ad
 spūale exercitiū melius dispositus. et necdū in uolus-
 tus mūdānis tumultib⁹. Hac igitur hora hō debet p-
 cipue nūi vt se excitet in aliquā deuotiōem. qm̃ frequē-
 ter hō p totam diē in tali desiderio remanet ad qua-
 le se de mane excitauit. Tunc igitur hō summo cona-
 mine studeat aliquā deuotiōē a deo petere vel p des-
 uotiū exercitiū ipse studeat pducere deuotis meditatio-
 nib⁹ se exercendo ⁊ se pparando ad matutinas suas
 legendas vel decantandas Similiter faciat de vespe-
 rarijs vadat dormire Tunc em̃ in horrore visionis
 nocturne qñ solet sopor ceteros hoies occupare. ipse
 diligentius studeat. venas diuini susurrj percipere.
 orans dñm post qñdianā examinationē quā tunc fa-
 cturus est. vt indulgeat que male egit. ⁊ grās agat de
 his que laudabiliter adimpleuit Sz ⁊ ptra timorem
 nocturnū. tūc acius per effectus puros. p orationes
 deuotas se armabit. Et si sacram scripturā tūc leges-
 ris sit lectio tua pcpue de materia aliqua deuota nō
 de veteris testamenti historia. sicut p̃sulit br̃s Bñs
 dictus Quod aut dictū est de meditationib⁹. vt ceteris
 tēpib⁹ singularius exerceantur. id idē multū expe-
 dit in oib⁹ exercitijs. vt scias qñ vnumquodq; sis ar-
 repturus ⁊ qñ ad aliud te p̃surus vt habeas tpa oīa
 di. tempora legendi vt oīa fiant ordinare Qñ bea-
 tus Augustinus Optima est gubernatio vt oīa su-
 is temporibus distributa gerantur ex ordine. ne anis-
 mum humanum turbulentis implicationibus inuo-
 luta perturbent.

De orōe ⁊ modo orādi Ca. xlvj

Rationem pro quocumque p[er]gis. ubicumque fueris
in domo. in agro. ipsam tecum sume. ad ipsam se
habe refugium et recursum Debes autem circa orationem quatuor
attendere Primo de affectu orationis. quales vicer orationis
di debes affectum induere et qualem modum orandi assu-
mere Secundo quales orationes breues an prolixas debes
legere Tercio pro quibus debes orare Quarto quomodo te
habebis in oratione et de attentione mentis in oratione.
C De primo igitur scias quod vigor orationis et spiritus sur-
git ex affectu orantis Magis enim audit deus deside-
rium cordis quam clamorem oris Pro se affectum aliquem et
desiderium tibi assumes et indues secundum modum exercitij
vel meditationum quibus pro tempore occuparis. ut sepe orationis
precedat de radice cordis. non tamen ex labijs oris proces-
sat sepe vel ex affectu timoris. meroris. dilectionis. admi-
rationis. gratulationis etc. Tunc breuiter ut modum
habeas secundum predicta. si te in prima examinatione discusseris
et inueneris peccata tua multiplicata super numerum are-
ne maris forma in te affectum humilitatis vel meroris
et assume personam serui qui dominum suum offendit. et ex tali af-
fectu forma orationem dicens. Secundum multitudinem mis-
erationum tuarum dele iniquitatem meam Si in secunda et ter-
tia examinatione te discutiens inueneris cor tuum reple-
tum malis concupiscentijs. et vitijs desiderijs. forma
iterum affectum humilitatis. et assume personam infirmi aduo-
cantis medicum et dic Sana domine animam meam quia peccasti
mihi. Si non est sanitas in carne mea. a facie ire tue non
est pax ossibus meis Quoniam iniquitates mee supergressae sunt
caput meum etc Si te in secundo ascensu in timore per me-
ditationes mortis vel iudicii. vel inferni exercueris. as-
sume affectum timoris et assume personam rei altaris co-

ram iudice cū timore et tremore quasi iam pūctus. cō
tra quē de iure pferenda est snia et dic Noli me pdem
nare Nō intres in iudiciū cū seruo tuo et. Vel dñe ne
in furore et. Si autē in spe te exeres p memoriā regni
celoz. assume affectū amoris et ora ex feruore cor
dis dicens Unā petij a dño hāc req̄ram vt inhabitē
in domo dñi Item quēadmodū desiderat ceruus ad
fontes aquaz. ita desiderat aīa mea ad te deus. et sic
de alijs affectiōibz quos ex istis formare poteris. et as
sumere debes sicut exercitiū tuum exigit. et meditatio
tua req̄rit. ¶ De secōdo debes scire q̄ aliquas forma
re debes orōes plūiores. aliquas breues. Prolixiores
res dicimus horas canonicas vel alia sīlia. s. ad que
aliūde obligatis vel volūtarie assumis. Et ante has
orōes sp̄ debes facere quod admonet ppheta dicens
Scopebā sp̄m meū et. donec incalescat sp̄s tuus
ex deuota meditatioe. et affectū et desiderium. vel ex ti
more. merore. vel amore. et sic de singulis p̄cipiat Et
hoc p̄sertim aū matutinas et vespas. assumendo me
ditationes. de extremo iudicio. de p̄ctis tuis de hora
mortis. de penis inferni. de bñficijs dei. de passione
xp̄i s̄m q̄ tūc tibi puenit. Alie autē sunt orōes breues
quas bñs Augustin⁹ iocularioras vocat in eplā ad
Probaz Et has sicut sc̄ti patres p̄sueuerūt debem⁹
p̄tinue in p̄mptu habere. semp̄ ignit⁹ desiderijs emit
tere formādo de lectione affectū et dicam⁹ Declara
tio sermonū tuoz det intellectū. et. Sīlī oīo iterū p̄
meditationē et opationē S̄z hic nō oī tantā fieri mētē
p̄pationē. sufficit em̄ ex meditatione deuota iāz p̄senti
mentē aliquāliter ad dñm eleuare. ¶ Pro tercio po
scias q̄ p̄uis corp̄is necēria etiā sunt a deo perenda

hic inq̄ fuerit
e. ad ipam sp̄
rea orōem q̄
q̄lez vitz oīa
diū orandi as
colitas debes
Quanto q̄o te
s in oratione.
dñs et p̄tus fut
et deus deside
ecetū aliquē et
modū exercitiū
vt sp̄ orō tua
s oris proces
ilectionis. ad
er vt modum
tōe discusse
p̄ nūmex are
s vel meroris
dit. et ex tali af
ultitudine mis
i in sedā et ter
cor tuūz reple
derijs. forma
infirmi aduoc
mea q̄ peccat
facie tre tue nō
sup̄gressē sunt
timore p̄ me
exercueris. al
rei affam⁹ co

phj:
Termin
Bona

multo amplius et sepius debemus orare pro divina gratia
per remissionem peccatorum. pro adeptione regni celorum. pro expur
gatione vitiorum et acquisitione fructuum. Maxime autem et quas
si semper ante oculos verset id vitium contra quod principalius
pugnamus. sicut infra dicitur. pro cuius extinctione ignitis
debemus orare desiderijs. Sed et debes orare non solum
pro teipso. sed exemplo universis ecclesie debes interdum
orare pro defunctis in purgatorio. pro amicis tuis si tem
perati. si tribulati. si infirmi. si peregrinantes. De quarto
scias quod in brevioribus orationibus quas vtiq; habebis cre
berrimis magis expedit ut ex affectu precepto. vel me
ditatione formata. ita te habeas in oratione quasi deo pre
sente colloqueris. petens ab illo gratiam aliquam. vel res
prationum liberationem formam te ex te habita secundum tuum affec
tum vel assumens habitam ad illum affectum deseruientia iam
proposita et formata. Sed hunc modum in plerisque orati
onibus difficilius et graue maxime capiti est continere. et ideo
opz ut deuote attendas quod legas. et inde moderate for
mes affectum et deuotionem ex sensu in oratione custodias
cor tuum ab euagatione. Interdum cum te in oratione percipias ut
gerit. et christum fiducialiter timore percussus ad orare formi
das. secundum precium beati Iob. conuerrere ad aliquem sanctorum et
deprecare eum ut oret pro te. quod genus orandi dei postulatio
Clama Sancta Maria ora pro me etc. Sed et pro
breuibus et magnis orationibus habere rationem constituta Breues
autem orationes maxime debes arripere. quando te temptatio con
prehendit ne te desiciat. Quando exibis domum ut dominus cu
stodiat introitum tuum et exitum tuum. sicut sancti patres con
sueuerunt secundum Hieronymum. Item quoties tibi peccatum innotescit.
sive per admonitionem alterius. vel tui examinationis
nem. et sic de alijs

Incipit
lando vi
virtutum
sum refo
que iped
rituali

Enne
sum
nibus puenit
potius si h
et soli subest
adeo altere
non per essentia
ipurat et i
mens ad qu
vina labor
cirudine gra
stibus effect
nunc hec di
vices mult
tanna via
est a dexte
cendentes
vulnerant
arcum ut sa
dis puritate
affectiones
vel infra m

Incipit ascensio tertia qua debeli-
lando vitia ascendimus de virtute in
virtutem. ⁊ vires aīe destitutas ruri-
sum reformam⁹. precipue de duobus
que impediunt ascendentes ascensu spī-
rituali

Cap. xlvij.

Ene cor hoīs altū ppheta describit ad cuius
summitatē vel summū apicē nō nisi tot ascensio-
nib⁹ puenit. Nec mirū tū si altū dī ipm. cū supior ei⁹
portio si bñ esset ordinata imediare deūz attingeret ⁊
ei soli subesset. ita vt si in supiori pre mētis tue stares
adeo alte respiceres vt ipm deū cernere posses. q̄uis
nō p essentia ppter tuā in idoneitatē vl' oculoꝝ adhuc
ī puritatē ⁊ infirmitatem. Igī altus mons est hūana
mens ad quā ascēssiones in corde disponimus Sed
vitā labor eēt solūmodo ex altitudine ascēsus ⁊ multi-
tutine graduū ascēssionū essetq̄ alīs via tuta ab ho-
stib⁹ essetq̄ plana ⁊ directa ad ābulandū in ea Sed
nūc hec duo plurimū īpediūt ⁊ retrahūt ab ascensu.
viz multitudo hostiū ascēssum ipm' obsidētū. ⁊ igno-
rantia viay. Siq̄dem ipa via q̄ducit ad vitam arra-
est a dextris. ⁊ a sinistris ab inimicis circūclusa. q̄ as-
cendentes p eam mittentes sagittas ignitas grauitē
vulnerant Ip̄si em̄ hostes viam obsidētes. intendū
arcum vt sagittent tendentē ad cor īmaculatū ⁊ cor-
dis puritatem. Vincula etiā. i. rerum inferiorum
affectiones ad pedes projiciunt vitā laqueis suis
vel infra trabant seu a dextris vel sinistris a viā

regia precipitent. ita vt videas mille cadentes a sinis
stris vie huius. decē ho milia a dextris eius. Un̄ z
ipsi inimici simul narrauerūt vt absconderēt laq̄os at
q̄ adeo occulta uerūt vt dicerēt. q̄s videbit eos. Sz
et via ipsa multa h̄z diuerticula. Sūt em̄ circūquaq̄
a dextris z a sinistris iuxta viam multe semite q̄ vidē
tur bone sed nouissima ear̄ ducūt ad inferos Sed z
inimici magis nitunt sepe decipere viarū seductōe q̄
opprimere violēta temptatione Induūt em̄ ipsa vitia
freq̄nter splendore z decore ktutū z iungūt se ascens
dentibz quasi aliunde z nō de pre aduersarioz veniē
tes. quēadmodū gabaoniti pplm̄ dei deceperunt.

**Qualiter vitia vires aīe occupant
z impediūt spiritaliter ascendentem**

Ca. xlviiij.

Sicut autē sup̄ius diximus vires z potentie aīe
pcupiscibilis z irascibilis z aīe affectōes q̄ ho
mini a deo fuerūt date vt quoties ip̄e hō supra vellet
ascendere. vel infra descendere. p̄dicte eū vires z sus
pra ascendentē z infra descendente. sine labore z sine
timore inimicoz deberent deducere cū quiete In cas
su autē p̄mi hoīs ip̄e vires destitute facte sunt p̄rarie
z castrametari sunt ibi iimici nostri Supbia etenim v̄
tior regina z sathane p̄mogenita. ipsa nūc in harum
viriū arce habitat. z loco sup̄iori. z in reliq̄s affectiōibz
bus z potentijs z a p̄tentibz iuxta viā qua te opz as
cendere p̄stituitis. septē duces. i. septēz vitia capitalia
disposuit ad viā custodiendā q̄ calcaneū obseruet as
cendentis. Itaq̄ sicut ex sup̄ius dictis apparuit. q̄ n̄
via graduū directā est p̄ castra pcupiscibilis z ira

ebilis zc. qu
minis quoda
Ideo opz te
viriū p̄mogen
p̄mo descen
terna ascen
modo ordin
aut ista asc
lateralis vel
diuersis res
aut p̄otes a
et p̄parans.
tionibus ar
De
z se ad
et de ori

Rn
hab
regnātibz
dua exere
eabant bo
ei sunt. ser
pentibz p̄
Siquidem
raminis lq̄
spūalia p̄
tudinis fa
qd fontem
camis p̄c

estibiles etc. que sunt ab inimicis propter lapsum primi hominis quodammodo possessa. videlicet gula. luxuria etc. Ideo oportet te successiue contra vitia ista que in premissis vitibus promouant prius arripe. atque contra concupiscentias ex primo descensu in nobis surgentes continue preliari. Et ita tertia ascensio cuius gradus nunc disponimus quodam modo ordinat contra primum descensum in Adam. Non est autem ista ascensio supra premissas ascensiones altior. sed collateralis vel certe vna et eadem est ascensio cum premissis diuersis respectibus. et modis varijs exercitandi. Quia est autem portus ascensiones promouens et adiuuans rectificans et preparans. sine quo nullus potest in premissis ascensionibus ambulare.

C De quibusdam vitia deserentibus et se ad alia spiritualia conferentibus et de origine affectionis. **Ca. xlix.**

Trauerunt igitur nonnulli et directam viam ciuitatis habitaculi non inuenerunt. quod dimissis in se vitijs regnantibus. ceperunt per magnas deuotiones et alta et ardua exercitia spiritualia ascendere. Nam qua hora non putabant hostium insidijs et venatorum laqueis se implantari sunt. serocique sunt experti quod non est tutum cohabitare serpentibus concupiscentiarum et moribus habituatibus vitiolorum. Sicquidem ut ait beatus Gregorius nonnulli ordine ceteraminis ignorantes edomare gulam negligunt. et ita ad spiritualia surgunt. et multa sepe que magne sunt fortitudinis faciunt. et tamen postmodum per carnis illecebram omnem quod fortiter egerunt perdunt. et dum venter non restringitur per carnis concupiscentiam simul cumque virtutes obzuantur.

8
Et eodem mō dicendū est de alijs vītijs Hec est autē
tūissima via. in hoc securissima deuotio. dulcissima ⁊
pura affectio. cū vīcz in ordinat' affectōib' ab aīa re
pulsis delectamur actib' s'cutū internis. hoc em̄ ē ve
re in dño delectari in caritate. s. castitate ⁊ humilitate
Alie s'co interdū deuotiōes pñt esse deceptorie Sane
vt sup hoc quātū ad pñs sufficit habeat aliqua dis
cretio. Sciendū q' deuotio in pposito dicit' dulcis q's
dam affectio. vel inclinatio affectuosa ad bonū. vel ī
citatio quedā dulciter trahēs affectū Talis autē de
lectatio vel affectio p't esse duplex vel dupl'r oriri sicut
ad ppositum sufficit Nam est interdum talis affectio
subito veniēs ⁊ cito transiens q'uis nonnunq' vhe
mēter pcutiēs Et ista videt' oriri ex desiderio alicui'
appetibilis vel amabilis Verbi grā. Cū hominī ali'
qd delectabile pponit. siue ab extra p auditū. siue ab
intra p suggestū. statim affectio amoris ad hoc trahi
tur. quē deinde seqtur motus ad psequendū. ⁊ d'r de
sideriū. vel fuga ab repellendū. ⁊ d'r odiū. Et isto mō
sepe incipiētes habent deuotiōē ad bonum. vel de
malo. ⁊ dulce inclinatioē saluo dono dei. qd desup
frequenter infundit. imo s'co hoc mō sepe hoies secu
larissimi. ⁊ in pctis mortalib' existētes habentes ta
les affectiones. maxime autē mulieres. ⁊ hoies mols
les leuiter s'm a ppetitū mobiles. ⁊ s'm desiderū agita
biles frequēter em̄ tales cū audiūt de regno celoz
pmouent' desiderio cupiētes dissolui ⁊ esse cum xpō.
Sed ⁊ vana gloria sepe vehemēs desiderū ingerit
dulce ⁊ quasi melle intoxicato linitū. Hoc mō efficiū
tur hoies vani audientes legi de aliquo forti p'latos
re ad quē ppter fortitudinem audiat' amor eoz fuit

inclinatio
occulsi
manf
Et
menan
econtra
ad carne
uener
qu
deuotio
tutmodi
quāq' in
stare arb
q'm in
p ipm ex
fuit rati
sed rene
vitiolas
sed meri
collocan
de amor
di est
mane v
tur. mer
affectus
sa glider
eis incli
butu fir
et minus
quantū
statu dli
videlicet
rit fund

inclinatus. Unde cū talem postea audiunt victū vel
occisum mīa pmouent. z nōnunq̃ vanissime lachry
sunt Et multi sicut de facili p̃cipiūt interdum z mo
mentaneū. z subitaneū ad aliq̃d bonū affectum. ita
econtra subito aliū recipiūt affectum ad mundū. vel
ad carnē gule. vel luxurie Unde multi hoīes decipi
untur quorundam tales affectiones quasi magnas
deuotiones multifarie extollentes Clēū enā z si hu
iusmodi affectus fuerit circa gloriosam carnē xp̃i. ne
quaq̃ in eo meritum caritatis vel vere deuotiōis cō
stare arbitrandū est. s̃z in t̃m esse vtilem z arripiendū
q̃tum inordinatas affectiones z passiones vitiosas
p̃ ipm extirpamus vel extinguimus. vt supra etiam
fuit tactum. Nec tamen talis affectus respiciendus ē.
sed tenendus z in amminiculum charitatis z contra
vitiosas affectiones in adiutorium est assumendus
sed meritum caritatis z vere deuotiōis in eo non est
collocandum vel ponendum Unde Hugo in libro
de amore. Nec putes q̃ fm momentaneos affectus
dei estimandus sit amor sed potius fm p̃tinuam hu
mane voluntatis qualitatē Multi aut̃ hic decipiun
tur. meritū z p̃fectiōem in hac dilectiōe vel inclinatioe
affectuosa req̃rentes Sed vt ex dicta origine z caus
sa p̃siderare poteris affectuosa dilectiō vel talis duls
cis inclinatio etiam circa carnem cristi vel quecunq̃
huiusmodi interdum plus afficit minus diligentem
et minus p̃fectiorem. Non em̃ tantum diligit quisq̃
quantū hanc dilectionem sentit. z quantū sibi in illo
statu diligere videt. s̃z quantū in p̃tutib. in hūilitate
videlicet z patientia alijsq̃ virtutib. z charitate fue
rit fundatus. z in seruandis mādatis fidelis habet

it̃is Nec est aut̃
otio. dulcissima z
fectiō ab aīa re
nis. hoc em̃ ē ve
rate z humilitate
deceptiōe Sane
abeat aliqua dīsa
to dicit̃ dulcis q̃
sa ad bonū. vel ī
Talis aut̃ deo
dupl̃r oīm sicut
um talis affectio
nonnunq̃ vbe
desiderio alicui
Cū hominī ali
p̃ auditū. siue ab
is ad hoc trahi
quendū. z d̃ de
odū. Et isto mō
d bonum. vel de
no dei. q̃d desūp
sepe hoīes secur
mes habentes rai
res. z hoīes mōl
m desiderū agitā
de regno celoz
ut z esse cum xp̃o.
desiderū ingenti
Hoc mō efficitū
aliquo forti p̃lū
tas amor. eop̃ fuit

8
Talís aut̃ dulcis affectus in deū etiā interdū carna-
lis est ⁊ fallax. ⁊ hūanitaris potius q̃ gr̃e. cordis q̃
spūs. sensualitatis q̃ rōnis. ita vt magis accēdat ad
minus bonū ⁊ minus ad maius. ⁊ ad id quod sapit
amplius. q̃ ad id qd̃ expedit Est aut̃ alia deuotō cū
iam. ⁊ bi gr̃a. post longa certamina post multa exerci-
tia diuina coopante gr̃a iam ipsa vitia impio rōnis
subegit. indutus quodammodo naturali affectu boni ⁊
dulciter in eis delectans ⁊ reſcens Hec nō est trā-
ſitoria. ſ; quodāmodo medullas aīe infusa. ⁊ p̃ habit⁹
ſtutū in aīa radicata. ſemp p̃mpta. ad dei bñplacita
adimplenda. ſiue ad quelibet agēda ſiue ſufferenda
ſi hoc fit cū dulci affectione ⁊ delectatōe Ipa eſt ſc̃a
deuotio ⁊ voluntatis p̃tinua ⁊ p̃manens qualitas. pe-
nes quā amor debet eſtimari Quantū vitia extinguiſ
quantū in ſtutib⁹ p̃ficiſ. tantū in hac deuotione niſi
a deo tibi diſpenſatorie ſubtrahatur

**¶ De tribus necēarijs his qui volūt
legitime contra vitia preliari. videli-
cet ſtrenuitate. ſeueritate ⁊ benigni-
tate. Capitulum. l.**

Tacq̃ noli teiſpm decipere. noli putare q̃ pote-
ris aſcendere niſi vitia ſtudueris extirpare. q̃a
aut̃ non inuenis in te bonū. i. in carne tua ſed ip̃a vi-
tia in te caſtrametata ſunt p̃tra te inconcuſcibili ⁊
iraſcibili ⁊ ſola voluntas tua tecū eſt Nam velle adia-
cet tibi. ideo ip̃am voluntatē neceſſe eſt armari cōtra
oīa hmōi genera vitioꝝ. Oportet aut̃ q̃ ſit armata a
dextris ⁊ a ſiniſtris Sine igit̃ hec ei⁹ arma. ſtrēuitas.

ſeueritas
Bonu
gligenti
vigilant
vigor a
rans aīa
tis pau
dulcor
mā ad
ma ſim
gligenti
incipien
tra vitia
am ſem
fugas a
concup
q̃ dū d
vulner
p̃turbat
noem.
Pinus
em eſt
tis ⁊ in
cū ſuo a
machab
alloſq̃
ſperante
¶ Qu
ficien
Haben

seueritas. benignitas Diffiniuntur autē strenuitas fm
Bonauenturam. qdā vigor animi excutiens oēm ne
gligentiā. z disponens aīam ad faciendū opa bona.
vigilanter. pfidenter z eleganter. Seueritas est qdā
vigor animi restringens oēm pcupiscentiā z habilitas
rans aīam ac feruentē reddens eam ad amorē a spīra
tis paupertatis z vilitatis. Benignitas est autē qdā
dulcor animi excludens oēm neq̄tiaz z habilitas ant
mā ad beniuolentiā. tolerantia z internā leticiā. Nec
tria sint tibi arma. vt scz sis strenuus abijciendo ne
gligentiā. z ad opus etiā duz z arduū strenuus ad
incipiendā Sis deinde seuerus. vt cū iam pugnā cō
tra vitia arripueris z eoz fortitudine in te p expienti
am sentz. quā aliter vix sentire potes. noli cedere. noli
fugas arripe. sz inceptū viriliter psequere. seuerissime
concupiscentias insequere. vsqz ad interitōem. vsqz
qz dū deficient. Sis tertio benignus vt dū frēq̄nter
vulnera suscipis z sepe deijceris. noli cadere in aīmi
perturbatōem. in malā tristitiam. in defectōem. in desp
ratōem. Hec tria arma si habueris. non sit tibi cura q
puus sit nūer? tuoz pira tot cateruas vitioz E celo
em est victoria. z eque difficile est dño vincere in ml
tis z in paucis Attende Jonathan filium Saulus
cū suo armigero dūtaxat plurimos occidentē Iudā
machabeū Jonathan z Simonē fratres Bedeonē
aliosqz plures milites strenuos nō in se sz in omīo
sperantes cū paucis multos occidentes

¶ Quod in spiritalibz exercitijs p/
ficiendi sit expediens vel necessarium
Habere ductorē viz spūalē Ca. li.

8
Ed qz vt audisti circa premissas ascensiones
sunt vie multe z inter ipas ea que ducit ad vis
tam difficulter agnoscitur. noli sine ductore ascendere.
noli sine ductore incedere qz z viam nouerit. z astuti
as hostiū nō ignorat. Soler deus hoīem p hoies fre
quenter instruere. z ad rectas ascensiones z veras vi
as admonere. Ele illi q sibi pfidit z solus sine docto
re incedit. Jam leuiter incidit in venatoz laqos. z cū
inciderit non habet subleuatē. Igitur ad nostrā hu
miliationē vult vt doctores sequamur. Sic em̄ tonū
pplm israheliticū p Moy sen ductorē induxit ad ters
ram pmissionis. cuius p̄silio pplus oīa faciebat. cui
monitioni acquiescebat. Sic Loth de zodemis non
per seipm. sz p ductorē. s. angelicū cogitur exire. z as
censum montis ascendere. Sic xps Cornelium p se
nō instruxit sz ad petz instruendū destinauit. Sic Pau
lum direxit ad Ananiā. Et hoc est qd ait ille deuor
eunuchus legens in curru. Esaiam. Qūo ait possum
intelligere. nisi aliqs me docuerit z innumera. talia res
peris in scripturis. Igitur cū ascensiones in corde
disponis celū ascensurus. ductorē tibi elige hoiez spi
ritualē cuius eruditione cuius monitōe z examinatio
ne omīa tua exercitia pficere studeas z adimplere.
Hec est doctrina tutissima z sanctorū patrum senēs
tia antiquitus approbata.

¶ Qd pugnans contra octo vitia ca
pitalia. quodammodo pugnat cōtra
omēs inordinatas affectōes. Ca. liij
Sicut si arma arripuisti. si ductorē q te pcedat
psulendo z dirigendo inuenisti. ips est vt pres

lium age
inordin
aie deli
li. Quia
ab alce
duces. v
uicis z
inordin
octo qu
tiones
to vitia
lioz vit
vr alia
rōe est v
fo dicti
z a vita
hec oct
aut hec
phylar
C
hōm
punc
n
in vno
tema red
rū patz
ingressu
tione p
nas qua

Itum aggrediaris Itaq; pugnandū tibi est p̄ra oēs
inordinatas affectiones que maxime surgūt ex vitū
aie destitutōe p̄ p̄mū tuū descēsū a iusticia originas
li Quānis aut vitiose affectiones aime sunt plurime
ab ascēsu te retrahentes. p̄m vna est regina ⁊ septem
duces. vñ oēs alie vitiose passiones oriūtur. q̄b; des
uictis ⁊ in locis eaz p̄rarijs p̄tutib; introduci? oia
inordinata desideria p̄fescant ⁊ p̄ certamen p̄ra illa
octo quodāmodo vires restitūtur. dū eaz noxie mo
tiones freno rationis moderantur Sunt aut hec oc
to vitia que interdū dicūtur p̄ncipalia q̄si p̄ncipes a
lioz vitioz. interdū capitalia eo q̄ de ratione eoz sit
vt alia vitia ex ip̄is oriantur. Illa p̄o vitia de quoz
p̄o est vt ex ip̄is p̄cedant filie eoz dicūtur Interduz
p̄o dicūtur mortalia inq̄ntum morte culpe occidunt.
⁊ a vita gratie sepant ⁊ a deo q̄ est p̄a vita Non tamē
hec octo sp̄ sunt mortalia nec etiā ex genere suo Sūt
aut hec octo supbia vana gloria. accidia. inuidia. ira
phylargiria. luxuria. gula.

C De mō pugnādi cōtra vitia. ⁊ q̄
hō nō debet cōtra oia sū s̄ cōtra vniū
principale decertare. Ca. liij

On aut debes p̄ra oia ista sū pugnare. sicut
nec potes p̄missas ascēsiōes sū ascēdere. Non
in vno āno ait dñs eijciā eos a facie tua. s; paulatī ne
terra redigatur in solitudinē Igif iuxta traditiōes scō
rū patz hūc ordinē seruabis certamē p̄ra hec vitia
ingressur? Primo vt añ omia teip̄m diligenter discus
tiens in formam examinandi prius traditam inquis
ras qualia vitia in te lateant vel pateant. Deinde

que sint in te vitia magis fortia. ⁊ magis te infestant
Deinde que remedia sint ꝓra singula vitia effica
ciora Quo facto ꝓra vnū virtutis plūm arripies qđ
est tibi ꝓ ceteris magis infestū Igitur ꝓra illud vnū
pncipale certamen arripe expurgationi illius totis vi
ribz insiste oēm laborē ⁊ sollicitudinē pncipaliter res
torque ad illud expurgandū ꝓra illud iugiter deum
imploza. illud tibi in oratōe ꝓsetur sp ante oculos. ꝓ
illius extinctione lachrymas indefinēter funde. gemit
us ⁊ suspiria ad eū deuore mitte Nec tñ ita tibi ꝓra
vnū illud pugnandū est vt cetera vitia non impug
nes. s; ita contra id vnū pncipaliter pugnabis vt ge
neralem tñ ꝓra oia vitia habeas sollicitudinē ⁊ hor
rore Quinimo quantū ꝓra vnum magis strenue ⁊
sapienter certaueris. tantoplus generaliter oia vitia
horrebis **S**cire etiam tibi puenit q sicut in natu
ralibz ex diuersa pmixtōe quatuor hūoz sanguis. vs
delicet colore flegmatis. ⁊ melancolie diuerse causan
tur pplexiones naturales Ita in diuersis hoibz fm
interiorem hoīem ex diuersa pmixtione affectuū. ⁊ ex
corruptione virtū ꝓ fomite fm naturalia sunt diuers
se dispositiones morales. siue inclinatioēs ad mores.
et varie dispositōes vitiose. vel etiam ꝓruose Hinc
est q vnus magis inclinatur ad luxuriā. alter mas
gis ad iracundiā Et frequenter hō habet vnā quā
dam inclinatioēm. quasi vnā massā. quandā. vñ ces
tera vitia quasi oriātur vel maior pars. que forsitan
non absurde dici possit moralis pplexio Siqdē vn
est tristis. alter pplex⁹. 3⁹. iplex⁹. 4. scrupulosus. qns
tus querulosus. sext⁹ in exercitijs suis afflictus. sep
timus occupatus Et hec omia vt videtur ex quadā

meriti
⁊ sunt m
est letus
vnusq
genter m
disponer
sp illam
ab oibz
ant illu
deuorū
rationi
perit illa
nd virtū
festat ⁊
aliquo vi
sit opus
rore ꝓra
Vitia s
et reace
C
rum
dim
tiorum
ex
cedentia
natura v
enda S
oēm occ

interiori indispositione. vel aīe vel organoz pueniū
z sunt melancolicis non dissimiles suo mō Ali⁹ aut
est letus vagus hilaris z dissolutus z Debet autēz
vnusquisqz statum suū interiorē mō pus habito dili
genter inq̄rere. z fm hoc ascensiones p̄tutuz in corde
disponere. z vitiōz remedia suo exercitio ordinare. et
sp̄ illam suā inclinacōem vitiōsam habere suspectam
ab oibz modis iuxta rationis imperiū refrenare Luz
aut illud vñ vitiū de quo sup̄ius fuit dictū. adeo p
deuotū exercitiū. de virile prelium debilitaueris. vt
rationi obediens p̄radicere nō p̄sumat. sz si qñ se ere
xerit statim rationis impio sine p̄lio refrenetur. tūc ali
ud vitiū simili diligentia debes inq̄rere. qd te plus in
festat z p̄ra illud mō p̄simili p̄liari Noli tñ putare q
aliqđ vitiū adeo in te radicatus possis euellere. vt nō
sit opus ammodo saltē generali sollicitudine z hor
rore p̄ra ipsum debellare. Etēn vt ait Bernardus
Vitia semel putata repullulant. z effugata redeunt
et reaccendūtur extincta z sopita denuo excitantur.

E Qd fm diuersitatem nature vitiō
rum diuersimode sit contra ea decerta
dum in quo cōsistit illa diuersitas vi
tiorum. Capitulum. liiij

Dhuc autē de modo p̄liandi p̄ra vitiā scire
expedit q p̄ra predicta octo vitiā z ab eis p̄
cedentia non sit eodē mō p̄liandū. sz sicut diuersa est
natura vitiōz. ita z varia sunt cōtra ea p̄lia arrip
enda Siquidē carnalia vitiā melius vincis fugiendo
oēm occasionem z materiam ubi de ip̄is subtrahēdo

Spūalia sō melius expuigas occasiones quibz ip̄a
irritantur et p̄raria fiant habendo r̄fortiter resistēdo
Sc̄do cōsidera adhuc aliā diuersitatē z variā naturā
vitiōz Sūt etenim quedam vitia que sp̄ ex alijs oriūf
z sine alio vitiō p se non veniūt. quale vitii est inuē
dia. z tunc nō tā p̄ra illud vitii. q̄ p̄ra ip̄m vñ has
bet originē debes p̄iare Tercio aduerte aliā diuersi
tatē vitiōz z naturā tēptationū Nam sicut sunt ques
dā vitia q̄ apte ad malū trahūt. z suo impetu volun
tariā opprimere sicut est luxuria vel iracūdia. z his
debes resistere cū labore z dolore Sūt alia q̄ suo im
petu nō impellūt s̄ seducēdo fallūt. z talia sunt sepi⁹
etiā p̄ra appetitū. sicut tēptatio de excessu vigiliariū.
ieiuniorū z h̄mōi Et hic nō tam opus est fortitudie.
q̄ discretionē Un̄ fm̄ Barnar. nouisse in hac p̄re. est
viciisse. z credere est vincere Sunt autē adhuc alia vi
tia que pariter suo impetu impellūt z bonitatis opa
tione. sicut est p̄bi gratia. affectus inordinatus ad p̄
dicandū. q̄ seducit sub pallio zeli aīaz. impellit appe
ritū laudis z impetitū reputationis Et hec est piculo
sissima temptatio Un̄ hic p̄mo opus est scire z crede
re esse temptationem. nec tñ scire vel sciuisse est viciisse
s̄ z op⁹ est ei⁹ impetū laboribz z exercitijs refrenare
C Qd̄ tres sūt ascēsus contra vnūq̄qz vitii. i.
tres p̄fectus ad oppositā p̄tutem **Ca. lv.**

Is igitur ad cautelam tuā de vitiōz certamie
in generali premissis. nūc ad vitiōz singulorū
certamia singularia descendam⁹ Prius tñ scire debes
q̄ p̄ra qd̄libet vitii qd̄ arripis debellandū ascēdēs
debes in corde disponere z cōsidā p̄fectū grad⁹ . ve
scias q̄ntū ad p̄tutē ip̄am ascēdis vel descendis ad

ip̄m vitii
re grad⁹
dū ascēdēs
est p̄fectus
nis qui
et p̄tutē

C S
vitiū

7

n

inde 7^m

vitiū est

tuimus

stros ca

vitiū as

nes in c

bueras

ramine

p̄ra vi

gule ap

ctibile re

gradus

haberi

nō habe

du gulol

opus h̄z

Scias es

bili ino

diatur al

ordinat

ipm vitū Igit̃ p̃ra qđlibet vitū tres potes dissigue
re grad⁹ q̃z p̃m⁹ est incipiētū z p̃ner ad p̃mū gra
dū ascēsiōis ad cordis puritatē q̃ē in timore. Scđs
est p̃ficientiū. z p̃ner ad scđm gradū scđe ascēsiō
nis qui in spe agitur. Tercius gradus est p̃fectorum
et pertinet ad vltimū gradū ascēsiōis ad puritatē.

**¶ De ascensionibus contra primū
vitū qđ est gula. Capi. lvi**

Rimū aut̃ certamē est p̃ra vitū gule. Inde p̃
mo dyabolus p̃mū hoīem tēpauit z supauit.
Inde ⁊ hoīem p̃mo tēpauit. z succubuit Item hoc
vitū est sitū q̃ si in finib⁹ nature Si igit̃ ipm non pos
tuimus supare. q̃uo spūalia supemus extra fines no
stros carnalis nature nos īpugnantia Contra istud
vitū ascendimus p̃ p̃utē sobrietatis p̃ quā ascensio
nes in corde disponimus p̃ra gulā debellandā So
brietas aut̃ p̃tus dī. q̃ corpis alimēta cū recto mode
ramine admittunt. Triplicē aut̃ gradū vell' ascensum
p̃ra vitū gule debes in corde disponere. vt possis
gule appetitū refrenare z q̃tum ad hoc vim p̃cupisci
cibile reformare Primus ascensus p̃ra gulā. i. p̃m⁹
gradus p̃utis sobrietatis est patiētē ferre cū nō pōt
haberi cibo vel potus delectabilis. z nō p̃rissari euz
nō habent iterdū desiderata ad libitū Sz in hoc gra
du gulosus multa patit̃ certamina z gule tela Unde
opus hz vt hic aliquādiu stans p̃liet̃ z gulā superet
Scias ergo q̃ natura gule est vt causet in concupisci
bili inordinatum appetitum cibi z potus quo impes
diatur ab ascensu. z talis affectus vel appetitus in
ordinatus etiam aliquis cogit ante tempus comedes

siones quib⁹ ipa
fortiter resistēdo
ē z variā natura
sp̃ ex alijs om̃ib⁹
ale vitū est inuis
p̃ra ipm vō has
uerie aliā diuersio
n sicut sunt quēs
imperu volumē
iracūdia. z his
ūt alia q̃ suo im
talia sunt sepi⁹
essu vigiliari⁹.
s est fortitudie.
ē in hac p̃e. est
adhuc alia vī
bonitatis opa
ordinatus ad p̃i
z. impellit appe
Et hec est gūculo
est scire z erode
ciuisse est vitasse
reitijs refrenare
nūq̃dōs vitū.
Ca. lvi.
vitijs ceramie
vitijs singulorū
is in seire debes
landū ascēsiōis
p̃mū grad⁹. vt
el descendis ad

8
re. aliquos cogit se nimis. i. nimio desiderio et effusio-
ne sup cibos effundere. aliquos cogit inordinate ci-
bū delicatū q̄rere. alios p̄pellit excedere in nimia quā-
titate **E**t autē totā familiā eius cognoscas et scis
as p̄tra que debeas pugnare. Aduerte q̄ p̄ncipaliter
filie gula sunt fm Grego. Scurrilitas p̄boz multilo-
quū. detractio. vituperiū. inepta leticia. la sciua men-
tis. inuidicia carnis **E**t autē hūc affectū impuris-
tatis q̄ p̄ affectionē inclinamur vitiose ad cibos. pur-
gare et expurgare valeas. aduerte debes generalit̄
pro expurgatione omnium vitiōrum carnalium q̄ in
anima est triplex vis motiua corporaliter. videlicet.
Vis naturalis que est motiua humorū et ide sepe gu-
la et luxuria trahunt originem Alia est vis vitalis. q̄
hō exercet motus vitales. Tertia est vis aialis. q̄ hō
exercet imaginatōez cogitatōem et Quantū hō p̄tus
aialis remittitur et hō minus eam exercet tāto vis na-
turalis incenditur et augetur Et hinc est q̄ boies ac-
cidiosi et repidisi et iū⁹ delectatōez nō habent in me-
ditatōibz. in spūalibz desiderijs maxime vitijs carna-
libz p̄ditantur Un Salomon In desiderio est om̄is
ociosus Hinc est fm Cassianū q̄ gulosus nescit. nisi
de cibo et potu et que ventris sunt cogitare Hinc est
itez fm Chriſo. q̄ mulieres maxime temprantur vi-
tijs carnalibz q̄ minus ab intra sunt sollicitę. Un et
Chriſo. de luxuria dicit. q̄ est aīe vacantis passio.
Econtra est q̄ q̄ntū vis aialis incenditur. t̄m natura-
lis remittitur sicut patet in studiosis Et hinc est q̄ in
q̄t beatus Hiero. ad rusticū. Ama scām scripturaz
et vitia carnis nō amabis Quantū igit hō interiori
et exteriori occupatōi et sollicitudini cū delectatōe su-

erie intentu
ergo reme
et interna
de valet p
quelibet op
fistis igit
lam. vt ca
p̄ficias vi
appetitū
tabulibz q̄
cibis et al
gradu sta
nibz licet
sis pueni
dys. ietur
q̄b te for
seens nū
integrita
nibz mer
eritōne n
firam fib
siderabil
um aſcer
Et est
edomauit
vt sine ali
posse abſ
te et quane
tur Cū aut
eius ordi
cum et qu

desiderio et effusio
inordinare cu
ere in nimia qua
cognoscas et scis
re et principaliter
s pbor multilo
cia. lasciuia men
affectu impuri
se ad cibos. pur
debes generalit
carnalium q in
aliter. videlicet
et z ide sepe gu
st vis vitalis. q
vis aialis. q ho
uantu ho ptus
et tato vis na
est q boies ac
io habent in me
me vitijz cama
desiderio est omis
losus nescit. nisi
gitare. Hinc est
tempantur vis
solicite. Un et
cantis passio.
stetur. in natura
Et bene est q in
iam scripturaz
git ho interiori
cu delectatōe fu

erit intentus tanto ap̄lius carnalia vitia supabit. Et
ergo remedia gule et etiam luxurie est om̄is sollicitudo
et interna ad bonū affectio. sicut est p̄punctio q̄ val
de valet p̄tra gulā et luxuriāz sūt deuotio. sacra lectio
quelibet exterior vtilis occupatio cū affectōe interiori
Istus igitur similibz remedijs op̄z te pugnare p̄tra gu
lam. vt tandē ascendas ad supiorē gradū. q̄ est vt ita
pficias vt iam p̄mp̄ra volūrate velis. et sine magno
appetitu p̄trario possis abstinere ab illis cibis delect
tabilibz q̄ p̄nt haberi. et esse p̄tentuz simplicibz et p̄ibz
cibis et abstinere a delectatōibz pura vino et c. In isto
gradu stas tutius. non tñ adhuc es sine impugnato
nibz licet debilioribz Un ad tertiam ascensionēz poss
sis puenire eiusqz tibi calcāda est p̄cupiscētia reme
dijs. ieiunijs. vigilijs. lectōe et crebra p̄pūctōe cordis
q̄bz te forsitan illusum vel victū reminisceris. ingem
scens nūc horrore vitioz. nūc desiderio p̄fectionis et
integritatis ascensus. donec h̄mōi curis ac meditatio
nibz mens occupata p̄ter et possessa. iptus cibi refe
ctionē non tam locūditati p̄cessam. q̄ oneri vite ip̄o
sitam sibi recognoscat magisqz necessariā corpi q̄ de
siderabilē aīe sentiat attributam Et tūc attingis terti
um ascensum cū talē iam indurus fueris affectum.
Est autē iste tertius gradus et ascēsus quo hō ita
edomauit gulā et adeo reformauit vim p̄cupiscibilez
vt sine aliqua difficultate ab habitis delectabilibus
possit abstinere. et p̄tentus esse necessarijs in qualita
te et quantitate. et quo simplicior cibi eomagis diliga
tur Cū autē adeo gulam supaueris. sobrietatē in locū
eius ordina. que diligenter obseruet maxime qualita
tem et quātitatē in cibo Qualitatem vitz. ne delicata

queras vel singularia. quantitatē ne mēsurā excedas
Nam quāuis varia est capacitas mēsure hoīum ynus
tū in oīb; est finis pīnētie. ne q̄s iuxta mēsurā ca-
pacitatis sue oneretur īngluuīe. Maxime autē videat
sobrietatis vt sp̄ equale moderatūq; ieiunū obseruet.

Ascensiones ad debellandum viti- um luxurie. Capitulum. lxiij.

Secundo opz te ascensioēs p̄ra luxuriā dis-
ponere. vt ipā valeas supare Siq̄dem z ipa
In vi p̄cupiscibili sedem collocans. nemine quem p̄fe-
cte possiderit permittit in corde ascendere s; tanq; be-
stiam facit p̄putrescere in stercore suo. Ascendimus
autē contra eam z debellamus p̄ virtutem castitatis
que est sobrietatis. qui gulaz debellauit. filia z ab ea
precipue nutrit z auget Hec autē castitas est virtus
magna origine celestis Hāc sancti angeli ab ip̄o do-
mino omnium fontali p̄ncipio didicerūt Hanc xp̄us
de celo ad terram attulit. z matrem suam p̄ginem glo-
riosam huius p̄utis discipulam p̄fecit alijs imitā-
dam ¶ Huius autē castitatis triplici ascensu vel p̄-
fectuū gradu ascendimus contra luxuriā z deuinci-
mus eam. Primus est p̄tinentia ab actu carnali. cu; p̄-
posito sic manendi z oīb; illicitis motib; cōsensum
negandi. In hoc ascensu est homo adhuc in labore
pugne z nō multū distat ab inimicis cū sola volūtas
castitatem eligit affectu repugnante Igī opz vt in
hoc gradu p̄stitutus viriliter armeris ad p̄liū. Nam
p̄ra istud vitū est longū z imane bellū p̄ceteris vi-
tijs ac diuturnū Et autē scias quō istud vitūz debe-
as oppugnare. debes ipsius naturā z modū quo te

impugna-
pice. In-
nis natu-
briozum
minarum
ones eaz
sunt septe-
ni. incoſta-
cipitatio
li. desper-
ctione de-
tū vt ait
rio. sine d-
timore. se-
nus temp-
aiales su-
specia lib-
gis se h-
tū in car-
in aia fu-
dia mag-
tūmū qd
vigilie. la-
ritus deu-
mētalis z
rioz z ex-
q; in plate-
omū. q̄re
solū cū sol-
domos ex-
sapies. q̄

mensura excedas
sine hominis
extra mensura ca
pime aut videt
tutius obseruet.

andum viti
m. lxxj.

luxuriam dis
Siquidem et ipa
mine quem pfe
dere hancq be
Ascendimus
nem castitatis
it. filia et ab ea
itas est virtus
get ab ipso do
Hanc xpus
am hanc glo
ecit alijs imita
i ascensu vel p
uriam et deuict
ctu carnali. cu
notio consensum
adhuc in labore
tū sola volūtas
Igit opz vt in
ad preliū. Naz
tū pre ceteris vi
tud vitiuz debe
et modū quore

impugnat diligenter aduertere Naturam autē hz dus
plicē Unā ex pre carnis. alterā ex pre aie Ex pre car
nis naturam hz motus in carne. et ascensiones menu
bzorum excitare Ex pre aut anime ingerit affectus fe
minarum. et inclinationem ad eas Ingerit imaginati
ones eaz vel familiaritatē zc. Filie eius fm Grego.
sunt septē cecitas mētis. incōsideratio mortis et infer
ni. incōstantia cogitationū et desiderioz. amor sui. p
cipitatio ad pccm. odium dei affectus presentis secu
li. desperatio futuri seculi Ut autē motus hos et affe
ctione deuincas diligentius piderandum. q hoc vi
tū vt ait Christo. est aie vacātis passio. i. sine exerci
tio. sine desiderio existentis Unde quantū cor tuum
timore. sollicitudine. p punctione repleueris. tanto mi
nus tempraberis Et hinc est q in summo cum vires
atales sunt sopite. hec bestia amplius infestat. Pro
specia libi tñ remedijs. nota q hec passio interdū ma
gis se hz ex pre carnis. aliqñ magis ex pre aie Et cuz
tñ in carne fuerit. in aia suscitāt affectoz. et ecōtra cū
in aia fuerit statim mouet carnē Sūt autē qdam reme
dia magis p sanatiōe hui⁹ viti ex pre carnis. vitz ie
tūmū q dñst vñū pncipale remediū. Itē op⁹ manuū
vigilie. labores. tribulatiōes zc. Ex pre aie pccatio spī
ritus deuota orō. frequē et scēa meditatio. sollicitudo
mētalis et spūalis exercitatio. studiosa et intenta inte
rior et exterior occupatio Itē custodia sensuū vbi
qz in platea. in domo zc. Itē repssio interior cogitati
onū. Itē nullā familiaritatē habere cū mulieribz nec
sol⁹ cū sola loq nec in secreto fm Die. nec frequētare
domos eaz Itē maxie valet hūilitas et mitas Un
sapies. cū sciu qz alit pccatōes eē nō potui. abij ad dñz

8
z deprecatus sum. 2c. Quamuis aut sine humilitate
nullius vnqz vitij poterit triumphus acquiri. in hoc tñ
vitio singulariter indigemus gra diuina. Igit his z
silibz exercitijs te exercitādo tandē ascēdis altius. vitz
ad scdm gradū castitatis. z secundum pfectum ptra
luxurie vitij. Est aut scds gradus. cū per maceratio
nem carnis z alia pmissa exercitia affectus mūdatur
z caro ita spiritui subiungat. vt rariū tēptet z facili la
bore tēptatio cedat. ipeando tñ magis q̄ reluctādo
Sed sup hūc est adhuc altior z tertius gradus. cū vitz
per longa exercitia z multos labores. diuina adiunā
te gratia. ita pcupiscentias carnis edomuiſti q̄ vir ra
rissime z tenuissime sentiantur z talem induisti casti
tatis affectū z amorem. vt horreas z deresteris oēs
motus carnales q̄ nauseam inde qdammodo pariaris.

¶ Ascēsiōes cōtra auaritiā. ca. lviij

¶ Eritio oportet te ascensionē disponere cōtra
auariciā p p̄emptū diuitiarū z p̄tū paup
eris Et sunt sicut in pcedētibz tres ascēsus Primus
est nolle habere qdqz iniuste lucrī. z de iustis habitis fa
cere elemosinā z non abuti p̄pria facultate ad vitia
Vlex si radicit⁹ vis hoc vitium euellere. habens vic
tū z vestitū z q̄bz regaris his sis p̄tentus Vlex cer
te qd est summū remediū oia pro xp̄o relinq̄re. z sub
alterius cura z p̄uisione degere. z nullius rei quāqz
mīme admittēre p̄prietatē Item p̄sidentia de deo quī
non derelinqt sperantes in se. Scds ascensus est nō
solum iustis esse p̄tentū. s; z solis necessarijs p̄tentari
nihil velle habere supflūū in victu vestitu z hospitio
et sic de singulis Tercius aut gradus est nihil possi
dere in mūdo. z nihil velle habere. z in oībz necessa

rijs frequenter pati penuriam. Filie autem auaricie sunt
sex scz. perditio. fraud. vagatio. pium. inqertudo. z co-
tra misericordiam cordis obduratio.

Ascensus contra iracundia Ca. liij

Is tribus deuitis tanqz principalioribz affectio-
nibz pcupiscibilitatis. ascende ptra vtm irasci-
bilem deuincenda. z expurganda. Et hic occurrit p-
mo ascensus disponere ptra vitium ire Contra quod
triplici ascensu vel profectu pte mltitatis proficif.
Primus est vt discat ho motus ire p pugnā cohibe-
re. z repmire ne erūpat foras p verba vel facta illicita
Est autem natura vel motus iracundie triplex. sicut
Grego. Nam quosdam mouet subitanie. z cito recedit
quosdā tardius pmouet. z tam motos nō cito deserit
quosdā z cito pmouet. z tardius relinqt. Filie et
Rira. tumor mentis. pumelia. clamor. indignatio. blas-
phemia. Itaqz in hoc pmo gradu pstituti repmam
nos vt dū motus iracundie sentim? nō foras erumpa-
mus Et aut hoc meli? facere possimus pūne añ p
tractare debemus ea ptraia que nobis pnt ptingere
z fore occasio iracundie. vt añqz veniant simus scuto
patientie pmuniti. Item ad hoc valer cū labore repr-
mere. z ascensam flāmam interitus suffocare Item q
ho vertat se ad alia negotia. vt pmoitōis sue obliuif-
cat Item magnū remediū esset si ho adeo esset cōpos
sui q posset admittere piliū cogitando q multa ma-
la sequant iram Etiam psciam ledit puritatē men-
tis turbat. spm sanctū de corde fugat. primū scanda-
lizat. famā pfundit. Item p punctio est venenū ire.
Climacus Quēadmodū aqua extinguit ignē. ita ve-

ne sine humilitate
acqri. in hoc tri-
uina. Igitur his c-
cedis altius. vitz
um. pfectum ptra
cū per maceratio
fectus mūdatur
s tepet z facili la-
gis qz relucendo
grad. cū vitz
diuina adiuvā
mūlti q vitz ra
indultū castis
derelictis oīs
mūlti paratis.
a. ca. liiij
disponere contra
z pūte paup-
scēsus Primus
e iusti habitus fa-
cultate ad vicia
ere. habens vic-
entus. Vel cer-
relinqre. z sub-
illius rei quāqz
enna de ozo quit
ascensu est nō
essentia pmentat
esset. z bospino
s est nihil possu-
o qmby necessa

8
tracis luctus lachrymarum pluuium naturam hanc occidere
et extinguere omnem flammam furoris. Item intenta medi
tatio mortis refrenat iracundiam. **C**his autem et homo
exercitijs homo perficitur. donec secundum gradum mitas vel pa
tientie attingat. qui est cum homo ex usu et consuetudine su
stinendi contraria. et refrenandi impatientiam. didicit iam
non terreri vel turbari aduersis. sed quasi in loco mus
nito incircussus circumstantes aduersarios intuetur.

Tertius autem ascensus est gaudere in
tribulationibus. gloriari cum affligunt et
desiderare cum desunt.

Ascensus ad dilectionem proximi
et contra inuidiam. **Capi. lx.**

Ascensus contra inuidiam sunt perfectus et gradus
dilectionis proximi. Quorum primus est nullum odis
re. nulli malum cupere. nullius velle bonum impedire in ne
cessitate proximo auxilium subuentionis non subtrahere. et
breuiter ut nulli faciat vel cupiat malum cum voluntatis
consensu. et bonum optet et faciat sicut sibi velle deberet
si indigeret. Caritas autem sicut superius dictum est ad quam
maxime per dilectionem proximi ascendit ipsa est finis ascen
sionum. Unde sicut charitati dei et proximi nihil est proponendum. ita inuidie nihil postponendum. Unde omnia igitur vnio
nem et pacem debemus retinere. in quo est vinculum per
fectionis. Nihilque est aliud in quo sancti angeli terram delectant
nihil in quo tam expressse similitudinem celestis ibi terram reperta
mus. quam si caritatem et unionem cordium seruemus. idem
omnes dicentes. idem sentientes cauentes ledere persequas aliorum

scandal
sumpt
a nobis
cognosc
buerint
tū qd
intrauit
re eius.
eorum q
In qm
quē ab
q mort
prie in
no alter
ve si mu
fle alios
et est q
tum dil
q ille il
Et hec
uidia d
obedier
no alter
nutriū
sonas r
qui mul
gloria m
s forte
uit iacob
die q ex
ratio in

harura bz occidere
stem intena medi
His aut z bmo
um mirari vel pa
su z puerudine su
atena. didicir iaz
quasi in loco mus
rarios inuet.

est gaudere in
cu affunt et

em proximi
Capi. ly.

fectus z gradus
mus est nullu odi
nu impedit in ne
no subtrahere. z
malu cu volutans
sibi velle debere
us dictu e ad qua
t ipa est fins alce
mi nihil est ppon
ti An oia igit vni
us est vinculum pfe
angelu em delectat
stis ibi in repina
liu seruent. idem
edere pscias alioz

scandalo singularitate. vel nouitate vel dissuetudinu
psumptione Un hoc mandatu xps toties recessurus
a nobis replicauit. vt artius impmeret. In hoc inq
cognoscer oes q mei estis discipuli. si dilectionem ha
bueritis adinuice Itaq; maxie expugnemus hoc vis
tiu qd pprie demonibz ascribit. Inuidia em diabol
intrauit mors in orbem terraz. sequunt eu q stz ex p
re eius. Est aut summū remediū inuidie nihil amare
eoz q mundus amat. honores. diuitias. voluptates
In qntū nos aliqd terrenum diligimus. intm si p ali
que ab eo impedimur. ad inuidiā pcitamus. Nota tñ
q motus displicēte sup bono alterius non semp dz
pprie inuidia Aliqn em habemus displicentiā in bo
no alterius inqntū cedit in nrm vl alioz nocuentū
vt si inuideo alicui de dño suo. qz tyrannus est z inu
ste alios depmit. z hic motus semp est de bono rpalis
z est qñq bon⁹ qñq virtuosus Aliqn etiā habeo mo
tum displicētie de bono alterius. vel tristior inde. non
qz ille illud bonū bz. sz qz video me illo bono carere.
Et hec est qñq bonus zelus. z ita vult Hiero. vt in
uidia de pcuribz sis inter nos. z pntio qs hūilior qs
obedientior. Tercio aut ptingit ista displicētia de bo
no alterius. inquantū est glie vel honoris mei dimi
nutiū. z hec est ppriissime inuidia Et nō est inter p
sonas multum distantes. quia illius gloria vl honoz
qui multum z excellenter est supra me non imminuit
gloriā meā. sicut rusticus nō inuidet regi de sua glia.
sz forte frater regis q potuit eligi in regē. sic esau odi
uit iacob. sic absalon inuidit salomoni. Filie aut inui
die q ex ea sequit stz odiū. susurratio. detractio. exul
tatio in aduersis pximi. z afflictio in prosperis eius.

8
CScdm remedium est. vt hō diligēter ppendat. q
etiā si alijs illo careret bono. de quo ei inuidet. attē
i pē illud nō haberet. Item timere vindictā dei q̄ hōi
nō dimittit peccā sua. nisi i pē dimittat p̄mo suo. Itē
vt hō studeat illi quē odit magis eē obsequiosus affabi
lis z benign⁹. **C**Scds autē p̄ra inuidiā ascensus. z
ad dilectionē p̄mi pfect⁹ est. sic alter⁹ pfectui cons
gaudere. z bonum alterius diligere quasi p̄imum
z sic eius aduersitati compati sicut p̄prie. z aliena lu
tra sua deputet ex affectu pietatis. **T**ertis autē as
census est diligere inimicos ex affectu. z ea dulcedie
erga odientes z psequentes se affici. sicut erga singu
lariter dilectos. z nō solū res p̄pales. s; etiā corpus
pro fratrib⁹ ponere paratum esse.

Ascensus et expugnationes cōtra accidiam. **Capitulum lxi.**

Fecit dilectio p̄mi expugnat z destruit inuā
diam. ita p̄ ascensus ad dilectionem dei sup̄a
mus accidia z tristitia malam. Amor em̄ dei feruētē
facit operari. Nam opatur magna si est. Si p̄o opari
rennuit. amor non est. Sicut actus caritatis est gaudi
um in spū sancto p̄ra tristitiā. P̄mi⁹ autē gradus dis
lectōis dei est. sic diligere p̄cessa. z sic eis vti. vt tñ illi
cita deuitent. Et in hoc gradu positus oparis tñ sa
luti nccāria deuitās. ne tñ deiciat te accidia vt omitt
tas nccāria agenda. vel sub p̄cepto mādata. **C**teruz
hic ascensus bassus est. z nō est bonū in eo diu mane
re. **U**n nccē est. vt p̄ primā exercitationem in bonis o
peribus reipm frangas accidie tue resistēdo z bonis
opib⁹ z deuotis exercitijs affectū inflāmando. vt ran

illigenter pendat
quo ei inuider. atq
vindicat dei q
tat primo suo
e obsequiosus affabi
inuidia ascensus. z
alter? pfectui cons
ere quasi pprimu
ut ppte. z aliena lu
Tertio aut ali
fectu. z ea dulcedie
ici. sicut erga singu
s. s. z etiam corpus

tionem cōtra
lum lxi.

nat. z destruit inuol
ectionem dei supra
mor. em dei seruier
si est Si qd opari
caritatis est gaudi
m? aut gradus di
ste eis vi. vii illi
itus oparis em sa
re accidia vt amitt
to madata. Terz
mū in eo diu mane
ationem in bonis o
e resistendo z bonis
inflamando. vt cau

dem delectationē acqras. z affectū in sanctis exercitijs z bonis opibz vt iam nō solū agas salutē necēaria s; pleniori affectu z feruētiori accēsus. incipias p pre deuitra accidia agere oīa que dei sunt. z ad illa agenda esse studiosus. z etiam ad p̄silia adimplenda. Et hic ascendis ad scdm gradū dilectōis dei. z p̄tra mēris accidiā Quādū aut ipugnaris ab accidia z nō dū hic puenieris. scias hoc summū esse p̄tra accidiaz remedium. z nunq̄ cedas. sed semp viriliter resistas. Et aut naturam huius bestie agnoscas aduertere q̄ motus z agnitio huius vitij p̄ncipaliter trahit ad duo vitz loci mutationē. z exercitioz variationem. Mutationē loci hoc mō pcurat Ipsa em mēte tuā p̄mo redio aggravat z depmit. z oēm delectationem in spūalibz tollit. Aīa aut sine delectatōe esse nō potest Incipit igit statim ad recreatōem carnalē asp̄rare. z locū illū in quo nullā hz delectatōem velle deserere Itaq; statim tibi causat loci horrozē celle fastidiū. ad oē bonū maxime spūale fastidiū. Nā interdū libenter corpalia arripit. vt minus spūalibz occupet. Deniq; tandē incipit loca remotiora extollere z illuc p̄morantes fratres beatificare. ad p̄ntes s; o frēs q̄ndam asp̄nationē tanq̄ ad minus spūales p̄cipe Itaq; cū aīa redio affecta nullā p̄solationē iuenit. statim locum deserit. aut in somnolentiā incidit vel dissolutiōē querens solatiū ad tps. mutationē exercitioz ita licet occulte sub pallio inducit Cū em aīa grauaf hmoi exercitijs p̄fingit quedā alia leniora āplus illa extollens z reputans magis meritoria. vt puta vīsis rare infirmos. vel certe monasterium p̄struere. in quo malus z accidiosus discipulus peior magister z res

bb

8
etor efficiatur. Itaqz volens accidia legitime deuſu
cere. añ oia locū tuū ne deſeras. Nā quāto locū plus
mutaueris tantomagis erit mens tua in exterioribz
vaga. in ſpūalibz accidioſa. Un̄ Bernar. Impoſſibi
le eſt aīm fideliter alicui vni aſſigere. q̄ nō pōs alicui
loco pſeueranter aſſigerit corpus ſuū. Cūqz egritudi
nē animi de loco ad locū fugere nint. ſic eſt ſicut qui
vmbra corpis ſui fugit. Quāta etiā mala ex hoc veni
ant q̄ q̄s ſua exercitia leuiter mutet dictum eſt ſupra.
¶ Ille accidie ſc̄z ſm Breg. ſc̄z malicia. i. volū
tas machinādi mala. deſpatio puſillanimitas. rācor
id eſt odiū inueteratū. corporis circa p̄cepta dei. euaga
tio mētis circa illicita. Cōpunctio ſi accidioſus eam
acq̄rere poſſet. valde valeret p̄tra hūc morbū. Elias
cus. Qui luget ſeipm nō nouit accidia. Idē. liget iſte
tyrann⁹ memoria offenſionū z delictorū. z pcutiatur
ope manūū. z trahatur intenta z arēta meditatione
futuroz bonorū. Itē p̄tra rediū cordis multuz valet
varietas actionis. vt nūc hō oret. nūc legat. donec af
fectū aliq̄ue p̄cipiat. z cogat ſe in his opibz q̄bz max
ime atrediat. Uex ſi hō ſtrēnuus z ſeuerus z bent
gnus fuerit in ſuis deuotis exercitijs. z ſctis opibz.
et diutius ſe pſeuerāter in talibz exercitauerit. iā tan
dē incipit ſperare. z affectū caritat⁹ incipit dilatare z
qdāmo eſtuare ad deū vt q̄ ſi ſine ipſo viuere nō poſ
ſit coartatus deſiderio diſſoluēdi z eſſe cum xpō. Et
hic eſt tertius gradus caritatis dei qua accidia ſupe
raſ. Trifticia aut mala eſt duplex. Dicit aut trifticia
quāqz generaliter. put eſt circa oēm paſſionē. z tūc val
de difficulter p̄benditur ei⁹ origo. Alio mō eſt q̄
daz corporis z grauitas redioſa in ſpūalibz. z tūc p̄i cō

preh
man
p̄tra
ermie
rer in
ſpūal
oiet
ter ex
C 2
am

re vel
gis ex
la em
in dig
p̄bū
tum ſ
ſe im
wane
dypos
inuen
tutem
centio
grad⁹
mine
ſtodia
tione
de ſm
am gr

prehendi sub accidia. et ira eam ascenditur per gradum caritatis dei. Nam actus caritatis est gaudium. Remedium contra tristitiam si est ex desperatione memoria benignitatis misericordie dei et intuitus beneficiorum eius. Item quod homo sit liber in bona societate ubi de deo loquuntur vel materia spirituali. Item illud Jacobi Tristatur aliquis in vobis. orat equo animo et psallat. De bona tristitia satis patet ex dictis de compunctione.

Ascensiones contra vanam gloriam extinguendam. Capi. lviij.

Contra vanam gloriam nulla prorsus est praria. id est oculus per nullam virtutem possumus contra eam ascendere vel gradus ad deum ordinare. Ipsi enim magis ex virtutibus generatur. ex bonis operibus roboratur. Ipsi enim primo pulsant in carnalibus. in vestibus in parentibus in dignitatibus etc. Et quem hoc modo superare non potuerit. per humilitatem supplantat. Quocumque preceris hunc tribus lumines stat aculeo recto. quicquid feceris quicquid egeris ipse se immiscet et cor tuum ad vane gloriandum instigat. Filie vane glorie sunt septem. scilicet inobedientia. puritudo iactantia. hypocrisis. pertinacia. discordia novorum presumptio seu inuentio. Iraque et si non habemus aliquam specialem virtutem qua vanam gloriam debellare possumus. ascensiones tamen maxime contra eam sunt necesse. Sit igitur primus gradus et ascensus contra eam ut homo diligenter et summo conamine studeat ne aliquid glorie vane intentione incipiat. ut cum stodiatur os. ne loquatur vane laudem acquirat. precipue tali intentione et cogitatione. Sicut caueat talia opera agere vnde de singulariter possit laudari vel apparere etc. Ipsi autem gradum facilius ascendit si studiose in corde rumis

8
nauerit q̄ q̄cqd tali intētiōne incepit z pegerit. q̄ nō
solū nullū p̄m̄ium recipiet. s; z penā magnā habebit
Uñ diligenter recogitat illud Amen dico vobis rece
perūt mercedē suā S; z illud ps Qm̄ deus diffis
pauit ossa eoz q̄ hoib; placent p̄fusi sunt. qm̄ deus
sp̄ruit eos Itē si adhuc hoib; placere xp̄i seru? nō eēz
¶ Scōs ascensus est q̄ sicut hō cauet ne bona sua
agat vt videat vel appareat hoib; ita summo studio
caueat ne se vana gloria in medio adiungat z sacrifi
ciū maculet. z q̄ hō semp studeat illa amplecti in quib;
bus dep̄mi vel vilipendi possit. z abiciat oīa illa in quib;
bus possit oriū gloria z honor Sed z ip̄a vana glori
a vt ab hoc ascensu deceptorie trahat frequēter nō
violenter. sed fraudulenter hoīem deiecit. i. aliqñ sug
gerit aliq̄d magnū arripēdū. non intētiōne glorie.
sed zelo dei. Verbi gr̄a Suscipere officiū p̄dicatōis
p̄sbyteratus vel dyaconatus ordinem vt possit dñō
aias lucrari z alijs formā p̄bere vite exemplaris. sed
est a p̄petitus vanus z repellendus Nam eo ip̄so ho
mo ad talia indignus efficit. si ex a p̄petitu ad talia af
ficiat Uñ beatus Grego. Sicut is q̄ inuitat? rēruit.
questus refugit. est sacris altarib; admouendus. sic
qui vltro ambit vel ip̄ortune se ingerit. est p̄culdubio
remouendus Vide notabile exemplū de quodā. hoc
morbo decepto in. xi. libro de institutis cenobiorum
Cassiani ¶ Tertius ascensus est altus z nō multū
ad eum ascendunt. Est autē qñ hō vanitate iam sus
fiata z deiecta. adeo diligit abiectiōez z despectum
mūdi. vt non nūq̄ corā multitudīne aliqua faciat vl
agat que sunt ad ignominia miserabiliter p̄summata
ex amore abiectiōis z a p̄petitu ignominie

de
de

de ip̄a
gine
grad
gnol
q̄s al
inert
calig
dupl
hoīem
se pp
rem v
pam
istā c
fm L
mor.
lectic
benit
la cor
ritaz
lerā d
cipien
as vo
p̄ende
dit q̄
prim
necess

**¶ De descensionibus cōtra supbiaz
debellandam Ca. lxxij.**

Hinc ultimo ad thronū .vbi supbia sibi sedes
collocauit. necesse est ascensioēs disponere z in
de ipsam supbiā vicioz reginā ad modū Jezabel res
gine deorsum precipitare. Opz autē p̄ra eā ascendere p
gradus hūilitatis. Quoz p̄mus est. q̄ hō in p̄tate co
gnoscat seipm esse infirmū. in opē boni. viciosum. z si
q̄s alios habet defectus. z nō eleuet se sup se. Qd si
interdū tēptatione victus fecerit. seipm redarguat et
castiget. Sz ab isto gradu retrahere nititur ascēsozem
duplex supbia. vīz carnalis z spūalis. Nā carnalis
hoiem decipit z suggerit ei q̄ sit melior q̄ est in p̄tate
te p̄pter sciam. p̄pter diuitias. p̄pter parentū dignita
tem vel q̄dāq̄ hūmōi. z non p̄mittit hoiem seipm z p
p̄am volūtātē in p̄tate cognoscere. Signa autē p̄ que
istā carnalē supbiā in te vel in alio poteris agnoscere
s̄m Cassianū sunt ista. Inest p̄mitus in loquela. cla
mor. in taciturnitate amaritudo. excelsus z effusus in
leticia risus. irrationalis in seueritate tristitia. in rep̄
hensioē rancor. facilis in sermone. p̄ba passim sine vl
la cordis grauitate enūpentiā. exp̄s oīs patientie. car
ritatis aliena. audax ad p̄umelias t̄rogādas. ad t̄o
lerādas pusillanīmis. ad obediendū difficilis. ad res
cipiendā exhortationē impicabilis. ad resēcādas su
as volūtates infirma. sp̄q̄ suas diffinitōes statuere
p̄tendēs. incapax p̄silij effecta. i. in oibz suo poti⁹ cre
dit q̄s senior. p̄silio. Ut autē hanc carnalē supbiā des
p̄mēs ad primū p̄dicū ascēdas hūilitatis gradum
necesse est vt prius hūilitatē verā fratribz tuis intimo

8
cordis exhibeas affectu in nullo acq̃escens eos ledere vel p̃stari. Itē vt p̃tinuo te exerceas in hūilibus opibz et despectis officijs. vt puta in coq̃ne seruicij. vel necarijs. domū scopādo vel scutellas lauādo. humili et abiecto habitu tanq̃ paup̃ incedas etc. Itē humiles mores et p̃ba habere. nouissimū locū eligere. vocabula iactantie deuitare. sicut vocari rabbi vel dñe etc. et nihil oīno iactantie p̃ponere Item horā mortis nostre sp̃ aī oculos habere Hec et his filia cū in cōsuetudinē venerint mentē ad hūilitatē inclinant et timorē eius dep̃mūt Est aut̃ alia sup̃bia sp̃ualis q̃ mentem intumescere facit. et supra se eleuat quasi de multis suis p̃tutibz et magnis meritis q̃ sibi attribuit. vel se specialit̃ habere gl̃atur. vel sibi a deo vel p̃pter sua merita data arbitrat̃. Et hec est multo piculiosior. q̃ vitia carnalia. Nullū est altud vitii qd̃ ita om̃es p̃tutes exhaurit. cūctaq̃ iusticia ac sc̃itate hominē spoliāt atq̃ denudat quēadmodū hoc sup̃bie malū et in p̃tutū tam fastidio collocatos grauissima ruina deijcere ac trucidare solet. S; vt etiā hūc timorē intermū et dep̃mas ad p̃fatiū hūilitatis gradū ascendas debes in oibz virtutibz in oī p̃fectu. in oibz bonis opibz ex toto corde et ex sententia dicere et sentire. Non ego s; gratia dei mecū. et gr̃a dei sum id qd̃ sum. et deus est qui opat̃ velle et p̃ficere p̃ bona volūtate. Itē diligenter p̃siderare et diligēt̃ p̃pendere q̃ bona meritis tue nō sunt tua. s; dei dona. et de ip̃is ratiōem reddīturus sis. Mala vero tua ip̃a sunt tua et pure mala et ex pluribz circūstantijs grauia et grauissimis supplicijs digna Bona nostra nō sunt pure bona s; multipliciter imp̃fecta Negligentia tepiditas. hypocrisis

vanitas
nobis
debes
neq̃
mutis
cas til
bis di
rate a
et p̃ter
duere
ascēsi
de sc̃a
quan
gradū
cent su
p̃gnit
gnis
bi ex
funda
tas p̃
C
m̃du
ci di
ad p̃
debas
dere q̃
nū au

vanaglia rē. adeo sepe bona nostra colinquāt vt et
nobis paz sint meritoria z deo minus accepta. Itē
debes frequenter supiores z meliores te attendere. tā hōi
nes q̄ ipm dñm Jhm xpm qui ait Discite a me quia
mitis sum z hūilis corde. vt sic alioz ppūctiōe viles
cas tibi metipi Hec aut cū hō diut⁹ acritauerit. z in
his diutius se exercuerit incipit seipz qualis est in p̄
tate agnoscere Clez si affectuose se in his exercuerit.
z pseuerāter in eis pmāserit. extic incipit affectū in
duere. vt qualē ipse pgnouit vīl. inopē rē. in pmo
ascēsu. talē etiā imo potius vīliorē q̄ meliorē. nisi in
de scādali p̄mo oriāt. desiderat se ab alijs reputari
quantū in ipso est z h est secūdus ascēsus z secūdus
gradus humilitatis ¶ Tertius vero gradus et as
census est cū homo per humilia exercitia z veritatis
pgnitiōe talē induerit hūilitatē affectū q̄ etiā in ma
gnis virtutibz z sublimibz donis nō extollit z nihil sē
bi ex ipis blandit. totū ei a q̄ oīa bona sua recepit. re
fundens z in integrum restituens Talis fuit humilitas
xpi. talis etiā est hūilitas āgeloz z scōz in glia.

¶ Incipit quarta pars de descensio
nibus spiritualibus que sunt in dupli
ci differentia videlicet ad seipsum. et
ad proximum. Capi. lxiij

¶ Didisti nūc o homo descensus q̄bus descendi
sti. id est audisti qualiter ascensiones in corde
debeas disponere. z quibus exercitijs z gradibz ascē
dere. quomodo per deuotam orationem debeas diu
nū auxiliū implorare. q̄le q̄ sis p̄mū receptur⁹ Et bec

8
sunt illa q̄nq̄ que in principio p̄ponebantur Sz q̄
diuina scriptura de his ascensionib; alibi loq̄tur dicens
Vidit Jacob scalā erectā z angelos dei ascēdentes.
z descēdētes in ea. miraris forsitā q̄uō in his ascēst
onib; angeli viri vtrq; sc̄i descēdunt Nā q̄ ascendū
nō est mirandū Quāuis aut̄ hoc nō absurde possit in
telligi q̄ etiā ip̄i sc̄i viri q̄diu pegrinātur q̄diu p̄gra
uātur in corpe qd̄ corrūpitur. non ita p̄nt p̄inue z in
desinēter ascēdere q̄n aliq̄ndo corrūpibilat̄ p̄des
re grauati deficiāt in ascēsu. z descēdūt ad t̄ps rela
xando spirituale exercitiū Alie tamen sunt descēsiō
nes viles z ad p̄positū pueniētes. q̄b; etiā veri ascen
sores z viri sp̄uales interdū p̄ t̄pe ascensionē suas
interrūpunt z assumūt sibi viles descēsiōes. Ut aut̄
breuiter has descēsiōes p̄phedas due st; h̄mōi descē
siōes Una q̄ hō descēdit ad seipm. Sc̄da q̄ descēdit
ad pri^m. z hec vtraq; descēsiō ē trib; q̄dib; subdisticta
**¶ De primo descēsu quo homo descē
dit quantū ad seipm de gradu superio
ri ad inferiorem Capi. lxx.**

Rimo igitur hō descēdit ad seipm. cū x̄bi gr̄a
aliq̄s in altiori ascēsu p̄stitutus. z ad sublimio
rem gradū puectus. interdū t̄n descēdit vt se p̄fect⁹
in inferiori gradu exerceat. ne sp̄ supra ascēdens neg
ligens amittat qd̄ inferius iā acq̄siuit Neq; em̄ ita q̄s
in his ascensionib; ad anteriora se debet extēdere qua
si non esset penitus opus ad posteriora respicere. sed
ita debet ad anteriora se extēdere z de p̄ture in p̄ture
proficere vt nequaq; negligat gradus ad quos deue
nit vel per quos ascendit. vt qd̄ iāz obtinuit summo

onebantur. Sz q
p alibi loqur dices
los dei ascendentes.
ta qñ o in his ascē
unt. Nā q ascendit
nō absurde possit in
grinatur qñ dū pgra
ita pñe pñue r in
rupibiliter pōdes
endit ad sps rela
men sunt descē
qñ etiā veri ascen
a scēssiones suas
descēssiones. Et aūe
ue sñ bñōi descē
Seda q descēdit
qñ dū subdūctia
o homo descē
re adu superio
api. lxx.
scēssm. cū pñi gñ
tus. r ad sublimo
scēdit vt se pñe
upra ascēssēs nō g
uit. Neqñ em ita qñ
debet enēdere qua
riora respicere. sed
r de pñe in pñe
adus ad quos deue
az pñeuit summa

ope studeat custodire Verbi gratia Per timorē pñs
fuisse pñctus r per meditatōes moris tue extremi iu
dicij r penaz inferni r multa bona egisti. ac deñ ves
nistī ad spem. r memoria celestis glie r bñficioz dei.
dulcius te ad pñctionē amoris incitasti. Nūqd iam
timorē debes relinqre. nūqd iaz ex toto meditatōnes
mortis r iudicij debes oīno postponere. Non ita. sed
interdū p spem ad supiora debes ascēdere. r ad cele
stem glām speculari. vt eius pulchritudine alliciar
ad vltierius ascēdendū. Interdū pñ p timorē debes
descēdere r vanitatē mūdi r breuitatē vite tue. r acer
bitatē penaz infernaliū studiosius pñplari. vt terrea
ris inferius descēdere. vt sic añ traheris p spem. a po
steriori pñ p timorē quasi qñā aculeo pcedere r ascē
dere pñellaris. vt ita sp in tuis exercitijs inter timorē
r spem r caritatem ascendas r descendas. donec ip
sa charitas fuerit perfectissima foras mittens timorē
rem. ne vicz in torporez vel securitatem incidās. aut
pñsumptōne Sic vtqz angeli. i. viri scēi ascēdūt in ce
lū p affectū r desiderii. r descēdunt in abissum vñ vt
uenies in infernū p diligentē pñsideratōem In quo tñ
gradu ampli? quis se debeat exercere. discretōe op?
est vt discernat fm pñfectus status r pñdices pñsona
rū Sic itaqz ascendēdo r descendēdo vñqz pedem
xpī cū Maria pñplecteris peccatrice Sic misericordi
am r iudiciū cū pñpheta dñō decātabis Ad hos dñs
os ascēssus r descēssus oīa que in scripturis sñ refer
rūt fm Augm vt vicz misericordiaz ames. timeas
pñestātē Un pñpheta scñs in diuīa locutōe. hec duo
solūmō se de audiuissē Semel inqz locutus est deus
duo hec audiuit. qz tibi dñe est misericordia. r tu reds

8
bis vnicuique iuxta opera sua. propter hec duo prophete
propter hec duo omnes sunt scripture Audi beati Grego.
Huc tibi ascensum et descensum recommendante. quis
inquit securitati timor semper longe videatur abesse. nos
bis tamen nihil est securius quam sub spe semper timere. ne incau-
ta mens aut despando se in vitis deficiat. aut ex tol-
lendo de donis ruat. An districti enim et perit iudicis o-
culos quanto de se metis sub spe humiliter trepidat. tanto in
illo robustius stat Si ergo non vis ut veniat tibi pes su-
perbie. quo cadunt omnes qui operant iniquitatem. noli a vi-
tioso pedem totaliter remouere.

C De secundo descensu quo interdum necesse
est hominem descendere ad morum exteriorum
et gestuum disciplinam Ca. lxxvj.

Secundo etiam o homo nonnumquam ad seipsum debes des-
cendere et exteriorum hominum debite in moribus dis-
ponere et ordinare ut interior tua deuotio et interna
scituras in gestibus externis et moribus elucescat Itaque res-
ge mores tuos exteriores ut sis tibi custoditus. sis a-
liis exemplaris. sis amabilis vniuersis Hoc autem optime
prolebis si tria in exterioribus moribus studueris observa-
re Primo ut mores tui sint maturi Secundo ut sint humi-
les Tercio ut sint benigni. Maturitas reddit te ex-
emplarem aliis Humilitas custodit tibi Benignitas facit
amabilem vniuersis Maturitas autem in hoc consistit ut
homo non sit leuis ad currendum nec puer ad risum nec
curiosus vel probosus seu iocularis. Hec maturitas
caput regit. interius mentem proponit et totum corpus externum
ab insolentia custodit Caput regit ne leuis hinc inde

hec duo ppheta
audi beati Grego.
comendante. quis
videat obesse. nos
sp. timere. ne incau
deiciat. aut ex tol
em. et p. iudic. oca
us erepidat. ito in
veniat tibi. pes su
quitatem. noli a uis

interdū necē
op exterior
Cal. lxxj.

reipm debes des
ite in morib. dis
deuotio et interna
necesseat. Itaq. res
custoditus. sis a
Hoc aut optime
studuer. observa
Seco ut sine humi
ritas reddat re. res
Benignitas facie
et in hoc consistit. ut
mus ad risum nec
Hec marituras
sui corpus exten
ne leuit. vincinde

circūferat. oculos ne vagent. aures ne curiose auscul
tent. et sic de singulis. **H**orū hūilitas depmit ceruicem. hūile format rīsum et gestus pplanat. vestitum
simplicē amat. sese inter nouissimos locat. ostentatōis
notam declinat. singularitatem fugit. ad aliorū obles
quia agilem facit et promptum Benignitas facit as
fabilem et ppassuum afflictis. tractabilem et exorabi
lem et flexibilem ad p̄silia impetenda. cōmunicatiuū
sui et suorum in bono. hilarē et modestum iocundum
et fidelem et socialem. gratum et beneficū **H**ec autē
benignitas quantū ad quedā signa exteriora benigni
tatis. quam philosophus amicitia vocat. est neces
saria ad socialiter puiendum Nullus em̄ ut ait. pos
test per diem viuere cū tristi et non delectabili. Ideo
ex quodam debito naturalis honestatis constringe
ris. ut alijs delectabiliter conuiuas p benignitatem.
Unde precipue cum inter alios fueris. debes te be
nignum ostendere et delectabilem exhibere. et in con
uentu multorum mentis tristitiam quadam vultus
hilaritate te decet simulare **C**lericamen effusa dispo
lutio cauenda est. ne sub pretextu pietatis nutriatur
vitium vanitatis **E**rgo ut ait **H**ugo. Si cum alijs
fueris. et mutua delectat verborum collatio. fiat ser
mo de moribus. fiat sermo de scripturis. nunc de mis
serijs huius vite congemiscamus. nūc de spe futuro
rum gaudiorum congaudeamus. nunc mutui secre
ti reuelatione recreemur. nunc simul ad illam visio
nem Jesu. ac bona celestia suspiremus Si vero non
nūq. vtile est. ut intentum animū ad inferiora quedā
et iocūda laxemus. sint laxamenta illa plena honesta
tis. vacua leuitas. et sic careāt nimio pōdere. nō tū ea

reant edificatōne In his 3 tribus maturitate. hūilitate
et benignitate. tota exterior mox disciplina consistit.
Hūilitas aut maturitatē tēperat. ne elata videat. Be
nignitas ne austerā et indignabunda.

Tertia descensio quātū ad seipm q̄
hō fragilis nō dūi vel sp̄ spūalib⁹ va
lens insistere necē h̄z se in ope manūū
exercere. Capitū lxxij.

8
Ertio debes frequenter ascendere vt opus aliqd
corpale vt manuale arripe. imo certe ita debes
exercitiū tuū ordinare. vt quotidie teipm in ope ma
nuū suis et certis tēpib⁹ exerceas. et suis rursū tem
porib⁹ in ascensionib⁹ cordis pficias. quāq̄ a cordis
pfectib⁹ forsitan manib⁹ opans non ipediris Pores
eīm infra op⁹ orare. meditari. in timore te et desiderio
exercere Sancti patres nři hoc p regula habuerunt.
vt qnto fidelius se ad opus manūū pferrent. tātō ad
altiorē puritatis et caritatis ascensum et spūalē pfectū
sperabant se puenturos Itaq̄ hō fragilis cū sis. no
li te angelū putare q̄ sp̄ vñ cibo spūali. quē tu nescis
vt tu etiā velis semp spūalib⁹ adherere. sed teipm cer
tis tēpib⁹ exerce. in ope manuali multiplici ratione

Primo ne tedio victus iā etiā in toto relinqs spū
ale exercitiū Nec reputa te feruentiorē et magis spūa
lem q̄ fuit magnus ille Anthoni⁹. q̄ nisi talē ascēsu
et descensum inter opus manuale et spūale ab angelo
didicisset. tedio victus ad seculū rediisset Ideo vult
Cassianus. q̄ q̄ nō est quotidie p̄tentus aliqd mani
bus opari nō p̄t in cella finalit p̄seuerare **S**cdo

em q̄ uia a
catōne te re
Nam vt
spe sunt q̄
rias opz te
est em ois
spūali ascē
Tertio co
naucula in
lis affecti
Eot tuū v
re vitz et o
to qm plu
ociosis q̄
demonē tē
stat. **C**
nuū. vñ
monet te
Nā tōt p
oportuit
vt padisu
summa d
sapiam et
tur Est ig
ligamentū
dem post
In sudore
manib⁹ op
onib⁹. Itē
tota vita q̄
laboradi

em q̄uis ad modicū interdū illa manualia ab illa va
catōne retrahūt. postea tū valētiore ad eā te reddūe
Nam vt audisti. nō p̄r cū p̄cupiscētis ascendere Sz
tpe sunt q̄ ascensum impediunt. Ideo istas p̄cupiscē
rias opz te vincere. p̄cipue ope manuali In desiderio
est em̄ ois ociosus Sic sepe q̄ opus manūū deseruit
spūali ascēioni inq̄rū ī pedimēta remouet ascēdendū
Tertio cor tuū valde est instabile. z hincinde velut
naucula in fluctibz maris fluctuās sic quatit diuers
sis affectionibz z meditatōibz Igit̄ vt d̄r Cassianus
Cor tuū velut quadā anchora te decet figere ponde
re vīcz z occupatōe alicuius opis manuali ¶ Quar
to qm̄ plures aditus tēptādī inimicus in nobis regie
ociosis q̄ occupatis Sīqdē occupatus vt aiūt vno
demone tēptat. ociosus p̄o innūeris demonibz deuas
tat. ¶ Quinto si diligēter adueris ip̄m opus ma
nuū vtiliter te admonet ad ascensum Primo em̄ ad
monet te de loco in quo te dñs posuit vnde cecidisti.
Nā ibi p̄stitutus in q̄etis plenitudine nō te cū labore
oportuit opari Et si adā potius erat vt scriptura d̄r
vt padisum oparet. nō tū cū labore. sz eū colens cum
summa delectatione. z p̄siderās in inferioribz potētā
sapiam z benignitatē creatoris. in laudē eius fereba
tur Est igit̄ p̄m Berni. Opus manūū quasi vulnerū
ligamentū. vñ corripis z admoneris de culpa Sīqdē
dem post culpā datū est hoc p̄ceptū legis naturalis
In sudore vultū tui vesceris pane tuo Quoties igit̄
manibz oparis. toties admoneris de culpa trāsgressi
onis. Itē p̄ opus manūū admoneris q̄ ser dieb. sz
tota vita qua hīc vīuis opz te laborare Nam tps est
laborādī Septimo p̄o die finita vita p̄nt dicit spūs

ut a laboribus requiescas Admoneris igitur manuali opere
illuc tendere ubi te non oportet laborare. sed tamen vacare et vi-
dere quoniam suavis est dominus. Sed et opus manuum reddit
te liberum ne sit tibi opus alijs applaudere et aliorum alius
qua desiderare. sicut Apostolus scribit ad Thessalios.
C Septimo secundum Bernardum. Ipsum opus manuum sepe sit
cut corpus suo pondere et mole deprimat. ita nonnunquam
oppressionem dulcius exprimit et efficit puriorem. Propter
hec et multa alia sancti patres nostri seipsum in egypto tam
fideliter laboraverunt. et propter labores corporum a sanctis tam
sublimiter extollunt. Verumtamen ne a cordis ascensionibus
longe discedas. ea debes magis opera corporalia quantum
in te est semper eligere quam cum spiritualibus videntur maiorem con-
venientiam habere. sicut sacros libros scribere. quod minus
ab ascensu impedit et est spiritualiter amplius fructuosius.
Quot enim libros sacros scribis. quasi tot veritatis pro-
pines facis. et quod ex eis promulgantur et perficiunt. tot eris par-
ticipes meritorum. Hinc opus scripture beatus Bernardus.
magis approbat Plures sanctorum patrum scriptores erant
Quos fratres et discipuli in monasterio sancti Martini
libros scribebant De opere scripture inter alia beatus
Hieronimus Rusticum monachum specialiter admonet
Plures sancti libros suos cum ex humilitate tamen ad devotam
dum oculum. proprijs manibus scribebant. ut de Ambrosio le-
gitur et Hieronymus. Sane cum manibus operaris non debes mere-
ociari sed ad pietatem cordis te exercere orando aliquid
aut meditando seu certe quod scribis dulciter rumi-
nando Immo etiam secundum Augustinum de opere monachorum. pos-
teris infra opus deuote aliquid decantare. Nec enim
opus manuum ista plus impedit quam seculares a suis
carminibus impediuntur manibus laborantes. Debes

dum fideliter
lum mercede
dem palam

C Attend
horum spec
rum in labor
tus et differ
um custodi
fortitudo n
cessitas cog
re manuali
mino gelus

C Se
propter
sus sit a

Cap
Im
istis

cessare no
modis pp
periorum.
Propter s
er tu quai
cu Lazar
moriam pec
ficere vel c
predicant
liter exerci
mit fugio

hūc fideliter opari non sicut seculares q̄ recipiūt so-
lum mercedem transcurrentem. tu autē non solum merces
dem tpalem. sed immarcescibilem coronam in celis

C Attende q̄ sancti angeli laboribus occupatis pa-
storibz specialiter natum xpm dñm nūciauerūt. Nolē
tñ in labore esse nimius vel importunus sed modera-
tus et discretus Debes p̄cipue in ore manūū silenti-
um custodire Silentium em̄ in quo iuxta pphaz est
fortitudo nra et si vbiqz et semp est seruandū. nisi ne-
cessitas cogat vel utilitas suadeat. maxime tñ in ope-
re manuali Iuxta illud Apostoli. Obsecram⁹ in do-
mino Iesu vt cū silentio panem vestrū manducetis

C De ascensionibz ad proximū vel
propter proximū Et primus descendit
sus fit ad superioris iussione

Capitulum. lxxiij.

Similiter necesse est sepius propter primū ab
istis ascensionibz descendere. id est ad tempus
cessare non in toto deserere ascensiones Tribz etiam
modis ppter primum descendimus qz vel ppter su-
periozem. vel ppter equalē. vel ppter inferiozem.
Propter superiozem debes ascendere. cū xbi gratia. li-
cet tu quantū in te est semper appetis tibi vacare. vel
cū Lazaro petā tua deslere. et cōpunctionem ex me-
morā peccatorum tuorum vel extremi iudicij et. cōs-
ficere vel cum Maria magdalena ad pedes Ihesu
predicantis sedere. id est in vita et passione xpi mētas-
liter exercitare vel quouis magno ascensu Et ecce ve-
nit supior tu⁹ et vocat te. iubet exire. mādāt descendere

statim sine mora. Martha ad pedes vicarij Jesu. i. superioris pcedat. i. tota hūilitate z deuota pmpituitudine descendat z inclinet se ab interiori suo exercitio. q. si Maria adhuc in domo remāserit z tñ se circa interiora a qbo iuita auellit. occupās etiā si sedeat ad pedes Jesu. murmure Martha. etiā si deplorat fratrem interet. necesse est Martha domū interiorē scz hoīem z vocet eā sub silentio. i. occulte teipm rephendas. dicens Maria Magister adest z vocat te. Adest ille cuius discipulatu te pmissisti supior tuus. hic vocat te z iubet exire. quid adhuc sedes. Nūquid nō melior est tua vocatio q̄ deuota obediētie ipletio. Quo audito surgat ipsa Maria z pcedat silr ad pedes Jesu dicēs Paratū cor meū. paratū cor meū. Paratū vt ad tuū impū mibi vacē Paratū cū iubes vt exterioribz ministrē. Hocaūt nō solū ad iussione patris tui obligaris. sz etiā nō nūq̄ fieri d; ad exhortatōem fratris ex caritate. Oīa em exercitia sua sancti patres libē postposuerūt tñ vt obediētiā inuolabiliter seruare potuissent. atq; hoc sup oīa reputabāt si nō suā voluntatē. sz alteri adimplerēt. Et quāq; obediētia pcepti vel necessitatis est magis necāria. noli tñ discutere. an teneris vel nō q; sepius obediētia caritatis est magis meritoria z caritatē auget deuota impleta

De secdo descensu ad proximū quo proximo condescendim? auxilio v l cōsilio admonitōe l correptōe. Ca. lxxix

Ecūdo ad primū debes descendere. primo cōdescendere p passione mortis z pietate auxilio z cōsilio subuenire. vt. s. corpaliter afflictos iuues z

etis succurr
afflictos a
endo: z an
lendo z p
scendisse
clinallet n
Et carnal
spualibz
singulis
corpalis
ministra
git paup
racem in
offerat ei
pariter in
non poter
Hā pbbi
molina s
in ascēsi
tugo sub
fita nbi
corripe. P
uano. p m
superior
et tale cog
buis Bre
fita prau
cū co mō
ei angelus
nibz impē
re Logia

els succurras. s; multo amplius si videris spūaliter
afflictos adiuuab inqñtū poteris admonēdo. corrip-
tendo. z attrahēdo. in temptatōib; z tribulatōib; p̄su-
lendo z p̄fortādo. Nisi em̄ Paulus de tercio celo des-
cendisset z de alto statu mētis sue infirmiorib; se in-
clinasset neminē attraxisset. s; descendit face⁹ oib; oīa.
Et carnalib; q̄dem Jhm̄ p̄dicabat z hūc crucifixuz.
spūalib; aut spūalia p̄pabat. Sic z tu sis oib; oīa
singulis succurrens. put eoz necitas exigit. **C**Si
corpalis viget infirmitas ex corde p̄patere. libenter
ministra qñtū in te est p̄cipue domesticis Si rez p̄stri-
git paup̄tas. si poteris tribue eis z succurre etiā neci-
tatem interdū patiēdo. vt nō de sup̄fluo s; de necario
offeras cū vidua vt ex tua paup̄tate z necitate quaz
pateris in cibo z vestitu. z sic de alijs succurras. Si
non poteris subuenire reb; salte p̄js admonitōib;.
Nā p̄bū bonū est sup̄ donū optimū. Et maior est ely-
mosina spūalis q̄ corpalis **C**Uñ maxime si stans
in ascēsiōib; cordis tui subitus videris aliq̄s a xp̄i
iugo suberrare. descēde festināter z relinque ascēsum
si ita tibi p̄ tpe visuz fuerit expedire. attrahē. admōe
corripe. Nec dicas in corde tuo. sufficit m̄ mea salu-
tatio. p̄ me volo esse sollicitus non p̄ alio. Nūq̄d ego
superior eius sum Nūq̄d ego custos eius p̄stitur⁹. Ec-
ce talē cogitatōem non genuit zelus dei Sed vt ait
bñs Grego. Inqñtū grām sup̄ne aspiratōis accepti
sti. a prauitate. primū reuoca. eternū regnū vel suppli-
cū eo mō quo sup̄ius dictū est errantē annūcia vt dē
ei angelus merearis. Sic igitur p̄bū admonitōis om-
nib; impēde. put tibi pro vnōq̄q; visum fuerit expedi-
re Cogita s̄m Bedam q̄ inter homines sublimior z

8
Deo gratior puerfatio esse non potest q̄ eoꝝ q̄ se casti-
gant a vitijs. q̄ frutuum studijs aim subigunt. Insuper
etiam alios q̄ridiano exercitio. ad auctoris sui grām
student puertere. ⁊ crebra aiaz fidelitū acq̄sitōe sp̄ pa-
trie celestis studēt augere. Nec autē non de p̄dicatōne
publica intelligim⁹ s; de p̄uata admonitōe ⁊ fraterna
exhortatōe de qua dicit Vnicuiq; mādauit de⁹ de p̄o-
ximo suo ¶ Predicatio ergo publica nō sine summo
moderamine a quib; maxime a iuuenib; debet arripī.
nisi quodāmo sine frutū plenī ⁊ grāz. ad modū con-
che. que nō effūdīt nisi ip̄a prius fuerit plena s̄m Ber-
nardū sup Cantica. Et hec dux ⁊ piculosum est. vt q̄
non habet nisi modicum olei exponat illud. nisi forte
ad p̄phete iussione. ne plus p̄tra ordinē caritatis. alijs
os q̄ seipm diligere videatur. Silt debes descendere
spū leuitatis p̄ motus ⁊ fratri p̄passus. cū vicz vide-
ris aliquē peccare vel inordinate se regere. quocūq;
mō hoc p̄penderis vt ei p̄ie p̄descēdo p̄ fraternā cor-
reptōem valeas eū supius trahere ⁊ p̄ducere ad emē-
datōem. Nec debes q̄ntū in te est p̄mittere in aliquo
vitiū regnare. s; p̄passione ⁊ hūilitate p̄cedētib; debz
te zelus moderatus ⁊ discretus comedere. vrbī emē-
dam p̄sumis nō cessas increpare Semper tū atten-
das teipm neet tu tēpteris. Ferueat igitur vt Ber. ait
in nobis iste zelus carissimi amor iusticie. odiū iniqui-
tatis Nemo fratres vitiā palpet. p̄ctā dissimulet nemo.
Nemo dicat. Nūq̄d custos fratris mei sum ego. Nes-
mo q̄ntū in se est equanimiter ferat ordinē deperire.
minut disciplinā Sic ḡ debes p̄ximo subuenire auxi-
lio. vt si corp̄aliter egeat elemosina corp̄ali succurras
si p̄o spūaliter egeat misericordiā spiritualem ⁊ auxi-

lium soli
bes prop
ngendo
gratias
Dele
velle doc
plena
p̄uolend
maxime
niur. vt
dis cau
Nā illa
des p̄sili
occurrer
sentire. al
p̄sentire
bes vilip
dit a sap
suscipias
num fuer
¶ S
ber sup
et sollici
3 v
mul
seplim
stodia ⁊ di
digne puer
et minus o
guinez aia

lium spirituale libenter impendas. Secundo debes proximo tuo subuenire consilio. instruendō et dirigendo errantē. maxime in temptationibz et spūalibz exercitijs. Sz videas ne alios doceas qđ ipse nescias. **Deh?** est hūiliter pferri ignorantia qđ psumptuose velle docere. Sit igitur p̄siliū tuū sp̄ diuine scripture psonū. Ea tñ que in p̄silio recipis. vel de q̄bz cū alijs p̄sulendo p̄cipis si secreta fuerint. caue ne publices maxime de temptationibz alioz. In em̄ sepe picula veniūt. vt in scđa collatōe patz dī. In p̄silijs etiā dandis caue ne sequaris tuā passionē vel inclinatonem. Nā illa puerit iudiciū et zelus sape nescit. Itē añ qđ des p̄siliū. maxime arduū. diu deliberato. et nō qđ p̄ occurrerit edicto. sz delibera te submisso sp̄ tuo p̄silio sentire. alioz ne p̄tinax inueniaris. et velis tu magis p̄sentire hūilibz qđ tibi p̄sentiri. Un̄ nullius p̄siliū debes vilipendere. **De?** em̄ sepe reuelat p̄uulis qđ abscedit a sapientibus. sed oim̄ p̄silia attendas. non tamē suscipias. sz oia probare. Apostolus ait. qđ vero bonum fuerit ipm̄ tenere humiliter p̄sentiendo finaliter.

¶ De tertio descensu quo necesse habet superior descendere propter curas et sollicitudinē subditoy. Ca. lxx

¶ Vero sub te habueris inferiores. tūc opz te multo amplius et frequentius descendere. imo sepiissime ascensiones deserere vt vaces subditis in custodia et disciplina. In custodia. feruens estantes qđ iā digne p̄uersant. In disciplina. vt corrigas errantes. et minus ordinare p̄uersantes. Alias certe dñs sanctiūz aīaz subditaz de manibus tuis requirer. Et

8
Visti fratrem tuum minimum quantum in te est adduxeris
faciem Ioseph veri saluatoris non videbis. Vide
hic quod periculosus est stat? superior quod necesse est ut homo se
deserat et sepe dum negligit perdit. Nam dum foris homo
multum occupatur et interius occidit. nonnumquam ascensio-
nes negligit et ad cor dum descendit. et insensibilis fit
solum exteriora sentiens. et spiritualia non degustans. sicut
homo ostendit beatus Bernardus in primo libro de consideratio-
ne. Igitur spiritualis sanctorum quantum in te est sed locum suum
superiorem et numerum occupationem exteriorum deuota. salua se-
culari et prompta obedientia. Cum pro aliquo cogitur ex-
terioribus occupationibus deseruire. debet valde sollicite
quicunque pro vel tempus habuerit ad intra recurrere. et si
hij vacare. ne ut dictum est insensibilis efficiat. Un-
git sanctus Gregorius. Sancti inquit viri qui exteriori-
bus ministerijs deseruire officij necessitate coguntur. studi-
ose spiritus ad cordis secreta refugunt. ubique cogitationis in-
time cunctum ascendunt. et legem domini quasi in monte per-
cipiunt dum postpositis tumultibus actionum suarum spiritualium
in contemplationis sue prece supne voluntatis sensu
reuerentia perscrutant. Ut enim exterioribus officiis inoffense de-
seruiant ad cordis secreta recurrere ineffabilis curam est.

Explicit tractatus de spiritualibus ascensionibus.

De quatuor in quibus incipientes deo
seruire debent esse cauti si proficere volunt

Quatuor autem sunt in quibus noui et incipientes
cauti debent esse si volunt proficere. Pri-
mum ut ab illa voluntate qua ad religionem venerunt
et a primo nouitatus seruire non reperiunt. sicut cuius-
dam in apocalypsi improprie dicitur. Habeo aduersum

se. et carnis
et prima opo-
seruantes
des. et ad
punitur sit
beneplacit
Demencia
Pies qui d
educitur
uore illius
one ingred
uere debet
et sic semp
in prima die
tunc fueris
specta. et
res. et ver
res vita tu
et parit
detractio
tus. et qu
effectus. et
nihil de in
et imole
plati cui. v
forma sem
religionis
dearis Si
pumentes
pas. et ad
religione ex

re. q̄ caritate p̄mā reliquisti. quā propter p̄mā aet̄
et p̄mā opa fac. Caritate p̄mā relinquit q̄ cū p̄mo in
seruantes 7 deuoti ad oīa. postea repidi effecti 7 desi
des. tradit se leuitatibz. 7 vitā q̄ expugnare venerat
pmittit sibi dñari. seruientes deo p̄ suo libitu. nō p̄ ei
beneplacito voluntatis. Un̄ dñs filijs israhel p̄cepit.
Memento diei hui⁹ in qua egressi estis de egypto.
Dies q̄ de egypto egredimur est bona voluntas qua
educimur de sc̄lo. hui⁹ sp̄ meminisse debem⁹ vt a fer
uore illius nūq̄ retrocedamus. Un̄ qdā volēs religi
onē ingredi de sc̄lo. q̄ sinit de quodā sc̄to p̄re. q̄nō vi
uere deberet. At ille dixit ei. Glide q̄lis p̄mo die fueris
et sic semp viue. Hoc est p̄sidera statū voluntatis tue
in p̄mā die qua religionē intrare disposuisti. q̄ hūilis
tūc fueris. q̄ patius tūc obedire ad oīa tā aspa q̄ de
specta. q̄ paties ad correptiones 7 penurias 7 labo
res. q̄ verecūdus 7 timoratus. q̄ sollicit⁹ vt emēda
res vitā tuā. 7 dies quos in sc̄lo p̄didisti recupares.
q̄ panū curans rumores seculi q̄rere vel referre. nec
detractionibz intētus. nec aliq̄bz curiositatibz occupa
tus. 7 quō fugisti 7 abiectisti oēs carnales affectus 7
effectus. 7 te totū obrulisti dño holocaustus viuū. vt
nihil deinceps in te viuatur de vita pcti. sz tota macula
et imolef dño. obediētie ferro p̄ sacerdotis misterii. i.
plati tui. vt cristo in te innouato resurgas. Sedz hāc
formā semp postmodū stude viuere. ne aliter i schola
religionis dediscere 7 retrocedere magisq̄ p̄ficere vt
dearis. Sicut illi q̄ vadūt ad studiū lraz. 7 tps vane
p̄sumentes redeūt domū. expēsas solū p̄putāt p̄sum
ptas. qz qd. p̄fecerint nō apparet. sic 7 nos qñ tps in
religione expēsum p̄putamus. 7 p̄fectus p̄ruū exigu

us est. cū forte in nouitatu deuotiores ⁊ seruētiore
⁊ post plures annos Hoc em̄ est verecun
du ⁊ valde nociuū. Ad hebr. v. Cū deberetis magi
stri esse ꝑtutū ꝑpter tps̄ quod diu in religiōe fuistis. rur
sum indigetis vt vos doceamini q̄ sunt elemēta exor
dij sermonū dei. i. necē habetis doceri sicut rydes no
uitū qūo incipiendū esset seruire deo. ⁊ facti estis q̄ la
cre opus habetis nō solido cibo. i. tales estis q̄ mollis
bus blādimēns pueriliū ꝑsolationū ⁊ carnaliū foue
ri indigeatis. ⁊ fortia exercitia ꝑtutū pati nō valeatis
in duris rephensionibz ⁊ ꝑumelijs. in necitatibz. in ꝑ
secutōibz ꝑ xpo. **Dis** em̄ q̄ lactis est ꝑiceps. xps̄ est
sermonis iusticie. Paruulus em̄ est tā meritis q̄ ꝑtu
te. **Scōm** est. a quo incipiēs dz eē caur⁹. ne moue
atur malis exēplis tepidoꝝ ad imitandū ea. Sicut q̄
iā infirmi spiritu vidētes alios apud se desides i ser
uitio dei. ociosos ⁊ ꝑbosos. claros ⁊ rebelles. ābitoꝝ
⁊ alijs modis ꝑtiosos. dicunt apud semetipsos.
Si alijs hoc licet q̄re nō ⁊ mihi. Et ꝑniores ad malū
exemplū sumūt ab his quos deteriores vidēt. ⁊ gau
dent se socios inuenisse vitoꝝ. ne soli possint erubesci
cere. qz si ꝑcit alijs. volūt ⁊ sibi in sibi ꝑarci. Cōtra
hoc deuotus dei seruus apud se respōdere dz. Ego
veni pure ꝑ deo. nō ꝑ aliquo alio. ⁊ iō nolo aliqūe se
qui ad hoc vt a deo retrocedā. qz si tantos hic discor
los scīuissem nūq̄ eoz societate elegissem. Un̄ solos
illos imitari debeo. q̄ ad hoc informāt me. ꝑpter quod
religionē intraui. i. vt a ꝑprehendā deū. ⁊ satisfaciāz ei
de ꝑctis meis. ⁊ ꝑmerear gloriā sempiternā. Victor ⁊
artifex nobile opus volēs facere. q̄rit nō alia q̄ melio
ra exēplaria q̄ ꝑt habere. Et viator nō q̄rit viā ab ige

no. antio.
p. car. Job.
nū est qd
xime volū
em nō vid
eoz quare
ꝑt excusar
mus trāq
nō turbare
li ē qd in
pando nol
nri vice de
cūstantes.
nec plene
ꝑe spūales
dicunt. si
vidēt. cū
ds es q̄ tu
Sepe em̄
bus. aug
cāter sua
dicare vt
iudicabim
est. vt nō fr
q̄ ad hoc
cidere susti
detz ⁊ deli
Actu. xij.
in regnū dei
re in gloriā
E Impu

nostris. sed a scientibus eam. et quod sepe ambulauerunt
per eas Iohannes. Noli imitari malum sed bonum. **T**er-
tium est quod cauere debet. ne iudicet timere facta aliorum. Ma-
xime ubi nescit quia de ea vel intentione fiant. Sicut
enim non videmus aliorum cogitationes. ita nec intentiones
eorum quare hoc vel hoc fiat. **T**unc quicquid aliquo mo-
do potest excusari. semper ad meliorem partem interpretatur. si volu-
mus tranquillam cor nobiscum habere et cum alijs. et alios
non turbare. et deum non offendere. quod sepe iudicamus ma-
lum esse quod in se non est malum. et peccatum per temeritatem vsur-
pando nobis iudicia dei de occultis cordium. **A**gimus
nostri vice dei aliqui id possunt iudicare per coniecturas cir-
cūstantes. alios non expedit per nos esse iudicandos. do-
nec plene eruditi in omnibus per donum discretis spirituum et
per spirituales effectus. omnia diiudicemus et nos a nemine iur-
dicemur. sicque clare videns quod cecum videt. nec tamen a ceco
videt. cum cecus non videat seipsum Ad Romanos. xiiij. Tu
quis es qui iudicas alienum seruum Suo domino stat aut cadit
Sepe enim meretur temerarij iudices aliorum ut aut in silis
bus. aut grauioribus excessibus cadere permittant ut dis-
catur ex sua infirmitate propter alienam Luc. 6. Noli ius-
dicare ut non iudicemur In quod enim iudicio iudicaueritis
iudicabimini **Q**uartum in quo cauti esse debet nouitij
est. ut non frangant aduersitate vel temeritate. sed cogitent
quod ad hoc venerunt. ut omnia que eis in hac vita possint ac-
cidere sustineant propter deum. sicut qui intrat bellum. scit quod non
detur et delicias sed laborem et vulnera operum eum expectare
Actuum. xiiij. Operum nos per multas tribulationes intrare
in regnum dei. Luc. ultimum. Operum christum pati et ita intra-
re in gloriam suam

Impressum Colonie infra sedecim domos.

Handwritten text in a Gothic script, likely a Latin liturgical or legal document. The text is arranged in two columns on the left page. The right page is blank.

A

Handwritten text in a Gothic script, likely a Latin liturgical or legal document. The text is arranged in two columns on the left page. The right page is blank.

Univer

in ecclesia Fan
mesticus. ad al
electoribus et su
puincias et alie
us apostolicus
nus cōcessit or
iurta ordinati
les ipsi obtine
in lris aplice
omibz et singul
mā impēdē. B
ciēs quotiēs de
Indulxit etiā
q cū caritate d
fuit et fieri pote
pmissis a quod
si sub bulla sua
san emanādis t

nationē pur p
bis cōmissa ipsi
sigillo nostro ad

Miserere

Miserere

maioris vel minoris
tunc remittit

Ink A 87

in ecclia
mesticus ad
electoribus
pvinciae et
us apostolic
nus coeffer
iurta ordina
les ipsi ob
in iris ap
omibz et
ma impo
cies quom
Indulge
q cu carita
fuit et fieri
pmissa a
si sub bulle
san emanat

natione
bis comissa
sigillo nostro

maile

maile

maile

bellitate soluat mrio. ib
et qd sit met? fo. lxxvi.
ntem virum. ib.
at mrioñu. ibid.
eros suos cogere ad con
n fo. lxxviii
fac ordo ipediat mrio. ib
impediat: ibidēz
s quid sit. ibidēz
mozūū possit nuber. ib
quē sit nuplit sedonb
ibitaf mrioñu ipediat. ib
ditatis. fo. lxxix
cognoscat. ibidē
ibidē
mrioñu dirimat. ibid
possit ab eo se par. ib
Arroz impediat t rel
rc. ibid.
ntum possit per altu
ibidē
edū nō valeat. fo. xcl
ibidē
ensis sup septē sacra
Durado grileri libza
en. pmoate i vicoma
strille faulxrean. En
nonagēsimio tertio.

4

Tractatus de spūali, bus ascensionibus.

